

ZAKON

O RUDARSTVU I GEOLOŠKIM ISTRAŽIVANJIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se mere i aktivnosti mineralne politike i način njenog ostvarivanja, politike razvoja geoloških istraživanja i rudarstva, uslovi i način izvođenja geoloških istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa, istraživanja geološke sredine, kao i geološka istraživanja radi prostornog i urbanističkog planiranja, projektovanja, izgradnje objekata i sanacije i rekultivacije terena, način klasifikacije resursa i rezervi mineralnih sirovina i podzemnih voda i geotermalnih resursa, eksploatacija rezervi mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa, izgradnja, korišćenje i održavanje rudarskih objekata, postrojenja, mašina i uređaja, izvođenje rudarskih radova, upravljanje rudarskim otpadom, postupci sanacije i rekultivacije napuštenih rudarskih objekata, kao i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

Član 2.

Geološki zavod Srbije, kao posebna organizacija, sa svojstvom pravnog lica obavlja osnovna geološka istraživanja i druga geološka istraživanja, kao i poslove primenjenih geoloških istraživanja od važnosti za Republiku Srbiju, u skladu sa ovim zakonom.

2. Pojmovi

Član 3.

Pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) geološka sredina je deo zemljine kore koju čine: zemljište sa zonama aeracije i mineralnog prihranjivanja biljaka, stene, površinske i podzemne vode, mineralni i drugi geološki resursi;

2) geološki resursi obuhvataju: prostor sa svojim geološkim, ambijentalnim i drugim karakteristikama, mineralne resurse, resurse podzemnih voda i geotermalne resurse;

3) mineralni resursi su deo geoloških resursa, utvrđeni adekvatnim metodama i postupcima geoloških istraživanja u određenom prostoru – ležištu, koji se javljaju u takvom obliku, količini i kvalitetu da postoje racionalni izgledi za njihovu ekonomičnu eksploataciju, ali koja u vreme izveštavanja nije dokazana. Mineralni resursi obuhvataju resurse čvrstih mineralnih sirovina (metalične, nemetalične i energetske) i tečnih i gasovitih mineralnih sirovina (nafta, kondezati i prirodi gas). Prema stepenu geološke istraženosti, čvrsti mineralni resursi se dele (klasifikuju) na: pretpostavljene, indicirane i izmerene. Resursi tečnih i gasovitih mineralnih sirovina dele se na klase: perspektivni resursi, uslovni resursi i proizvedeni resursi i rezerve;

4) resursi podzemnih voda su obnovljivi geološki resursi koji obuhvataju sve vrste podzemnih voda (pitke, mineralne i termalne) bez obzira na njihov kvalitet i temperaturu;

5) geotermalni resursi predstavljaju skup obnovljivih geoloških resursa koji obuhvata podzemne vode i toplotu stenskih masa iz kojih je moguće izdvajanje toplotne energije. Geotermalni resursi obuhvataju: subgeotermalne resurse sa temperaturom vode i toplotom stenskih masa do 30°C, resurse niske entalpije iz kojih je moguće izdvajanje toplotne energije temperature 30 °C – 100 °C i resurse srednje i visoke entalpije iz kojih je moguće izdvajanje toplotne energije temperature preko 100 °C;

6) entalpija predstavlja ukupnu energiju termodinamičkog sistema koju čini suma unutrašnje energije i energije proizvoda pritiska i zapremine sistema;

7) tehnogeni mineralni resursi predstavljaju deo mineralnih resursa nastalih u procesu eksploatacije, pripreme i prerade primarnih mineralnih sirovina, kao i sekundarnih koncentracija, a nalaze se u rudničkim i flotacijskim odlagalištima, pepelištima, deponijama metalurške šljake i drugim deponijama;

8) mineralne sirovine su koncentracije mineralnih materija, organskog i neorganskog porekla, koje se pri određenom stepenu razvoja tehnike i tehnologije, mogu ekonomično koristiti, bilo u prirodnom stanju ili nakon odgovarajuće prerade. Obuhvataju sve vrste uglja i uljnih glinaca (škriljaca), ugljovodonike u tečnom i gasovitom stanju (nafta i gas) i ostale prirodne gasove, radioaktivne mineralne sirovine, metalne mineralne sirovine, uključujući plemenite i retke metale, nemetalne mineralne sirovine, uključujući i sirovine za dobijanje građevinskog materijala, drago i poludrago kamenje, sve vrste soli i sonih voda, podzemne vode iz kojih se dobijaju korisne mineralne sirovine i geotermalna energija, podzemne vode vezane za rudarsku tehnologiju i gasovi koji se sa njima javljaju i tehnogene mineralne sirovine;

9) rezerve mineralnih sirovina (u daljem tekstu: mineralne rezerve) su deo mineralnih resursa u ležištu, koje se javljaju u takvom obliku, sa takvim kvalitetom i u takvoj količini za koju je dokazana tehnička izvodljivost, ekonomska isplativost i ekološka prihvatljivost njihove eksploatacije. Mineralne rezerve predstavljaju komercijalno eksploatabilan deo izmerenih i/ili indiciranih mineralnih resursa, od kojih se odbijaju predviđeni gubici i razblaženja pri eksploataciji;

10) klasifikacija rezervi mineralnih sirovina je razvrstavanje rezervi mineralnih sirovina u odgovarajuće klase, u zavisnosti od: stepena njihove geološke istraženosti i proučenosti, procene mogućnosti i izvodljivosti eksploatacije i nivoa njene rentabilnosti. Rezerve čvrstih mineralnih sirovina su prema rastućoj geološkoj proučenosti, pouzdanosti i razmatranju modifikujućih faktora (faktora i pokazatelja tehničko-ekonomske ocene), izdvojene u klase: verovatne rezerve i dokazane rezerve, a rezerve nafte, kondenzata i prirodnih gasova na moguće, verovatne i sigurne;

11) geološka istraživanja su kompleksan proces i niz aktivnosti koji obuhvataju primenu odgovarajućih metoda i tehničkih sredstava koji se izvodi sa ciljem da se upoznaju razvoj, sastav i građa zemljine kore, pronađu, ispituju i geološko-ekonomski ocene mineralni i drugi geološki resursi, istraže i utvrde rezerve mineralnih sirovina i mogućnost njihove eksploatacije, utvrde i ocene geološke, inženjersko-geološke i hidrogeološke odlike terena koji se istražuje, posebno sa aspekta prostornog i urbanističkog planiranja, projektovanja i izgradnje objekata, kao i utvrde i eliminišu štetni uticaji geoloških i tehnogenih procesa na geološku i životnu sredinu i kulturna dobra i dobra koja uživaju prethodnu zaštitu;

12) nemetalne mineralne sirovine za dobijanje građevinskih materijala obuhvataju one mineralne resurse koji se koriste kao: tehničko-građevinski kamen (TGK); arhitektonsko-građevinski (ukrasni) kamen (AGK); sirovine za proizvodnju

opekarskih, keramičkih i vatrostalnih materijala, sirovine za proizvodnju cementa i kreča, kao i pesak i šljunak u industriji i građevinarstvu;

13) prirodni građevinski materijal je stenski materijal koji se dobija eksploatacijom nemetalnih mineralnih resursa bez upotrebe eksploziva, odnosno primenom samo tradicionalnih ručnih alata (čekić, dleto, macola, ćuskija i sl.), koji se može koristiti u građevinarstvu u prirodnom stanju (neobrađen, poluobrađen ili obrađen) kao: građevinski kamen (sečen, cepan, lomljen); ukrasni kamen (za podna i zidna oblaganja), kao i pesak i šljunak u prirodnom, neseparisanom stanju;

14) geološki istražni radovi su sve vrste terenskih, laboratorijskih i kabinetskih istraživanja i ispitivanja koja se izvode u cilju pronalaženja i istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa i rezervi mineralnih sirovina i podzemnih voda i geotermalne energije, kao i istraživanja geološke sredine;

15) primenjena geološka istraživanja su skup procesa i aktivnosti koji se izvode radi otkrivanja i dobijanja relevantnih podataka o: geološkoj građi, genezi, kvalitativnim i kvantitativnim karakteristikama mineralnih i drugih geoloških resursa; hidrogeološkim i geotermalnim, inženjerskogeološkim-geotehničkim karakteristikama i geodinamičkim svojstvima geološke sredine, kao dela terena od posebnog interesa za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, projektovanja i izgradnju građevinskih, rudarskih i drugih objekata;

16) geološki hazard je verovatnoća aktiviranja potencijalno opasnog geološkog procesa (klizište, odron, sleganje terena, zemljotres, bujica, poplava i sl.) na određenom prostoru i u određenom periodu vremena, koji obuhvata i veličinu aktiviranog procesa (površina terena zahvaćena klizanjem, sleganjem, zapremina masa u pokretu, karakter zagađenja geološke sredine, jačina zemljotresa i sl.);

17) geološki rizik je očekivani stepen negativnih posledica od delovanja određenog geološkog procesa, na određenom prostoru i u određenom vremenu, po prirodu, materijalna dobra i ljude;

18) izveštaj o hidrogeotermalnim istraživanjima je dokument o: geološkim i hidrogeološkim karakteristikama izvorišta; količinama i temperaturi procenjenih resursa podzemnih voda; konstrukciji bunara; uslovima korišćenja i zaštite životne sredine, na osnovu koga se može odobriti korišćenje resursa podzemnih voda za potrebe grejanja porodičnog domaćinstva fizičkog lica;

19) jalovina je rudarski otpad koji je potrebno izmestiti da bi se obavljala eksploatacija korisne mineralne sirovine, a flotacijska jalovina je rudarski otpad dobijen u procesu flotacije mineralne sirovine;

20) odlagalište je prostor predviđen za gomilanje ili slaganje rudarskog otpada u čvrstom ili tečnom stanju ili u obliku rastvora i suspenzija;

21) godišnji izveštaj o rezultatima geoloških istraživanja je dokument o vrstama, obimu i rezultatima izvršenih geoloških istražnih radova. Odnosi se na period geoloških istraživanja koji bez prekida traje 12 meseci, a počinje od dana dobijanja odobrenja za istraživanje;

22) završni izveštaj o rezultatima geoloških istraživanja je dokument sinteznog karaktera o svim vrstama, obimu i rezultatima izvršenih geoloških radova u odobrenom istražnom roku;

23) elaborat o inženjerskogeološkim-geotehničkim uslovima izgradnje objekata je dokument o inženjerskogeološkim i geotehničkim istraživanjima geološke sredine za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, generalnih projekata, idejnih rešenja, idejnih projekata i projekata za građevinsku dozvolu za izgradnju

objekata, rudarskih objekata, infrastrukturnih i saobraćajnih objekata i sanaciju i rekultivaciju terena, kao i zaštitu životne sredine;

24) izveštaj o istraženim petrogeotermalnim resursima je dokument o uslovima korišćenja toplote stenskih masa zemljine kore temperatura do 30°C radi dobijanja toplotne energije za potrebe zagrevanja objekata ili druge namene;

25) izveštaj o procenjenim resursima podzemnih voda je dokument o: geološkim i hidrogeološkim karakteristikama izvorišta; kvalitetu i količinama procenjenih resursa podzemnih voda; konstrukciji bunara i/ili kaptazama; uslovima sanitarne zaštite izvorišta i zaštite životne sredine, na osnovu koga se može odobriti korišćenje resursa podzemnih voda za potrebe vodosnabdevanja porodičnog domaćinstva fizičkog lica;

26) izveštaj o mineralnim resursima za dobijanje prirodnih građevinskih materijala je dokument koji sadrži osnovne podatke o: geološkim karakteristikama, kvalitetu i procenjenim količinama istraživanog nemetaličnog mineralnog resursa, a u cilju dobijanja prirodnih građevinskih materijala. Ako se radi o eksploataciji peska i šljunka, isti dokument pored ostalih uslova obavezno sadrži procenu uticaja hidrogeoloških karakteristika terena na određivanje zona sanitarne zaštite izvorišta podzemnih voda;

27) elaborat o resursima i rezervama mineralnih sirovina, podzemnih voda i geotermalnih resursa je dokument o rezultatima geoloških istraživanja određenog ležišta mineralnih sirovina ili podzemnih voda i geotermalnih resursa, količinama i kvalitetu istraženih sirovina ili resursa, njihovoj klasifikaciji, tehničkim mogućnostima i uslovima eksploatacije, kao i o očekivanim ekonomskim efektima;

28) istražni prostor je deo geološke sredine u okviru koje se izvode geološka istraživanja. Istražni prostor je na topografskoj karti odgovarajuće razmere određen koordinatama u državnom koordinatnom sistemu i omeđen linijama zatvorenog poligona, a prostire se do projektovane dubine istraživanja;

29) nosilac istraživanja je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik kojem je odobreno izvođenje primenjenih geoloških istraživanja od strane nadležnog organa;

30) nosilac eksploatacije je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik kojem je odobreno eksploataciono polje i/ili eksploatacija rezervi mineralnih sirovina od strane nadležnog organa;

31) eksploatacijom rezervi mineralnih sirovina smatra se izvođenje rudarskih radova na pripremi, otvaranju, razradi, otkopavanju, transportu, odlaganju, odvodnjavanju, provetravanju i pripremi mineralnih sirovina kao i izvođenje drugih rudarskih radova u zemlji i na njenoj površini. Eksploatacijom mineralnih sirovina smatra se i izvođenje radova u eksploataciji nafte i prirodnih gasova i radovi na separaciji nafte i gasa, pripremi nafte i gasa za transport i uskladištenje, izdvajanje prirodnih tečnih gasova (etan, propan, butan i prirodni gazolin) u degazolinažama i sličnim postrojenjima na eksploatacionom polju, kao i transport ovih sirovina sabirnim naftovodima i gasovodima kada su u tehnološkoj vezi sa eksploatacionim poljima;

32) korišćenjem podzemnih voda smatra se izvođenje radova na pripremi, bušenju i korišćenju podzemnih voda i hidrogeotermalnih resursa;

33) površinskom eksploatacijom smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na pripremi, otvaranju, bušenju i miniranju, otkopavanju, transportu, odlaganju, odvodnjavanju, provetravanju i rekultivaciji na površinskim kopovima i odlagalištima, uz pridržavanje mera bezbednosti i zdravlja na radu, mera zaštite od požara i mera zaštite životne sredine;

34) podzemnom eksploatacijom smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na otvaranju, razradi, pripremi, otkopavanju, bušenju i miniranju, izradi podzemnih prostorija, transportu, izvozu, provetravanju u podzemnim prostorijama i na otkopima, odvodnjavanju uz pridržavanje mera bezbednosti i zdravlja na radu i mera zaštite radne i životne sredine;

35) podvodnom eksploatacijom smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na pripremi, otvaranju, otkopavanju, transportu, odlaganju, odvodnjavanju i rekultivaciji na površinskim kopovima pod vodom i pripadajućim odlagalištima, uz pridržavanje mera bezbednosti i zdravlja na radu i mera zaštite radne i životne sredine;

36) eksploatacionom bušotinom se smatraju rudarski objekti u kojima se izvode rudarski radovi pri eksploataciji tečnih i gasovitih mineralnih sirovina i geotermalnih resursa visoke entalpije;

37) pripremom mineralnih sirovina smatraju se svi procesi: usitnjavanja mineralnih sirovina (drobljenje, prosejavanje, mlevenje, klasiranje), koncentracije i/ili separacije korisnih minerala od jalovine (ručno ili automatsko odabiranje, gravitacijska, flotacijska, magnetska i elektrostatička koncentracija, luženje mineralnih sirovina i iskopina i dalje pripremanje rastvora u cilju koncentracije korisnih komponenti), odvodnjavanje proizvoda koncentracije odnosno separacije (zgušnjavanje, filtriranje i sušenje). Pod pripremom mineralnih sirovina smatraju se i svi procesi hidrottransporta pulpe, pepela i/ili koncentrata, odlaganje flotacijske jalovine i okrupnjavanja mineralnih sirovina i koncentrata (peletizacija i briketiranje), separacije peska, šljunka i kamena, kao i procesi primarne pripreme ukrasnog i drugog kamena;

38) rudarskim radovima smatraju se radovi: na izradi bušotina u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina i geotermalnih resursa visoke entalpije na izradi horizontalnih, kosih i vertikalnih jamskih prostorija; na rekonstrukciji rudarskih objekata, postrojenja i uređaja; na pripremi, otvaranju i eksploataciji ležišta; na odlaganju rudarskog otpada i deponovanju korisnih mineralnih sirovina; svi radovi na eksploatacionom polju koji su u funkciji eksploatacije, održavanja i pripreme mineralnih sirovina; kao i radovi koji se izvode na osnovu rudarskih projekata i drugih projekata koji su sastavni deo rudarskih projekata i rudarski radovi koji se obavljaju u cilju istraživanja mineralnih sirovina (istražni potkopi, okna, istražne bušotine). Rudarskim radovima smatra se i izvođenje radova pri procesu odvodnjavanja i ispušavanja voda u okviru eksploatacije mineralnih sirovina, odnosno utiskivanja voda u okviru eksploatacije nafte i prirodnih gasova, radovi na separaciji nafte i gasa, pripremi nafte i gasa za sabiranje, transport i uskladištenje, izdvajanje prirodnih tečnih gasova (etan, propan, butan i prirodni gazolin) u degazolinažama i sl. postrojenjima na eksploatacionom polju, kao i transport ovih sirovina sabirnim naftovodima i gasovodima kada su u tehnološkoj vezi sa eksploatacionim poljima;

39) rudarskim objektima, postrojenjima i uređajima, smatraju se objekti, postrojenja, mašine i uređaji koji su u funkciji istraživanja, eksploatacije, transporta mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa, i to: objekti i postrojenja u sastavu rudnika koji su neposredno vezani za tehnološki proces istraživanja, eksploatacije i pripreme mineralnih sirovina i odlaganje jalovine i mineralnih sirovina na deponijama za homogenizaciju; mašine i uređaji namenjeni svim fazama tehnoloških procesa podzemne i površinske eksploatacije mineralnih sirovina i pripremi mineralnih sirovina; mašine i uređaji namenjeni svim fazama tehnološkog procesa otkopavanja čvrstih mineralnih sirovina kroz bušotine; mašine i uređaji namenjeni svim fazama tehnološkog procesa otkopavanja mineralnih sirovina pod vodom; mašine i uređaji namenjeni svim fazama tehnološkog procesa gasifikacije uglja neposredno u ložištu; objekti, postrojenja i uređaji za zaštitu rudnika od podzemnih i površinskih voda;

objekti, postrojenja i uređaji na naftnim i gasnim poljima koji su neposredno vezani za tehnološki proces istraživanja, eksploataciju, separaciju, pripremu i transport nafte i sabiranje gasa; objekti za podzemno skladištenje prirodnog gasa i sirove nafte, kao i drugih materija na eksploatacionom polju; objekti, postrojenja i uređaji koji čine celinu sa električnom mrežom rudnika; glavni i pomoćni magacini eksploziva i eksplozivnih sredstava na eksploatacionom polju; objekti, postrojenja i uređaji za eksploataciju mineralnih sirovina cevnom sistemom i bušotinama i objekti i postrojenja koji služe za separaciju peska, šljunka i kamena;

40) eksploataciono polje obuhvata prostor u kome se nalaze rezerve mineralnih sirovina i geotermalnih resursa, kao i prostor predviđen za smeštaj jalovišta i drugog rudarskog otpada, za izgradnju objekata pripreme mineralnih sirovina, za izgradnju objekata održavanja, vodozahvata i dr. objekata, a ograničeno je odgovarajućim poligonim linijama na površini terena i prostire se do projektovane dubine eksploatacije;

41) zaštitni prostor oko eksploatacionog polja je prostor u kome eksploatacija nije planirana niti se izvodi, već predstavlja prostor koji razdvaja eksploataciona polja i omogućava da, u jednom trenutku vremena, nosilac odobrenja za eksploataciju za isti prostor može tražiti istražno pravo ukoliko postoje indicije da se resursi mineralnih sirovina nalaze i van postojećih granica eksploatacionog polja;

42) rudno zemljište predstavlja prostor koji je definisan odobrenjem za eksploataciju i eksploataciono polje. Na rudnom zemljištu se vrši eksploatacija mineralnih sirovina i izgrađuje prateća infrastruktura u cilju organizacije eksploatacije rezervi mineralnih sirovina.

43) rudarski otpad je otpad nastao od ekstraktivne industrije, odnosno otpad nastao prilikom geoloških istraživanja, eksploatacije, pripreme i skladištenja mineralnih sirovina, kao i otpad dobijen u procesu pripreme rude koji podrazumeva mehanički, fizički, biološki, toplotni ili hemijski postupak, (izmena dimenzija, separacija i izluživanje, prerada ranije odbačenog otpada), isključujući topljenje, termo procese proizvodnje (osim pečenja krečnjaka) i metalurške procese;

44) meračka knjiga je tradicionalni naziv za tematski arhiviranu dokumentaciju sa sadržajem o izvršenim zadacima iz oblasti rudarskih merenja, podacima merenja, obradi rezultata merenja i grafičkim prikazima u analognom i digitalnom obliku;

45) kompetentno lice geološke struke je stručno fizičko lice geološke struke sa odgovarajućom licencom, koje ocenjuje elaborate o resursima i rezervama mineralnih sirovina i učestvuje u izradi studije izvodljivosti eksploatacije i izrađuje javni izveštaj o sintetičkom prikazu rezultata geoloških istraživanja, mineralnih resursa i rezervi mineralnih sirovina za različite namene (akcionare, brokere i investicione analitičare, web-sajtove, informacija za medije) i /ili druge potrebe;

46) glavni projektant iz oblasti geologije je stručno lice geološke struke sa ovlašćenjem i odgovarajućom licencom, a koje je rešenjem odgovornog lica projektne organizacije imenovano da rukovodi izradom projekta geoloških istraživanja;

47) odgovorni projektant iz oblasti geologije je stručno lice geološke struke sa ovlašćenjem i odgovarajućom licencom, a koje je rešenjem odgovornog lica projektne organizacije imenovano da uradi deo projekta ili projekat određenih specijalističkih geoloških istraživanja;

48) odgovorni rukovodioc geoloških istraživanja je stručno lice geološke struke sa ovlašćenjem i licencom, a koje je rešenjem odgovornog lica izvođača istraživanja određeno da rukovodi izvođenjem projektovanih geoloških istraživanja;

49) kompetentno lice rudarske struke je stručno fizičko lice rudarske struke sa odgovarajućom licencom, koje učestvuje u oceni elaborata o resursima rezervama mineralnih sirovina i ocenjuje studiju izvodljivosti eksploatacije i izrađuje javni izveštaj o sintetičkom prikazu rezultata geoloških istraživanja, mineralnih resursa i rezervi mineralnih sirovina za različite namene (akcionare, brokere i investicione analitičare, web-sajtove, informacija za medije) i /ili druge potrebe;

50) glavni projektant u oblasti rudarstva je stručno lice rudarske struke sa ovlašćenjem i odgovarajućom licencom i koje je odgovorno za tehnička rešenja data u osnovnoj koncepciji i za usklađenost posebnih delova projekta, a koje je rešenjem odgovornog lica projektne organizacije imenovano da rukovodi izradom projekta;

51) odgovorni projektant u oblasti rudarstva je stručno lice odgovarajuće struke sa ovlašćenjem i odgovarajućom licencom, odgovorno za izradu posebnog dela rudarskog projekta za koji je stručan, a koje je rešenjem odgovornog lica projektne organizacije imenovano da uradi posebni deo rudarskog projekta.

52) menica je blanko sopstvena menica potpisana i overena od strane nosioca eksploatacije, sa klauzulom „bez protesta”, uredno registrovana kod Narodne banke Srbije, sa bezuslovnim i neopozivim ovlašćenjem da nadležni organ popuni u skladu sa važećim propisima iz oblasti platnog prometa i uslovima predviđenim ovim zakonom.

3. Uslovi i opšti interes

Član 4.

Mineralni resursi, resursi podzemnih voda, geotermalni resursi, kao i drugi geološki resursi su prirodno bogatstvo u svojini Republike Srbije i mogu se koristiti pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom.

Mineralni resursi odnosno mineralne sirovine od strateškog značaja za Republiku Srbiju su:

- 1) nafta i prirodni gas;
- 2) ugalj;
- 3) rude bakra i zlata;
- 4) rude bora i litijuma;
- 5) uljni glinci (uljni škriljci, odnosno šejlovi);

6) druge mineralne sirovine, određene posebnim aktom Vlade na predlog ministarstva nadležnog za poslove geoloških istraživanja i/ili za poslove rudarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Za potrebe privrednog subjekta, u privatnoj ili javnoj svojini, koji je nosilac istraživanja i/ili nosilac eksploatacije mineralnih sirovina, koje su određene kao sirovine od značaja u smislu stava 2. ovog člana, može se vršiti eksproprijacija nepokretnosti.

Privredni subjekt iz stava 3. ovog člana ima prava i obaveze korisnika eksproprijacije.

Radi zaštite strateškog interesa Republike Srbije, posebnim aktom Vlade određiće se predstavnik Ministarstva kao zastupnik državnog interesa u privrednim društvima sa državnim kapitalom, koje vrše primenjena geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina iz stava 2. ovog člana.

Eksproprijacija nepokretnosti iz stava 3. ovog člana, sprovodi se shodno propisima kojima se uređuje eksproprijacija.

Primenjena geološka istraživanja i eksploatacija urana može se vršiti samo uz prethodnu saglasnost Vlade na predlog Ministarstva.

Član 5.

Geološka istraživanja, eksploatacija rezervi mineralnih sirovina i resursa, korišćenje i održavanje rudarskih objekata, vrši se na način kojim se obezbeđuje optimalno geološko, tehnički izvodljivo i ekonomski isplativo iskorišćenje ležišta mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa, bezbednost ljudi, objekata i imovine, a u skladu sa savremenim stručnim dostignućima i tehnologijama, propisima koji se odnose na tu vrstu objekata i radova i propisima kojima su utvrđeni uslovi u pogledu bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite od požara i eksplozije i zaštite životne sredine i zaštite kulturnih dobara i dobara koja uživaju prethodnu zaštitu.

Član 6.

Na području koje predstavlja zaštićeni prostor prirode, celinu od kulturno-istorijskog i graditeljskog značaja, turističko-rekreativnu celinu, izvorište od posebnog značaja za regionalno snabdevanje vodom i drugi zaštićeni prostor, izvođenje geoloških istraživanja i eksploatacija rezervi mineralnih sirovina i geotermalnih resursa, može se odobriti samo pod uslovima, koje u skladu sa posebnim zakonom izdaju nadležni organi i organizacije za izdavanje uslova za uređenje prostora, zaštite prirode i životne sredine, kulturnog nasleđa i drugi organi i organizacije nadležni za odgovarajuću oblast koja se odnosi na zaštićeni prostor.

Član 7.

Nosilac istraživanja i nosilac eksploatacije ne može biti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, koje ima dugovanja po osnovu: javnih davanja u vezi ranijih istraživanja ili eksploatacije, nezakonitog istraživanja, odnosno nezakonite eksploatacije, kao i ako ima neispunjene obaveze u vezi sanacije i zaštite životne sredine i kulturnih dobara i dobara koja uživaju prethodnu zaštitu.

Član 8.

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koji vrši geološka istraživanja i/ili eksploataciju mineralnih sirovina ili drugih geoloških resursa bez potrebnih odobrenja, dužno je da nadoknadi štetu vlasniku za zauzeto zemljište, a Republici Srbiji odnosno budžetu autonomne pokrajine kada se nedozvoljena geološka istraživanja i/ili eksploatacija vrše na njenoj teritoriji, vrednost iskopane mineralne sirovine ili drugih geoloških resursa i da izvrši sanaciju i rekultivaciju zemljišta na kojem je obavljalo istraživanje i/ili eksploataciju mineralne sirovine ili drugog geološkog resursa.

Član 9.

Odobrenje za primenjena geološka istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa, odobrenje za zadržavanje prava na istražni prostor, odobrenje za eksploataciono polje i/ili odobrenje za eksploataciju mineralnih sirovina i/ili drugih geoloških resursa, može se preneti na drugo privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnika, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom i podzakonskim propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Prenosom odobrenja iz stava 1. ovog člana na drugo privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnika, prenose se i sva prava i obaveze i druga odobrenja izdata po osnovu odobrenja za geološka istraživanja na odobrenom istražnom prostoru, odobrenja za eksploataciono polje i/ili odobrenja za eksploataciju

mineralnih sirovina i/ili drugih geoloških resursa, kao i odobrenja za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova.

Zahtev za prenos odobrenja podnosi se Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine kada se istraživanje odnosno eksploatacija izvodi na teritoriji pokrajine (u daljem tekstu: nadležni organ), koji donosi rešenje o prenosu odobrenja.

Uz zahtev za prenos odobrenja podnosi se:

1) odobrenje za primenjena geološka istraživanja, odobrenje za eksploataciono polje i/ili odobrenje za eksploataciju mineralnih sirovina i/ili drugih geoloških resursa, koje je predmet prenosa;

2) dokaz o pravu svojine ili korišćenja, zakupa i/ili saglasnosti odnosno službenosti za površinu na kojoj je planirana izgradnja rudarskih objekata i izvođenje rudarskih radova za najmanje pet godina, a u slučaju eksploatacije rezervi mineralnih sirovina koji su od strateškog značaja za Republiku Srbiju dostavlja se poseban akt Vlade o utvrđivanju javnog interesa za period od pet godina eksploatacije, osim u slučaju prenosa odobrenja za eksploataciono polje;

3) izveštaj nosioca odobrenja za istraživanje i/ili eksploataciju o izvršenju obaveza u vezi: sanacije i rekultivacije prostora; upravljanja rudarskim otpadom; angažovanja lica sa odgovarajućom stručnom spremom na poslovima tehničkog rukovođenja; stručnog nadzora i bezbednosti i zdravlja na radu; blagovremenog izveštavanja nadležnog organa i inspeksijskih službi o vršenju radova na vršenju geoloških istraživanja i/ili eksploatacije;

4) dokaz o izmirenju naknade za primenjena geološka istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa, odnosno naknade za korišćenje mineralnih sirovina i/ili drugih geoloških resursa, u skladu sa stanjem na dan podnošenja zahteva;

5) podaci o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih i angažovanog tehničkog osoblja novog nosioca odobrenja, ako se prenos odobrenja odnosi za eksploataciono polje i/ili odobrenje za eksploataciju mineralnih sirovina;

6) podaci o tehničkoj opremljenosti i osposobljenosti novog nosioca odobrenja, ako se prenos odobrenja odnosi za eksploataciono polje i/ili odobrenje za eksploataciju mineralnih sirovina;

7) pisana izjava novog nosioca odobrenja o prihvatanju prenosa odobrenja sa svim pravima i obavezama koje proističu iz njega.

Rešenje iz stava 3. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru nadležnom za poslove geoloških istraživanja i/ili za poslove rudarstva (u daljem tekstu: ministar).

Član 10.

Odobrenje za eksploataciju rezervi mineralnih sirovina i geotermalnih resursa, izdato pravnom licu čija se imovina koja služi za eksploataciju prodaje u postupku privatizacije, može se preneti na kupca te imovine ugovorom, koji zaključuju prodavac imovine, kupac imovine, Ministarstvo i Agencija za privatizaciju.

Na ugovor iz stava 1. ovog člana prethodnu saglasnost daje Vlada, na predlog Ministarstva.

Ugovor iz stava 1. ovog člana zaključen bez saglasnosti Vlade ništav je.

Obavezni elementi ugovora iz stava 1. ovog člana su odredbe o investicionom ulaganju kupca imovine i njegovim obavezama po osnovu socijalnog programa.

II. MINERALNA POLITIKA I PLAN RAZVOJA GEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA I RUDARSKE INDUSTRIJE REPUBLIKE SRBIJE

1. Mineralna politika i plan razvoja

Član 11.

Mineralna politika i plan razvoja geoloških istraživanja obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi postizanja strateških dugoročnih ciljeva u oblasti geoloških istraživanja svih vrsta mineralnih resursa i rezervi mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa, utvrđivanja hidrogeoloških i inženjerskogeoloških ili geotehničkih uslova korišćenja geološke sredine u postupku planiranja, projektovanja i izgradnje svih vrsta objekata, zaštite objekta geodiverziteta od posebnog značaja kao i geološkog hazarda i rizika sa aspekta aktiviranja opasnih geoloških procesa kao prirodnih elementarnih nepogoda i mogućih negativnih procesa na prirodu i ljude.

U oblasti rudarstva mineralna politika i plan razvoja podrazumeva: primenu savremenih tehnologija pri izgradnji rudarske infrastrukture i rudarskih objekata u cilju bezbednosti objekata i bezbednosti i zdravlja na radu, obezbeđenja sigurnog snabdevanja privrede i tržišta Republike Srbije mineralnim sirovinama i drugim geološkim resursima, usaglašavanje sa regulativom Evropske unije iz oblasti rudarstva, promociju rudarstva u cilju stvaranje povoljnih uslova za investicije u oblasti održivog razvoja rudarske industrije.

Mineralna politika i plan razvoja geoloških istraživanja i rudarstva se sprovodi realizacijom strategije upravljanja mineralnim i drugim geološkim resursima Republike Srbije.

2. Strategija upravljanja mineralnim i drugim geološkim resursima Republike Srbije

Član 12.

Strategijom upravljanja mineralnim i drugim geološkim resursima Republike Srbije (u daljem tekstu: Strategija), određuju se dugoročni ciljevi razvoja rudarstva i geoloških istraživanja energetske, metalne, nemetalne i tehnogene mineralne sirovine, podzemnih voda i geotermalnih resursa.

Strategijom se određuje projekcija potreba za svim vrstama mineralnih sirovina, razvoj sektora rudarstva i geoloških istraživanja, kao i projekcija uvoza i izvoza svih vrsta mineralnih sirovina u Republici Srbiji, uz uvažavanje ekonomskih, ekoloških i socijalnih aspekata.

Strategiju donosi Narodna skupština na predlog Vlade za period od deset godina.

Vlada prati realizaciju Strategije i po potrebi pokreće njeno usklađivanje za realnim potrebama za mineralnim sirovinama.

Član 13.

Vlada donosi plan i programe ostvarivanja Strategije, na predlog Ministarstva.

Planom i programima utvrđuju se uslovi, način i dinamika ostvarenja Strategije u domenu osnovnih i drugih geoloških istraživanja, sigurnog i pouzdanog snabdevanja termoelektrana domaćim ugljem, supstitucije uvoza mineralnih sirovina

podizanjem domaćih rudarskih kapaciteta, povećanja proizvodnje metaličnih i nemetalnih mineralnih sirovina, povećanja proizvodnje tečnih i gasovitih mineralnih sirovina, promocije i održivog razvoja rudarstva i geologije, podsticajnih mera za izgradnju viših faza pripreme i prerade mineralnih sirovina, podsticajnih mera za izvoz finalnih proizvoda nastalih korišćenjem domaćih sirovina, sanacije i rekultivacije napuštenih rudarskih objekata, primene starih rudarskih objekata za posebne namene, kao i drugih aspekata od važnosti za sprovođenje Strategije.

Plan se donosi za period ostvarivanja Strategije.

Programima se određuje i obaveza izrade određenih prostornih planova područja posebne namene za pojedine rudarske basene i ležišta mineralnih sirovina koji su od izuzetnog značaja za sveobuhvatni razvoj Republike Srbije.

Programi se donose za period od najmanje dve do deset godina.

Nadležni organ autonomne pokrajine predlaže deo programa na svojoj teritoriji u skladu sa planom razvoja autonomne pokrajine i Republike Srbije.

III. GEOLOŠKI ZAVOD SRBIJE

Član 14.

Geološki zavod Srbije (u daljem tekstu: Zavod), obavlja osnovna geološka istraživanja, u smislu čl. 17. i 18. ovog zakona i druga geološka istraživanja obuhvaćena godišnjim programom iz člana 20. ovog zakona, kao i poslove primenjenih geoloških istraživanja od važnosti za Republiku Srbiju, na osnovu posebne odluke koju donosi Vlada na predlog Ministarstva.

Zavod obavlja i druge poslove od interesa za Republiku Srbiju, kao što su: izrada i štampanje geoloških karata razmere 1:25.000 i sitnije razmere; izrada specijalističkih i tematskih geoloških karata (metalogenetskih, odnosno mineragenetskih, geomagnetskih, gravimetrijskih, radiometrijskih, geohemijskih, hidrogeoloških, inženjerskogeoloških, strukturno-tektonskih, seizmičkih, geokoloških i drugih), uključujući i izradu geoloških podloga za potrebe prostornog planiranja; vrši istraživanja i monitoring klizišta i izradu geološke karte hazarda i rizika za nivo razmere 1:25.000 i sitnije, poslovi regionalnih geofizičkih istraživanja; laboratorijska ispitivanja iz oblasti mineralogije, petrografije i sedimentologije, kao i paleontološka, hemijska, geomehanička i druga ispitivanja.

Zavod vrši i poslove realizacije razvojnih, naučno-istraživačkih i međunarodnih projekata iz oblasti geologije, organizovanje osmatračke mreže za praćenje režima podzemnih voda po posebnim programima, prikupljanje, ažuriranje i čuvanje podataka i stručne dokumentacije od značaja za geološki informacioni sistem Republike Srbije, priprema projektne zadatke za lokalne samouprave za inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja i sanaciju klizišta, kao i druge poslove u skladu sa zakonom.

Zavod može da obavlja i poslove geoloških istraživanja u inostranstvu na osnovu posebne odluke koju donosi Vlada na predlog Ministarstva.

Sredstva za rad Zavoda obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Nadzor nad radom Zavoda i izvođenjem geoloških istraživanja iz st. 1. i 2. ovog člana, kao i stručnu kontrolu izvedenih radova vrši Ministarstvo.

Član 15.

Zavod podnosi Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine, za istraživanja koja se vrše na teritoriji autonomne pokrajine, Izveštaj o

realizaciji geoloških projekata prema godišnjem programu za proteklu godinu, najkasnije do kraja januara naredne godine.

IV. GEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA

1. Vrste geoloških istraživanja

Član 16.

Geološka istraživanja u smislu ovog zakona su osnovna i primenjena.

Osnovna i primenjena geološka istraživanja izvode se prema projektu geoloških istraživanja, u skladu sa savremenim naučnim dostignućima i tehnologijama, propisima, koji se odnose na tu vrstu istraživanja, kao i propisima kojima su utvrđeni zahtevi u pogledu bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite od požara i eksplozije i zaštite životne sredine i kulturnih dobara i dobara koja uživaju prethodnu zaštitu.

2. Osnovna geološka istraživanja

Član 17.

Osnovnim geološkim istraživanjima, u smislu ovog zakona, smatraju se istraživanja koja se izvode u cilju: proučavanja razvoja, sastava i građe zemljine kore; pronalaženja mineralnih resursa, resursa podzemnih voda i geotermalnih resursa i njihovih inicijalnih proučavanja; vrednovanja ukupnih potencijala geološke sredine kao prostora za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja i utvrđivanja podobnosti za izgradnju objekata; utvrđivanja i eliminacije štetnih uticaja prirodnih i tehnogenih procesa na geološku i životnu sredinu.

Osnovna geološka istraživanja su poslovi od javnog interesa i finansiraju se iz budžeta Republike Srbije.

Član 18.

Osnovna geološka istraživanja obuhvataju izradu: osnovnih, preglednih i specijalističkih geoloških karata razmere 1:25.000 i sitnije razmere (a izuzetno za područja posebne namene i razmere 1:10.000); studija potencijalnosti geoloških sredina u pogledu prisustva mineralnih i drugih geoloških resursa; sa pratećim tumačima; geoloških studija za potrebe sagledavanja potencijalnosti geoloških sredina u pogledu prisustva mineralnih i drugih geoloških resursa, hidrodinamičkih i drugih osobina geološke sredine radi korišćenja i zaštite podzemnih voda i geotermalnih resursa, podobnosti geološke sredine za potrebe planiranja, kao i studija za potrebe zaštite životne sredine; očuvanja geodiverziteta i zaštite objekata geonasleđa i sl.

Osnovna geološka istraživanja se izvode za potrebe prostornog planiranja i vrednovanja ukupnih geoloških potencijala određenog područja, namene i podobnosti geološke sredine kao prostora za gradnju objekata.

Izrada geoloških karata iz stava 1. ovog člana, priprema za štampanje, prijem autorskih originala geoloških karata i tumača, vrši se uz stručnu pomoć radnih grupa koje obrazuje ministar.

Aktom o obrazovanju radnih grupa iz stava 3. ovog člana utvrđuju se zadaci, obaveze i naknada za rad njenih članova.

Ministar bliže propisuje stručno-tehničke osnove za izradu geoloških karata iz stava 1. ovog člana.

Član 19.

Osnovna geološka istraživanja izvodi Zavod prema dugoročnom programu razvoja osnovnih geoloških istraživanja (u daljem tekstu: Dugoročni program) i godišnjem programu osnovnih geoloških istraživanja (u daljem tekstu: Godišnji program).

Dugoročni program obuhvata strateške prioritete i dugoročne ciljeve izvođenja osnovnih geoloških istraživanja u funkciji ukupnog ekonomskog i društvenog razvoja, a u skladu sa prostornim planom Republike Srbije, Strategijom održivog razvoja, kao i Strategijom.

Nadležni organ autonomne pokrajine predlaže deo Dugoročnog programa na svojoj teritoriji, u skladu sa regionalnim prostornim planom autonomne pokrajine, planovima i programima održivog korišćenja prirodnih resursa i dobara, kao i Strategijom.

Dugoročni program donosi Vlada na predlog Ministarstva za period od deset godina.

Član 20.

Godišnji program obuhvata ciljeve, vrstu i obim geoloških istražnih radova, uslove i dinamiku njihovog izvođenja, kao i potrebna finansijska i materijalno-tehnička sredstva i kadrovske resurse za njegovu realizaciju.

Godišnjim programom mogu biti obuhvaćena i druga geološka istraživanja, ako je njihovo izvođenje neophodno radi procene rizika i otklanjanja posledica od geoloških hazarda (klizišta, odrona, poplava, zemljotresa i dr.), kao i primenjena geološka istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa, kao i druga, ako je izvođenje tih istraživanja od interesa za Republiku Srbiju.

Godišnji program donosi Ministarstvo u skladu sa dugoročnim programom do kraja februara tekuće godine.

Nadležni organ autonomne pokrajine predlaže deo godišnjeg programa na svojoj teritoriji, u skladu sa dugoročnim programom.

Ministar propisuje kriterijume i uslove za izvođenje radova i obustavu radova u oblasti osnovnih geoloških istraživanja.

3. Primenjena geološka istraživanja

Član 21.

Primenjena geološka istraživanja, u smislu ovog zakona obuhvataju istraživanja koja se izvode radi utvrđivanja mineralnih resursa i rezervi i inženjerskogeoloških i hidrogeoloških uslova njihove eksploatacije, hidrogeološka istraživanja za potrebe korišćenja i zaštite resursa i rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa, inženjerskogeološka-geotehnička i hidrogeološka istraživanja, geološke sredine za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, projektovanja i izgradnje građevinskih, rudarskih i drugih objekata zaštite životne sredine i prirodnih dobara i objekata geonasleđa, sanacije i rekultivacije terena, uključujući i podzemna skladišta gasa i drugih materija, izdvajanja povoljnih geoloških formacija i struktura kao i iscrpljenih ležišta mineralnih sirovina za skladištenje prirodnog gasa i/ili CO₂.

Primenjena inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja obavezno se vrše za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, projektovanja i izgradnje građevinskih, rudarskih i drugih objekata radi definisanja inženjerskogeoloških - geotehničkih uslova izgradnje i/ili sanacije, kao i drugih karakteristika geološke sredine.

Primenjena geološka istraživanja vrše se i za potrebe korišćenja hidrogeotermalnih ili petrogeotermalnih resursa, odnosno korišćenja unutrašnje toplote zemljine kore.

Vlada će uredbom utvrditi uslove, kriterijume, postupak i načine izdavanja odobrenja i druge posebne uslove u vezi sa geološkim istraživanjima, koja se odnose na izdvajanja povoljnih geoloških formacija i struktura, kao i iscrpljenih ležišta mineralnih sirovina za skladištenje CO₂.

4. Uslovi i način izvođenja geoloških istraživanja

Član 22.

Izvođenje geoloških istraživanja, izradu projekata geoloških istraživanja, elaborata o resursima i rezervama mineralnih sirovina, elaborata o resursima i rezervama podzemnih voda i geotermalnim resursima, izveštaja o rezultatima geoloških istraživanja, elaborata o inženjerskogeološkim-geotehničkim uslovima izgradnje i sanacije objekata i terena, izveštaja o mineralnim resursima za dobijanje prirodnih građevinskih materijala, izveštaja o geotermalnim resursima, kao i izveštaja (elaborata) različitih specijalističkih ispitivanja, kao i poslove stručnog nadzora vrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, koje je upisano u registar privrednih subjekata ili drugi registar za obavljanje te delatnosti i koje poseduje licencu za obavljanje tih poslova.

Poslove izvođenja geoloških istraživanja i izrade izveštaja o rezultatima geoloških istraživanja, izveštaja o mineralnim resursima za dobijanje prirodnih građevinskih materijala, elaborata o inženjerskogeološkim - geotehničkim uslovima izgradnje objekata i sanacije terena, izveštaja o geotermalnim resursima, kao i izveštaja (elaborata) različitih specijalističkih ispitivanja, može obavljati lice sa stečenom visokom školskom spremom na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije) oblast geološkog inženjerstva u okviru obrazovno-naučnog polja: tehničko-tehnološke nauke, sa ovlašćenjem i licencom za obavljanje tih poslova koje ima najmanje tri godine radnog iskustva u obavljanju odgovarajućih poslova.

Poslove glavnog projektanta, odgovornog projektanta i odgovornog rukovodioca izvođenja geoloških istraživanja, kao i poslove stručnog nadzora i tehničke kontrole projekata geoloških istraživanja, izradu ili ocenu elaborata o resursima i rezervama mineralnih sirovina, elaborata o resursima i rezervama podzemnih voda i elaborata o geotermalnim resursima može obavljati lice sa stečenom visokom školskom spremom na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije) oblast geološkog inženjerstva u okviru obrazovno-naučnog polja: tehničko-tehnološke nauke, sa ovlašćenjem i licencom za obavljanje tih poslova, koje ima najmanje pet godina radnog iskustva u obavljanju odgovarajućih poslova, a za kompetentno lice najmanje deset godina radnog iskustva.

Učešće u izvođenju manje složenih geoloških istražnih radova i izradi tehničke dokumentacije za te radove, može obavljati lice sa srednjim obrazovanjem u području rada geologije, rudarstva i metalurgije, odgovarajućeg obrazovnog profila, koje ima najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim poslovima i ovlašćenje za obavljanje tih poslova.

Geološka istraživanja mogu da izvode i strana pravna lica pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i zakonom kojim se utvrđuju prava stranih lica u pogledu korišćenja dobara od javnog interesa i u skladu sa zakonima kojima je uređena oblast odbrane i tajnost podataka.

Član 23.

Ovlašćenje za obavljanje poslova iz člana 22. st. 1. i 2. ovog zakona stiče se polaganjem stručnog ispita.

Stručni ispit iz stava 1. ovog člana, polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministar, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine za kandidate sa teritorije autonomne pokrajine.

Ministar bliže propisuje uslove, program i način polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana.

Poslovi iz st. 1. i 2. ovog člana vrše se kao povereni.

5. Izvođenje geoloških istraživanja

Član 24.

Geološka istraživanja se izvode prema projektu geoloških istraživanja koji naročito sadrži:

- 1) dokumenta o ispunjenosti uslova iz člana 22. ovog zakona;
- 2) tekstualni deo;
- 3) grafičke priloge.

Ministar bliže propisuje uslove, kriterijume i sadržaj projekata za sve vrste geoloških istraživanja, kao i projekata i izveštaja koji se odnose na istraživanja mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala i istraživanja hidrogeotermalnih i petrogeotermalnih resursa.

Podaci o ličnosti u projektima i izveštajima iz stava 2. ovog člana sadrže ime i prezime ličnosti.

Član 25.

Projekat geoloških istraživanja, kao i izmene i dopune istog projekta, podleže tehničkoj kontroli.

Tehnička kontrola iz stava 1. ovog člana obuhvata kontrolu primene savremenih dostignuća i metoda geološke nauke i tehnike i usklađenosti projekta sa: zakonom i drugim propisima iz oblasti geologije i rudarstva, uslovima nadležnih zavoda za zaštitu prirode i zaštitu kulturnog nasleđa, usklađenošću projekta sa važećim tehničkim propisima, kao i odgovarajućim merama bezbednosti i zdravlja na radu, mere zaštite od požara, sigurnosti ljudi i objekata i zaštite životne sredine.

Za kvalitet vršenja tehničke kontrole projekta geoloških istraživanja odgovoran je privredni subjekt koji je izvršio tehničku kontrolu. Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije, mora biti osigurano od odgovornosti za štetu koju može pričiniti drugoj strani, odnosno trećem licu.

Tehničku kontrolu iz stava 1. ovog člana može vršiti privredno društvo i preduzetnik, odnosno drugo pravno lice koje ispunjava uslove iz člana 22. ovog zakona.

Ministar bliže propisuje uslove i način vršenja tehničke kontrole projekat geoloških istraživanja.

Član 26.

Tehničku kontrolu projekta geoloških istraživanja ne može vršiti, odnosno u vršenju kontrole ne može da učestvuje:

- 1) privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, koje je izradilo taj projekat ili koje je nosilac istraživanja;
- 2) lice zaposleno u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu i preduzetniku, koje je izradilo projekat geoloških istraživanja ili je učestvovalo u izradi tog projekta;
- 3) lice zaposleno kod nosioca istraživanja;
- 4) lice zaposleno u Ministarstvu, nadležnom organu autonomne pokrajine i jedinici lokalne samouprave.

Član 27.

U toku izvođenja geoloških istraživanja, nosilac istraživanja je dužan da obezbedi stručni nadzor nad izvođenjem geoloških istraživanja.

Stručni nadzor iz stava 1. ovog člana obuhvata: kontrolu da li se istražni radovi izvode prema projektu geoloških istraživanja i ostvaruje projektovana dinamika realizacije istraživanja; proveru kvaliteta izvođenja istražnih radova i primenu propisa iz oblasti geoloških istraživanja i tehničkih propisa; kontrolu primene mera bezbednosti i zdravlja na radu, mera zaštite od požara i zaštite životne sredine.

Nosilac istraživanja može da vrši neposredno stručni nadzor nad izvođenjem geoloških istraživanja ili da vršenje istog poveri drugom pravnom licu.

Lice koje vrši stručni nadzor dužno je da blagovremeno izvesti nosioca istraživanja o svim propustima i nedostacima koje utvrdi u toku vršenja stručnog nadzora

Nosilac istraživanja je dužan da jedan primerak izveštaja o stručnom nadzoru koji sadrži podatke o: izvođaču geoloških istraživanja, vrsti i obimu izvršenih istražnih radova i datumu njihovog izvođenja, kao i druge podatke o zapažanju stručnog nadzora, dostavi uz godišnji izveštaj iz člana 29. stav 1. ovog zakona i uz završni izveštaj o rezultatima geoloških istraživanja iz člana 28. stav 1. ovog zakona.

Član 28.

Po završetku projektom predviđenih geoloških istraživanja mineralnih sirovina, podzemnih voda i geotermalnih resursa izrađuje se završni izveštaj o rezultatima geoloških istraživanja (u daljem tekstu: Završni izveštaj).

Posle izvršenih inženjerskogeoloških-geotehničkih istraživanja iz člana 30. stav 2. ovog zakona izrađuje se elaborat o inženjerskogeološkim - geotehničkim uslovima izgradnje objekata.

Nosilac istraživanja dužan je da jedan primerak završnog izveštaja iz stava 1. i elaborata iz stava 2. ovog člana, kao i izveštaja iz člana 31. stav 7. ovog zakona, dostavi organu koji je izdao odobrenje za istraživanje u pisanoj formi i u elektronskom pdf formatu, na jeziku u službenoj upotrebi u Republici Srbiji, najkasnije 30 dana od dana isteka odobrenog istražnog roka, a u slučaju produženja istražnog roka u smislu člana 35. ovog zakona, najkasnije do kraja prethodno odobrenog istražnog roka.

Ministar bliže propisuje sadržaj završnog izveštaja iz stava 1. ovog člana, kao i elaborata iz stava 2. ovog člana, kao i godišnjeg izveštaja o rezultatima geoloških istraživanja iz člana 29. stav 1. ovog zakona.

Član 29.

U slučaju višegodišnjih istraživanja, nosilac istraživanja dužan je da po isteku istražnog perioda od godinu dana, kao i u slučaju odustajanja od istraživanja, u rokovima utvrđenim rešenjem za istraživanje, dostavi organu koji je izdao odobrenje, Godišnji izveštaj o rezultatima geoloških istraživanja u pisanoj formi i u elektronskom pdf formatu, na jeziku u službenoj upotrebi u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Godišnji izveštaj).

Završni izveštaj i elaborat iz člana 28. st. 1. i 2. ovog zakona, kao i Godišnji izveštaj iz stava 1. ovog člana, imaju karakter arhivske građe i čuvaju se trajno, u skladu sa zakonom.

6. Odobrenje za primenjena geološka istraživanja

Član 30.

Primenjena geološka istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa, izvode se na osnovu rešenja o odobrenju za geološka istraživanja koje izdaje Ministarstvo, po zahtevu privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica i preduzetnika.

Primenjena inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja za potrebe izgradnje infrastrukturnih objekata (visokih brana, hidroelektrana, termoelektrana, regionalnih putnih i železničkih saobraćajnica, naftovoda, gasovoda, aerodroma, kao i dr.) od strateškog značaja za Republiku Srbiju, kao i inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja za potrebe izgradnje i sanacije objekata rudarske infrastrukture, vrše se na osnovu rešenja o odobrenju geoloških istraživanja koje izdaje Ministarstvo, po zahtevu privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica.

U slučaju kada se inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja za potrebe izgradnje i sanacije objekata rudarske infrastrukture vrše na teritoriji autonomne pokrajine, odobrenje izdaje nadležni organ autonomne pokrajine, rešenjem protiv koga se može izjaviti žalba ministru.

U rejonima uz objekte od posebnog značaja za odbranu, premer i istraživanja zemljišta (geodetska, geofizička, geološka, hidrološka i dr.) mogu vršiti pravna lica koja za to dobiju odobrenje nadležnog organa, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva odbrane u pogledu mera zaštite tajnih podataka.

Rešenje Ministarstva iz st. 1. i 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Za primenjena geološka istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa iz stava 1. ovog člana koja se izvode na teritoriji autonomne pokrajine, odobrenje izdaje nadležni organ autonomne pokrajine, rešenjem protiv koga se može izjaviti žalba ministru.

Nadležni organ autonomne pokrajine dužan je da Ministarstvu dostavi jedan primerak izdatog rešenja i izveštaj o odobrenim istraživanjima za prethodnu godinu, najkasnije do 31. januara naredne godine.

Poslovi iz st. 3. i 6. ovog člana vrše se kao povereni.

Član 31.

Geološka istraživanja mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala vrše se na osnovu rešenja o odobrenju za istraživanje koje izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ako se istraživanja izvode na teritoriji autonomne pokrajine, izdatom po zahtevu preduzetnika.

Zahtev za izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o: preduzetniku koji je podnosilac zahteva, vrsti i cilju istraživanja, lokalitetu istraživanja, odnosno koordinatama i katastarskom broju parcele na kojoj se planira izvođenje istraživanja.

Uz zahtev iz stava 2. ovog člana, podnosi se dokaz o plaćenju republičkoj, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi kada se istraživanje vrši na teritoriji pokrajine.

Ukoliko nadležni organ povodom zahteva iz stava 1. ovog člana, na osnovu uvida u katastar istražnih prostora i katastar eksploatacionih polja utvrdi da je istražni prostor slobodan, o istom obaveštava podnosioca zahteva, koji je dužan je da u roku od 30 dana od dana dobijanja odgovora o uvidu u katastar, nadležnom organu dostavi:

1) izvod iz registra privrednih subjekata o registraciji preduzetnika-podnosioca zahteva;

2) geodetski plan u razmeri 1:1.000 ili preglednu topografsku kartu u odgovarajućoj razmeri sa ucrtanom granicom i koordinatama istražnog prostora, kao i broj katastarske parcele na kojoj se planira istraživanje;

3) projekat geoloških istraživanja, u dva primerka;

4) izveštaj i potvrdu o izvršenoj tehničkoj kontroli projekta;

5) dokaz o pravu svojine na zemljištu ili službenosti na zemljištu na kome se planira izvođenje istraživanja;

6) dokaz o plaćenju republičkoj, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi kada se istraživanje vrši na teritoriji pokrajine.

Nadležni organ će odbiti zahtev za istraživanje iz stava 1. ovog člana ako istražni prostor nije slobodan, ako uz zahtev nisu podneta sva potrebna dokumenta iz stava 4. ovog člana ili ako na osnovu uvida u službenu evidenciju zaštićenih prirodnih dobara utvrdi da postoje ograničenja za izvođenje istraživanja u odnosu na zaštitu: predela izuzetnih prirodnih odlika, izvorišta podzemnih voda za javno snabdevanje, endemskih biljnih i životinjskih vrsta, objekata kulturnog nasleđa ili geonasleđa, verskih objekata i sl.

Dužina istražnog roka utvrđena rešenjem iz stava 1. ovog člana iznosi godinu dana i ne može se produžiti.

Po završetku projektom predviđenih geoloških istraživanja iz stava 1. ovog člana izrađuje se izveštaj o mineralnim resursima za dobijanje prirodnih građevinskih materijala.

Rešenje iz st. 1. i 5. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, a protiv rešenja koje izdaje nadležni organ autonomne pokrajine može se izjaviti žalba ministru.

Nadležni organ autonomne pokrajine dužan je da Ministarstvu dostavi jedan primerak izdatog rešenja i izveštaj o odobrenim istraživanjima za proteklu kalendarsku godinu, najkasnije do 31. januara naredne godine.

Poslovi iz stava 1. ovog člana koji se odnose na autonomnu pokrajinu vrše se kao povereni.

Član 32.

Praćenje i kontrolu inženjerskogeoloških-geotehničkih istraživanja iz člana 21. stav 1. ovog zakona, koja se izvode radi definisanja inženjerskogeoloških-geotehničkih uslova izgradnje i/ili sanacije, kao i drugih karakteristika geološke

sredine za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, izgradnje građevinskih objekata, zaštite prirodnih i kulturnih dobara i objekata geonasleđa, sanacije i rekultivacije terena vrši jedinica lokalne samouprave.

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koji vrši istraživanja iz stava 1. ovog člana dužno je da početak istraživanja prijavi nadležnom organu lokalne samouprave za poslove urbanizma i nadležnom zavodu za zaštitu spomenika kulture i dostavi osnovne podatke o vrsti, cilju i dinamici istraživanja, nazivu lokaliteta, kao i izvođaču istraživanja.

Uz prijavu iz stava 2. ovog člana, dostavlja se:

1) geodetski plan u razmeri 1:1000 (ili odgovarajućoj razmeri) sa jasno naznačenom granicom i brojevima katastarskih parcela na kojim se planira istraživanje;

2) projekat inženjerskogeoloških-geotehničkih istraživanja, urađen od strane pravnog lica koje ispunjava uslove iz člana 22. ovog zakona;

3) fotokopija o uplati opštinske administrativne takse.

Rezultati izvršenih istraživanja iz stava 1. ovog člana prikazuju se u elaboratu o inženjerskogeološkim-geotehničkim uslovima izgradnje objekata.

Elaborat iz stava 4. ovog člana podleže tehničkoj kontroli-reviziji koju vrši pravno lice sa odgovarajućom licencom u skladu sa ovim zakonom.

Korisnik istraživanja dužan je da jedan primerak elaborata iz stava 4. ovog člana dostavi nadležnom organu lokalne samouprave za poslove urbanizma u pisanoj formi i u elektronskom pdf formatu, na jeziku u službenoj upotrebi u Republici Srbiji najkasnije 30 dana nakon izvršenih istraživanja.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, dužan je da vodi katastar i evidenciju prijava o izvršenim istraživanjima iz stava 1. ovog člana, da trajno čuva elaborate iz stava 4. ovog člana i da Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine ako se istraživanja izvode na teritoriji autonomne pokrajine dostavi izveštaj o podnetim prijavama i izvršenoj kontroli za proteklu kalendarsku godinu, najkasnije do 31. januara naredne godine.

Podaci o ličnosti u izveštajima iz stava 7. ovog člana sadrže: ime i prezime fizičkog lica.

Poslovi iz st. 1. i 7. ovog člana vrše se kao povereni.

Član 33.

Praćenje i kontrolu geoloških istraživanja geotermalnih resursa za potrebe snabdevanja toplotnom energijom porodičnog domaćinstava fizičkog lica, vrši jedinica lokalne samouprave.

Fizičko lice koji vrši istraživanja iz stava 1. ovog člana dužno je da početak istraživanja prijavi nadležnom organu lokalne samouprave za poslove urbanizma i dostavi osnovne podatke o načinu, cilju i dinamici istraživanja, nazivu lokaliteta, kao i izvođaču istraživanja.

Uz prijavu iz stava 2. ovog člana, dostavlja se:

1) overena fotokopija lične karte fizičkog lica;

2) geodetski plan u razmeri 1:1000 (ili odgovarajućoj razmeri) sa granicom i brojem katastarske parcele i naznačenom mikrolokacijom istražne sonde;

3) projekat istraživanja petrogeotermalnih resursa, urađen od strane stručnog lica geološke struke koje ispunjava uslove iz člana 22. ovog zakona;

4) fotokopiju o uplati opštinske administrativne takse.

Nakon izvršenih istraživanja iz stava 1. ovog člana izrađuje se izveštaj o istraženim petrogeotermalnim resursima, na osnovu koga se može odobriti korišćenje petrogeotermalnih resursa za potrebe snabdevanja geotermalnom energijom porodičnog domaćinstva fizičkog lica, shodno članu 64. ovog zakona.

Korisnik istraživanja dužan je da jedan primerak izveštaja iz stava 4. ovog člana dostavi nadležnom organu za poslove urbanizma u pisanoj formi i u elektronskom pdf formatu, na jeziku u službenoj upotrebi u Republici Srbiji, najkasnije 30 dana nakon izvršenih istraživanja.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, dužan je da vodi katastar i evidenciju prijavi o izvršenim istraživanjima iz stava 1. ovog člana i trajno čuva izveštaje iz stava 4. ovog člana i da Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine ako se istraživanja izvode na teritoriji autonomne pokrajine dostavi izveštaj o podnetim prijavama i izvršenoj kontroli za prethodnu kalendarsku godinu, najkasnije do 31. januara naredne godine.

Podaci o ličnosti u izveštajima iz stava 6. ovog člana sadrže ime i prezime fizičkog lica koje je podnelo prijavu.

Poslovi iz st. 1. i 6. ovog člana vrše se kao povereni.

Član 34.

Zahtev za izdavanje odobrenja iz člana 30. st. 1. i 2. ovog zakona sadrži podatke o: privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu ili preduzetniku koje je podnosilac zahteva, vrsti geoloških istraživanja i veličini istražnog prostora, kao i vremenu trajanja istraživanja, shodno članu 41. ovog zakona.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana, podnosi se dokaz o plaćenju republičkoj, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi kada se istraživanje vrši na teritoriji pokrajine.

Ukoliko nadležni organ povodom zahteva iz stava 1. ovog člana, na osnovu uvida u katastar istražnih prostora i katastar eksploatacionih prostora i polja utvrdi da je istražni prostor slobodan i ako u slučaju iz člana 42. ovog zakona proceni da postoje geološki i drugi uslovi za nesmetano vršenje istraživanja, o istom obaveštava podnosioca zahteva, koji je dužan je da u roku od 90 dana od dana dobijanja odgovora, nadležnom organu dostavi:

- 1) izvod iz registra privrednih subjekata o registraciji podnosioca zahteva;
- 2) topografsku kartu u razmeri 1:25.000 ili sitnijoj razmeri, sa ucrtanom granicom i koordinatama istražnog prostora;
- 3) projekat geoloških istraživanja, u dva primerka;
- 4) izveštaj i potvrdu o izvršenoj tehničkoj kontroli projekta;
- 5) dokaz o plaćenju republičkoj, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi kada se istraživanje vrši na teritoriji pokrajine za izdavanje odobrenja;
- 6) dokaz o pravu korišćenja podataka i rezultata istraživanja koji su rezultat geoloških istraživanja drugog privrednog subjekta ili su rezultat osnovnih i primenjenih geoloških istraživanja, ako su korišćeni prilikom izrade projekta.

Podnosilac zahteva iz stava 1. ovog člana dužan je da pre izrade projekta geoloških istraživanja pribavi akt o uslovima za izradu projekta i izvođenje planiranih geoloških istraživanja, izdat od strane nadležnog zavoda za zaštitu prirode i nadležnog zavoda za zaštitu kulturnog nasleđa ili drugog nadležnog organa.

Akta o uslovima nadležnih organa iz stava 4. ovog člana čine sastavni deo projekta geoloških istraživanja.

Ako je projektom iz stava 3. tačka 3) ovog člana predviđeno izvođenje rudarskih istražnih radova na istraživanju u cilju uzimanja mineralnih sirovina za tehnološka ispitivanja, podnosi se poseban zahtev za izdavanje odobrenja za izvođenje radova po rudarskom projektu iz člana 93. stav 1. ovog zakona, osim u slučaju kada se dozvoljena količina mineralne sirovine, shodno članu 45. stav 1. ovog zakona može uzeti iz istražne bušotine, istražnog raskopa i prirodnog rudnog izdanka, a u skladu sa projektom i stanjem izvedenih geoloških istraživanja.

Ako se radi o istraživanju ili probnom radu istražne bušotine nafte i prirodnog gasa, uz projekat iz člana 94. stav 1. tačka 2) ovog zakona, podnosi se prijava za izvođenje radova po tom projektu, u skladu sa članom 106. ovog zakona.

U slučaju da se radi o probnom radu istražne bušotine nafte i prirodnog gasa iz stava 7. ovog člana u rudarskom projektu obavezno treba navesti vreme/dužinu trajanja istog probnog rada, shodno članu 45. stav 3. ovog zakona, kao i detaljno opisati način njihovog skladištenja.

Član 35.

Nadležni organ odbiće rešenjem zahtev za izdavanje odobrenja iz člana 34. stav 1. i člana 39. stav 2. ovog zakona u slučaju:

- 1) ako je pokrenut postupak povodom zahteva za istraživanje na istom istražnom prostoru od strane drugog pravnog lica;
- 2) ako uz zahtev nije dostavljena kompletna dokumentacija iz člana 34. stav 4, odnosno iz člana 39. stav 2. ovog zakona;
- 3) ako je prostor za koji se traži odobrenje za istraživanje već izdat drugom licu za: istraživanje, zadržavanje prava na istražni prostor; eksploataciono polje ili eksploataciju istog mineralnog ili istog geološkog resursa;
- 4) ako podnosilac zahteva ima dugovanja u smislu člana 7. ovog zakona;
- 5) ako utvrdi da podneta dokumenta sadrže netačne podatke.

U slučaju iz tač. 3) - 5) stava 1. ovog člana nadležni organ će prethodno zatražiti da podnosilac zahteva izvrši ispravku ili dopunu zahteva u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja.

Rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo, je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 36.

Ako su zahtev za izdavanje odobrenja u skladu sa odredbama člana 34. stav 1. ovog zakona za istraživanje istog mineralnog ili drugog geološkog resursa na istom istražnom prostoru podnela dva ili više pravnih lica, odnosno preduzetnika, prioritet u dobijanju odobrenja ima pravno lice, odnosno preduzetnik, koji je prvi podneo zahtev za istraživanje, shodno odredbama člana 34. ovog zakona.

Član 37.

Rešenje o odobrenju za primenjena geološka istraživanja sadrži podatke o:

- 1) nazivu nosioca istraživanja sa adresom njegovog sedišta;

- 2) predmetu i vrsti istraživanja;
- 3) površini i koordinatama prelomnih tačaka istražnog prostora;
- 4) nazivu projekta geoloških istraživanja;
- 5) dužini istražnog roka u skladu sa zahtevom nosioca istraživanja;
- 6) minimalnom obimu radova koji se mora realizovati;
- 7) roku u kome se mora otpočeti sa istraživanjem;
- 8) najvećoj količini mineralne sirovine, osim nafte i prirodnih gasova, koja se može uzeti u cilju ispitivanja kvaliteta i njenih tehnoloških svojstava;
- 9) načinu i roku u kojem je nosilac istraživanja dužan da obaveštava organ koji je izdao odobrenje za istraživanje o toku i rezultatima istraživanja;
- 10) uslovima pod kojima se odobrenje može ukinuti.
- 11) roku u kome je nosilac istraživanja obavezan da plati naknadu za geološka istraživanja.

Član 38.

Odobrenjem za izvođenje primenjenih geoloških istraživanja mineralnih sirovina određuje se istražni rok u skladu sa zahtevom nosioca istraživanja u trajanju do tri godine, uz mogućnost produženja istražnog roka dva puta u kontinuitetu, pri čemu dužina prvog istražnog roka može biti do tri godine, a drugog do dve godine, osim za istraživanja iz stava 4. ovog člana, s tim da istražni rok počinje da teče od dana uručenja rešenja o odobrenju nosiocu istraživanja.

U slučaju kada nosilac istraživanja mineralnih sirovina iz stava 1. ovog člana u drugom produženom istražnom roku radi elaborat o rezervama i resursima mineralne sirovine i u istom elaboratu usled nedostatka podataka prikaže samo mineralne resurse, potvrda o mineralnim resursima čini osnov za dobijanje odobrenja za dodatno produženje istražnog roka na još dve godine u cilju prikupljanja neophodnih podataka radi utvrđivanja i klasifikacije rudnih rezervi, odnosno prevođenja mineralnih resursa u rudne rezerve.

Odobrenjem za istraživanje podzemnih voda i geotermalnih resursa određuje se istražni rok u dužini do dve godine, uz mogućnost produženja istražnog roka dva puta u kontinuitetu, pri čemu dužina svakog od produženih istražnih rokova može biti do godinu dana.

Odobrenjem za istraživanje nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala koji se koriste kao: tehničko-građevinski kamen; arhitektonsko-građevinski (ukrasni) kamen; sirovine za proizvodnju opekarskih, keramičkih i vatrostalnih materijala; za proizvodnju cementa i kreča i kao pesak i šljunak u industriji i građevinarstvu, određuje se istražni rok u dužini do dve godine, uz mogućnost produženja istražnog roka jednom do godinu dana.

Član 39.

Zahtev za produženje istražnog roka iz člana 38. ovog zakona podnosi se najkasnije 30 dana pre isteka istražnog roka određenog odobrenjem za istraživanje, pod uslovom da je izvršeno najmanje 75% od projektom planiranog obima i dinamike istražnih radova, u skladu sa članom 44. stav 1. ovog zakona.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana, podnosi se:

- 1) topografska karta u razmeri 1:25.000 ili odgovarajućoj razmeri, sa ucrtanom granicom i koordinatama istražnog prostora za nastavak istraživanja;

- 2) projekat geoloških istraživanja, u dva primerka;
- 3) izveštaj i potvrda o izvršenoj tehničkoj kontroli projekta;
- 4) završni izveštaj, a u slučaju istraživanja iz člana 30. stav 2. ovog zakona elaborat o inženjerskogeološkim - geotehničkim uslovima izgradnje objekata;
- 5) dokaz o plaćenju republičkoj, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi ako se istraživanje vrši na teritoriji pokrajine.

Površina istražnog prostora za produženje istražnog roka određena je projektom geoloških istraživanja iz stava 2. tačka 2) ovog člana i može ostati ista ili biti smanjena, u odnosu na površinu određenu odobrenjem za istraživanje, a u skladu sa zahtevom nosioca istraživanja.

Ako je projektom iz stava 2. tačka 2) ovog člana predviđeno izvođenje rudarskih istražnih radova i/ili uzimanje probe za tehnološka ispitivanja, uz zahtev za produženje istražnog roka podnosi se rudarski projekat iz člana 93. stav 1, a u slučaju istraživanja nafte i prirodnog gasa, rudarski projekat iz člana 94. stav 1. tačka 2) ovog zakona.

Projekat iz stava 2. tačka 2) ovog člana, kao i izmene i dopune (u daljem tekstu: aneks projekta) projekta iz člana 44. stav 3. ovog zakona rade se u skladu sa izdatim uslovima nadležnih zavoda za zaštitu prirode i zaštitu kulturnog nasleđa po kojima je urađen osnovni projekat, osim u slučaju iz stava 5. ovog člana kada se projektom, odnosno aneksom projekta planiraju rudarski istražni radovi iz člana 93. stav 1. ili člana 94. stav 1. tačka 2) ovog zakona, kada je potrebno prethodno pribaviti uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode.

Produženje istražnog roka odobrava se rešenjem koje donosi Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine.

Rešenje iz stava 6. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, a na rešenje koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 40.

Nosilac istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa može podneti zahtev za zadržavanje prava na istražni prostor u cilju pripreme dokumentacije za odobrenje za eksploataciju, odnosno odobrenje za eksploataciono polje, najkasnije 30 dana pre isteka istražnog roka određenog rešenjem kojim su odobrena istraživanja.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) program aktivnosti koje nosilac odobrenja za istraživanje planira da izvede u periodu za koji traži zadržavanje prava na istražni prostor, shodno stavu 5. ovog člana;
- 2) pregledna situaciona karta u odgovarajućoj razmeri sa ucrtanom granicom i koordinatama polja za koji se traži zadržavanje prava na istražni prostor;
- 3) dokaz o plaćenju naknadi po osnovu prethodno odobrenih istraživanja;
- 4) dokaz o plaćenju republičkoj, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi ako se istraživanje vrši na teritoriji pokrajine.

Pregledna situaciona karta iz stava 2. ovog člana sadrži podatke o poziciji izvedenih istražnih radova, konturama utvrđenih resursa i rezervi mineralne sirovine ako su evidentirane od strane nadležnog državnog organa, javnim saobraćajnicama i drugim objektima koji mogu biti od uticaja na buduću eksploataciju, kao što su: trafo-

stanice, dalekovodi, gasovodi, izvorišta voda i objekti vodosnabdevanja, objekti geonasleđa, verski objekti i sl.

Zahtev iz stava 1. ovog člana odobrava se rešenjem koje donosi ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine pri čemu se rok za zadržavanje prava na istražni prostor određuje u dužini do dve godine i ne može se produžiti, a u slučaju mineralnih sirovina od strateškog značaja u smislu člana 4. ovog zakona, može da iznosi do tri godine i ne može se produžiti.

U roku određenom rešenjem iz stava 4. ovog člana, mogu se:

- 1) vršiti sva potrebna studijska izučavanja, kao i ekonomske analize;
- 2) prikupljati podaci na već postavljenoj osmatračkoj mreži za praćenje hidrodinamičkog režima podzemnih voda, kao i informacija o takozvanom „nultom” stanju životne sredine (o sastavu/kvalitetu voda, vazduha, tla);
- 3) uraditi i/ili overiti elaborat o rezervama i resursima, ukoliko isti nije urađen u prethodnom periodu.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ukinuće rešenje kojim je odobreno zadržavanje prava na istražni prostor u slučaju da se ne plati naknada za zadržavanje prava na istražni prostor za tekuću godinu i/ili ako se utvrdi da se nosilac odobrenja ne pridržava odobrenog programa iz stava 2. tačka 1. ovog člana.

Rešenja iz st. 4. i 6. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenja iz st. 4. i 6. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine žalba se podnosi ministru.

Rešenje za zadržavanje prava na istražni prostor iz stava 4. ovog člana prestaje da važi sa danom podnošenja zahteva za odobrenje za eksploataciono polje.

Član 41.

Površina istražnog prostora za izvođenje primenjenih geoloških istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa može da iznosi najviše do 100 km², osim za:

- 1) istraživanje nafte i prirodnog gasa, kada iznosi najviše do 5.000 km²;
- 2) istraživanje podzemnih voda i geotermalnih resursa kada iznosi najviše do 10 km²;
- 3) istraživanje nemetalnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih i industrijskih materijala kada iznosi najviše do 2 km².

Član 42.

U okviru istog istražnog prostora na kojem su odobrena primenjena geološka istraživanja nekog mineralnog ili geološkog resursa, mogu se odobriti primenjena istraživanja drugog mineralnog ili geološkog resursa, samo ukoliko postoje geološki i drugi uslovi za nesmetano vršenje tih istraživanja.

Procena o postojanju uslova za nesmetano vršenje istraživanja iz stava 1. ovog člana donosi se na osnovu: vrste istraživanog i drugog mineralnog ili geološkog resursa za koji je podnet zahtev; geološke građe, odnosno geološko-metalogenetskih (mineragenetskih) karakteristika terena u kome se očekuje pojavljivanje drugog mineralnog ili geološkog resursa u odnosu na geološku formaciju u kojoj se istražuje mineralni ili drugi geološki resurs, pri čemu je nadležni organ dužan da pre

donošenja konačne odluke o podnetom zahtevu, pribavi saglasnost od nosioca odobrenja za istraživanje.

U slučaju odobrenih primenjenih geoloških istraživanja nafte i gasa i podzemnih voda za vodosnabdevanje pribavlja se samo mišljenje nosioca istraživanja.

Član 43.

Početak radova na geološkim istraživanjima, nosilac istraživanja je dužan da prijavi 15 dana pre početka izvođenja projektovanih istražnih radova nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi istražni prostor, organu koji je izdao rešenje o odobrenju za istraživanje i geološkoj i/ili rudarskoj inspekciji, a ako se radovi izvode na području iz člana 6. ovog zakona i organizaciji, odnosno organu koji upravlja tim područjem ili službi za zaštitu kulturnog nasleđa.

Prijava početka radova na geološkim istraživanjima sadrži podatke o: nosiocu istraživanja, broju rešenja i datumu njegovog izdavanja, broju istražnog prostora, kao i podatke o izvođaču geoloških istraživanja i vršiocu stručnog nadzora, a u slučaju probnog rada istražnih bušotina nafte i prirodnog gasa iz člana 45. stav 3. ovog zakona datum početka i kraja probnog rada istražne bušotine, shodno rudarskom projektu iz člana 94. stav 1. tačka 2) ovog zakona.

Član 44.

Najmanja količina projektovanog obima geoloških i rudarskih istražnih radova koji se moraju izvesti u odobrenom istražnom roku iznosi 75% od projektom planiranog obima istražnih radova.

U slučaju višegodišnjih istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa, vrsta i obim projektovanih istražnih radova, kao i dinamika izvođenja istih, daje se za ceo istražni period, kao i posebno za svaku istražnu godinu.

Ukoliko u projektu geoloških istraživanja nije prikazana vrsta, obim i dinamika izvođenja istražnih radova posebno za svaku istražnu godinu ili kada se u toku istraživanja ukaže potreba da se promeni vrsta i obim projektom planiranih radova za više od 25 %, nosilac istraživanja dužan je da uradi izmenu i dopunu projekta sa prikazom novoprotovanih radova i isti dostaviti nadležnom organu koji je izdao odobrenje za istraživanje, najkasnije pre početka izvođenja radova prema aneksu projekta.

Aneksom projekta iz stava 3. ovog člana, u slučaju da se radi za poslednju godinu odobrenog istražnog roka, ne može se smanjivati ukupna vrednost investicionih sredstava za istraživanje, određenih projektom geoloških istraživanja.

Član 45.

Dozvoljene količine mineralne sirovine koje se mogu uzeti za tehnološka ispitivanja u toku izvođenja odobrenih geoloških istraživanja radi utvrđivanja tehnoloških svojstava i dokazivanja rezervi mineralne sirovine, u skladu sa projektom geoloških istraživanja i rudarskim projektom iz člana 93. stav 1. ovog zakona određuju se u iznosima, i to:

1) pesak i šljunak (kao građevinski materijal)	10 m ³
2) kvarcni pesak (za staklarsku i dr. industriju)	10 m ³
3) opekarske, keramičke i vatrostalne gline	20 m ³
4) arhitektonsko-građevinski kamen	20 m ³
5) tehničko-građevinski kamen	50 m ³

- 6) laporac, laporoviti krečnjak, gips i sve vrste tufova za proizvodnju cementa i kreča 500 m³
- 7) fosfati, magneziti i dr. nemetalične mineralne sirovine 500 t
- 8) uglj i uljni glinci (uljni škriljci, odnosno šejlovi) 500 t
- 9) metalične mineralne sirovine (po jednom tehnološkom tipu) 2000 t
- 10) rude bora i litijum (borati) 2000 t.

Mineralna sirovina za formiranje tehnoloških proba može se uzeti iz više istražnih radova, odnosno iz različitih delova rudnog tela/ležišta, pri čemu se ne mogu prekoračiti ukupno dozvoljene količine za tehnološka ispitivanja iz stava 1. ovog člana.

U slučaju istraživanja nafte i prirodnog gasa, dozvoljeno je uzimanje nafte i prirodnog gasa putem rada istražne bušotine u trajanju najduže do godinu dana radi ispitivanja proizvodno - tehničkih karakteristika otkrivenih ležišta nafte i prirodnog gasa i definisanja parametara njihove moguće eksploatacije.

Nosilac istraživanja dužan je da dobijene količine nafte i prirodnog gasa dobijene probnim radom iz stava 3. ovog člana verno prikaže u godišnjem izveštaju za prethodnu istražnu godinu u kojoj je vršen probni rad istražne bušotine, kao i u elaboratu o resursima i rezervama.

Količine nafte i prirodnog gasa dobijene probnim radom istražnih bušotina podležu plaćanju naknade iz člana 159. stav 2. tačka 2) ovog zakona.

Član 46.

Geološka istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa u okviru odobrenog eksploatacionog polja, izvode se bez odobrenja za istraživanje.

Nosilac eksploatacije je dužan da početak radova na istraživanju prijavi nadležnom organu koji je izdao odobrenje za eksploataciju.

Geološka istraživanja iz stava 1. ovog člana vrše se na način utvrđen ovim zakonom i drugim propisima iz oblasti geologije i rudarstva.

Član 47.

Nadležni organ će ukinuti rešenje o odobrenju za istraživanje pre isteka određenog istražnog roka u slučajevima ako se:

- 1) sa geološkim istraživanjima ne otpočne u roku koji je utvrđen odobrenjem za istraživanje;
- 2) istraživanja ne izvode u skladu sa projektom geološkog istraživanja;
- 3) ne obezbedi stručni nadzor nad izvođenjem geoloških istraživanja;
- 4) istraživanja izvode van odobrenog istražnog prostora;
- 5) ne dostavlja godišnji izveštaj za prethodnu istražnu godinu;
- 6) pod vidom istraživanja vrši eksploatacija mineralnih sirovina, podzemnih voda i geotermalnih resursa;
- 7) ne vrati u prvobitno stanje zemljište na kojem se izvode istražni radovi;
- 8) ne sprovede propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu, potrebne mere obezbeđenja imovine, zdravlja ljudi i zaštite životne sredine i zaštite kulturnih dobara i dobara koja uživaju prethodnu zaštitu;

9) ne plati naknada za primenjena geološka istraživanja za tekuću godinu, kao i naknadu za naftu i prirodni gas, dobijenu probnim radom istražnih bušotina u prethodnoj istražnoj godini;

10) naknadno utvrdi da priložena dokumentacija na osnovu koje je izdato odobrenje sadrži netačne, odnosno neistinite podatke.

Rešenje o odobrenju za istraživanje prestaje da važi:

- 1) na zahtev nosioca istraživanja;
- 2) obustavom vršenja istraživanja, na osnovu zapisnika geološkog inspektora;
- 3) istekom istražnog roka.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana nosilac istraživanja dužan je da izvrši sanaciju prostora na kojem je vršio istraživanje i da u slučaju izvođenja istražnih podzemnih rudarskih radova na osnovu projekta iz člana 93. stav 1. ovog zakona sprovede mere za održavanje podzemnih prostorija, objekata i instalacija po završetku istražnih radova.

Rešenje iz st. 1. i 2. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz st. 1. i 2. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

U slučaju iz tač. 2) - 10) stava 1. ovog člana nadležni organ će prethodno zatražiti da nosilac istraživanja otkloni utvrđenu nepravilnost u roku određenom od strane nadležnog organa.

Član 48.

Organ koji je izdao odobrenje za istraživanje vodi evidenciju o odobrenim istraživanjima i katastar odobrenih istražnih prostora.

U katastar odobrenih istražnih prostora unose se podaci o nosiocu istraživanja, predmetu geoloških istraživanja, istražnom prostoru i roku trajanja istraživanja.

Zainteresovana lica imaju pravo uvida u katastar odobrenih istražnih prostora.

Član 49.

Pravo korišćenja i raspolaganja rezultatima primenjenih geoloških istraživanja i dokumentima koji sadrže rezultate geoloških istraživanja ima nosilac istraživanja.

Tri godine nakon prestanka primenjenih geoloških istraživanja, Republika Srbija može koristiti rezultate istih istraživanja, na način kojim ne ugrožava interes vlasnika podataka, uvažavajući propise kojima se uređuje zaštita podataka, i to samo u slučaju: odbrane zemlje i podizanja nivoa opšte bezbednosti stanovništva, saniranja posledica od geoloških hazarda (zemljotresa, poplava, klizišta, odrona i dr.), izrade strateških studijskih istraživanja za potrebe utvrđivanja i vrednovanja ukupnih mineralnih potencijala geološke sredine ili drugih geoloških resursa, kao i potrebe prostornog planiranja i drugih dugoročnih strateških dokumenata od opšteg interesa.

Rudarski objekti nastali u procesu geoloških istraživanja koji nisu uknjiženi kao svojina nosioca istraživanja, ne smatraju se rezultatima istraživanja iz stava 1. ovog člana i po završetku istraživanja postaju svojina Republike Srbije i mogu ih koristiti nosilac odobrenja za istraživanje ili nosilac odobrenja za eksploataciju, na čijem istražnom ili eksploatacionom polju se isti objekti nalaze.

Nosilac istraživanja koji koristi podatke i rezultate istraživanja koji su rezultat geoloških istraživanja drugog privrednog subjekta ili su rezultat osnovnih i primenjenih geoloških istraživanja koja su finansirana iz budžeta Republike Srbije, obavezan je da dostavi dokaz o pravu korišćenja tih podataka pri izradi projekata geoloških istraživanja, izveštaja i elaborata o rezultatima istih istraživanja i/ili elaborata o resursima i rezervama.

U slučaju kada rezultati geoloških istraživanja i dokumenti iz stava 1. ovog člana sadrže podatke koji se smatraju tajnim podacima u skladu sa važećim propisima kojima se utvrđuje zaštita tajnih podataka, nosilac istraživanja takve podatke može ustupiti trećim licima samo na način i pod uslovima utvrđenim tim propisima.

7. Obaveze nosioca istraživanja

Član 50.

Nosilac istraživanja dužan je da:

1) obezbedi potrebna finansijska sredstva za izvođenje odobrenih geoloških istraživanja i preduzme sve druge neophodne mere i aktivnosti i pristupi izvođenju istraživanja u skladu sa odobrenim projektom;

2) pribavi dokaz o pravu korišćenja, zakupa, saglasnosti vlasnika, odnosno službenosti na zemljištu, kao i o uslovima za preuzimanje mera tehničke zaštite od nadležne ustanove za zaštitu spomenika kulture, na kojem planira da izvede projektovane istražne radove (istražne bušotine, raskope, istražne etaže, istražne rudarske radove i dr.), pre početka izvođenja istih radova;

3) vrstu i obim istražnih radova izvede prema projektu geoloških istraživanja, uz najveće moguće odstupanje u pogledu odobrenog obima i vrste radova do 25%;

4) prijavi početak radova na istraživanju;

5) obezbedi stručni nadzor nad izvođenjem geoloških istraživanja;

6) plaća naknadu za odobrena geološka istraživanja, kao i naknadu za izvađenu količinu nafte i prirodnog gasa, u slučaju odobrenog probnog rada istražnih bušotina;

7) dostavlja godišnji izveštaj i završni izveštaj o rezultatima istraživanja, kontinuirano tokom istraživanja na službenom jeziku Republike Srbije;

8) sprovodi propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu, potrebne mere obezbeđenja imovine, zdravlja ljudi i zaštite životne sredine;

9) vrati u prvobitno stanje zemljište na kojem se izvode istražni radovi;

10) evidentira i druge mineralne sirovine i geološke resurse, ukoliko se pronađu u okviru odobrenog istražnog prostora i da o tome obavesti organ koji je izdao odobrenje za izvođenje geoloških istraživanja;

11) u toku trajanja istraživanja na propisan način čuva izveštaje i elaborate o rezultatima geoloških istraživanja i drugu geološku dokumentaciju, kao i jezgra istražnih bušotina i uzorke i analize iz svih istražnih radova i da iste po potrebi stavi na uvid Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine radi provere rezultata istraživanja;

12) se tokom ispitivanja jezgra istražnih bušotina i drugih uzoraka pridržava pozitivne geološke prakse za ta ispitivanja i na način da omogući proverljivost dobijenih rezultata ispitivanja;

13) izvađene količine mineralnih sirovina predviđene za tehnološka ispitivanja u industrijskom obimu obezbedi i da ih zaštiti od propadanja, a da za izvađene količine nafte i gasa dobijene probnim radom istražnih bušotina, skladišti na projektom predviđen način i vodi urednu evidenciju o raspolaganju pridobijenim količinama;

14) da omogući geološkom inspektoru ulazak u poslovne i pogonske prostorije ili razgledanje projekata i planova, izveštaja i druge dokumentacije o stanju geoloških radova.

Nosilac istraživanja mineralnih sirovina ili drugih geoloških resursa pribavlja od nadležnog organa za poslove urbanizma na nivou lokalne samouprave informaciju o eventualnom ograničenju za izvođenje tih istraživanja u odnosu na prostorni ili urbanistički plan ili druga ograničenja.

8. Klasifikacija mineralnih resursa i rezervi, resursa i rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa

Član 51.

Razvrstavanje resursa i rezervi mineralnih sirovina, resursa i rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa, vrši se skladu sa odgovarajućim propisima i pravilnicima o izveštavanju i klasifikaciji čvrstih, tečnih i gasovitih mineralnih sirovina, podzemnih voda i geotermalnih resursa usaglašenim sa priznatim međunarodnim načinima izveštavanja i razvrstavanja.

Istraženi resursi i rezerve mineralnih sirovina prikazuju se u elaboratu o resursima i rezervama čvrstih mineralnih sirovina i u elaboratu o resursima i rezervama nafte, kondezata i prirodnih gasova.

Istraženi resursi i rezerve podzemnih voda i hidrogeotermalnih resursa prikazuju se u elaboratu o resursima i rezervama podzemnih voda.

Procenjeni resursi unutrašnje toplote stenskih masa zemljine kore prikazuju se u elaboratu o petrogeotermalnim resursima za potrebe dobijanja geotermalne energije.

Nosilac eksploatacije mineralnih sirovina dužan je da u slučaju otkrivanja novih rudnih tela ili mineralnih sirovina odnosno ležišta u slučaju nafte i gasa dostavi Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine, elaborat iz stava 2. ovog člana, urađen na osnovu adekvatnih podataka o: stvarnim količinama i kvalitetu resursa i rezervi u ležištu, relevantnim tehničko-tehnološkim parametrima proizvodnje, kao i ekonomskim, tržišnim, ekološkim i drugim pokazateljima na osnovu kojih se vrši razmatranje modifikujućih faktora u cilju izrade odgovarajućih studijskih analiza, odnosno provere novonastalih uslova poslovanja preduzeća.

Nosilac odobrenja za eksploatacioni prostor za korišćenje podzemnih voda dužan je da svake pete godine od dana prethodno evidentiranog stanja utvrđenih resursa i rezervi podzemnih voda, dostavi Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine, elaborat iz stava 2. ovog člana, urađen na osnovu novoizvedenih - savremenih osmatranja hidrodinamičkog režima podzemnih voda i novih kontrolnih analiza kvaliteta istih voda u cilju utvrđivanja stvarnih količina i kvalitativnih svojstava eksploatabilnih rezervi podzemnih voda u ležištu, koje su predmet korišćenja.

Ministar propisuje uslove, kriterijume, sadržaj i način razvrstavanja resursa i rezervi mineralnih sirovina i drugih geoloških, resursa i način prikazivanja istih u elaboratu iz stava 1. ovog člana.

Član 52.

Na osnovu elaborata iz člana 51. st. 2. i 3. ovog zakona utvrđuju se istraženi resursi i rezerve mineralnih sirovina i podzemnih voda, a na osnovu elaborata iz člana 51. stav 4. ovog zakona utvrđuju se evidentirani petrogeotermalni resursi.

Razmatranje i evidentiranje utvrđenih resursa i rezervi mineralnih sirovina i podzemnih voda, kao i geotermalnih resursa vrši Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine uz stručnu pomoć radnih grupa koje obrazuje ministar, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine za prelazni period neophodan za izdavanje licenci kompetentnog lica geološke struke i kompetentnog lica rudarske struke, osim u slučaju overe rezervi podzemnih voda, kao i za izradu i primenu pravilnika o utvrđivanju resursa i rezervi mineralnih sirovina i njihovoj klasifikaciji, koji ne može biti duži od tri godine od dana donošenja akta o obrazovanju radnih grupa.

Aktom o obrazovanju radnih grupa iz stava 2. ovog člana utvrđuju se zadaci, obaveze i naknada za rad njenih članova.

Resursi i rezerve mineralnih sirovina, resursi i rezerve podzemnih voda, kao i geotermalni resursi, utvrđuju se potvrdom o rezervama i/ili resursima mineralnih sirovina i podzemnih voda, kao i petrogeotermalnim resursima, koja se izdaje rešenjem Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, na zahtev nosioca istraživanja ili nosioca eksploatacije.

Uz zahtev iz stava 4. ovog člana podnosi se:

1) fotokopija odobrenja za istraživanje ili odobrenja za zadržavanje prava na istražni prostor, odnosno odobrenja za eksploataciju i /ili eksploataciono polje;

2) pregledna karta u odgovarajućoj razmeri sa koordinatama prelomnih tačaka utvrđenih resursa i rezervi mineralnih sirovina i podzemnih voda ili geotermalnih resursa;

3) elaborat iz člana 51. st. 2, 3. ili 4. ovog zakona;

4) izveštaj kompetentnog lica geološke struke i kompetentnog lica rudarske struke o stručnoj oceni - reviziji elaborata o resursima i rezervama mineralnih sirovina, odnosno izveštaj stručnog lica geološke struke o stručnoj oceni - reviziji elaborata o resursima i rezervama podzemnih voda ili petrogeotermalnih resursa;

5) dokaz o plaćenju republičkoj, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi za overu resursa i rezervi mineralnih sirovina, podzemnih voda i geotermalnih resursa;

6) dokaz o pravu korišćenja podataka i rezultata istraživanja koji su rezultat geoloških istraživanja drugog privrednog subjekta ili su rezultat osnovnih i primenjenih geoloških istraživanja finansiranih iz budžeta Republike Srbije, ako su korišćeni u izradi elaborata.

Podnosilac zahteva iz stava 4. ovog člana snosi troškove stručne ocene-revizije elaborata iz stava 5. tačka 4) ovog člana.

Rešenje iz stava 4. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, a na rešenje koje izdaje nadležni organ autonomne pokrajine, može se izjaviti žalba ministru.

9. Bilans mineralnih resursa i rezervi, resursa i rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa

Član 53.

Nosilac istraživanja i nosilac eksploatacije dužan je da vodi knjigu o stanju resursa i rezervi mineralnih sirovina i resursa i rezervi podzemnih voda, kao i geotermalnih resursa na odobrenom istražnom prostoru, odnosno eksploatacionom polju i da o stanju resursa i rezervi svake godine dostavlja podatke Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine do 15. marta tekuće godine, prema stanju resursa i rezervi na dan 31. decembar prethodne godine, u pisanoj i elektronskoj formi.

Na osnovu dobijenih podataka i izdatih potvrda o utvrđenim i razvrstanim resursima i rezervama mineralnih sirovina i podzemnih voda, kao i geotermalnih resursa, Ministarstvo izrađuje bilans resursa i rezervi mineralnih sirovina, bilans resursa i rezervi podzemnih voda i bilans geotermalnih resursa u Republici Srbiji.

Stanje resursa i rezervi iz stava 1. ovog člana mora biti usaglašeno sa utvrđenim stanjem resursa i rezervi koje su evidentirane rešenjem Ministarstva o rezervama i resursima mineralnih sirovina i podzemnih voda, kao i geotermalnim resursima, odnosno rešenjem nadležnog organa autonomne pokrajine i izvedenim (ostvarenim) kapacitetima proizvodnje u prethodnoj kalendarskoj godini.

Nadležni organ autonomne pokrajine izrađuje bilans resursa i rezervi mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa za teritoriju autonomne pokrajine, iz stava 1. ovog člana, koji predstavlja sastavni deo bilansa resursa i rezervi Republike Srbije i dostavlja ga Ministarstvu do 30. juna tekuće godine, u pisanoj i elektronskoj verziji.

Bilans iz stava 2. ovog člana izrađuje se do 31. jula tekuće godine za prethodnu godinu.

Poslovi iz stava 4. ovog člana vrše se kao povereni.

10. Postupak izdavanja odobrenja za istraživanje ugljovodonika u tečnom i gasovitom stanju

Član 54.

Odobrenje za istraživanje ugljovodonika u tečnom i gasovitom stanju (nafta i gas) i ostalih prirodnih gasova daje se privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu i preduzetniku, koje je izabrano na osnovu sprovedenog postupka javnog tendera.

Član 55.

Odluku o sprovođenju javnog tendera za istraživanje ugljovodonika u tečnom i gasovitom stanju (nafta i gas) i ostalih prirodnih gasova donosi Ministarstvo odnosno nadležni pokrajinski organ ako se sirovina nalazi na teritoriji autonomne pokrajine, ako oceni da postoji potreba za utvrđivanjem istih mineralnih sirovina na nekom prostoru ili povodom predloga privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica i preduzetnika, registrovanog za istraživanje mineralnih sirovina.

Član 56.

Oglas o javnom tenderu za izdavanje odobrenja za geološka istraživanja mineralnih sirovina objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i službenom glasilu Evropske unije.

Oglas iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) mineralnu sirovinu koja se namerava istraživati;
- 2) veličinu i naziv istražnog prostora;
- 3) program ukupnih istražnih radova po vrsti i obimu;
- 4) rok do kada se namerava izvršiti istraživanje;
- 5) iznos planiranih novčanih sredstava za izvođenje istražnih radova, kao i način njihovog obezbeđenja;
- 6) plan sanacije istražnog prostora.

Član 57.

Uz ponudu za izdavanje odobrenja za geološka istraživanja mineralnih sirovina potrebno je dostaviti:

- 1) izvod iz registra privrednih subjekata kojim se potvrđuje da je podnosilac ponude registrovan za istraživanje ili za eksploataciju mineralnih sirovina;
- 2) topografsku kartu u razmeri 1:25.000 ili sitnijoj razmeri, sa ucrtanom granicom istražnog prostora, određenog koordinatama prelomnih tačaka zatvorenog poligona;
- 3) drugu dokumentaciju definisanu javnim tenderom.

Vlada propisuje kriterijume, uslove i način za sprovođenje postupka javnog tendera za davanje odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina iz člana 48. ovog zakona.

11. Odobrenje za utvrđivanje eksploatacionog prostora i količine rezervi i/ili resursa podzemnih voda i geotermalnih resursa

Član 58.

Utvrđivanje eksploatacionog prostora i količine rezervi i/ili resursa podzemnih voda i geotermalnih resursa niske entalpije vrši se na osnovu rešenja o odobrenju za eksploatacioni prostor i količini rezervi i/ili resursa, koje izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, po zahtevu privrednog društva odnosno drugog pravnog lica i preduzetnika.

Utvrđivanje prostora i količine rezervi i resursa podzemnih voda i geotermalnih resursa vrši se na osnovu elaborata o uslovima eksploatacije podzemnih voda ili hidrogeotermalnih resursa, odnosno petrogeotermalnih resursa.

Ministar bliže propisuje sadržinu elaborata o uslovima eksploatacije podzemnih voda ili hidrogeotermalnih resursa, odnosno petrogeotermalnih resursa i uslove i način vršenja tehničke kontrole istog elaborata.

Rešenje kojim se izdaje odobrenje za eksploatacioni prostor i količinu rezervi i/ili resursa iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, a na rešenje o odobrenju iz stava 1. ovog člana koje izdaje nadležni organ autonomne pokrajine, može se izjaviti žalba ministru.

Nadležni organ autonomne pokrajine dužan je da Ministarstvu dostavi jedan primerak izdatog rešenja o eksploatacionom prostoru i količini rezervi i/ili resursa iz stava 1. ovog člana kao i izveštaj o svim izdatim odobrenjima za prethodnu kalendarsku godinu, najkasnije do 31. januara naredne godine.

Poslovi iz stava 1. ovog člana za teritoriju autonomne pokrajine, vrše se kao povereni.

Član 59.

Zahtev za odobrenje eksploatacionog prostora i količinu rezervi i/ili resursa iz člana 58. ovog zakona, podnosi se najkasnije do kraja isteka roka određenog rešenjem za istraživanje ili rešenjem o zadržavanju prava na istražni prostor.

Uz zahtev za izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana podnosi se:

1) geodetski plan u razmeri 1:1.000 ili pregledna topografska karta u odgovarajućoj razmeri sa ucrtanom granicom i koordinatama prelomnih tačaka eksploatacionog prostora, kao i ucrtanim i upisanim brojevima katastarskih parcela za koje postoji pravo svojine ili pravo službenosti na zemljištu;

2) potvrda o resursima i rezervama podzemnih voda ili geotermalnim resursima koja se izdaje na osnovu elaborata o resursima i rezervama podzemnih voda, odnosno elaborata o petrogeotermalnim resursima za potrebe dobijanja geotermalne energije;

3) elaborat o uslovima eksploatacije podzemnih voda ili hidrogeotermalnih resursa, odnosno petrogeotermalnih resursa i potvrda o izvršenoj tehničkoj kontroli elaborata;

4) akt nadležne ustanove za zaštitu prirode o merama i uslovima pod kojima se može vršiti korišćenje podzemnih voda ili geotermalnih resursa, odnosno petrogeotermalnih resursa;

6) akt Ministarstva nadležnog za poslove sanitarne zaštite izvorišta vodosnabdevanja kojim se potvrđuje da je podnosilac zahteva uradio odgovarajući elaborat o zonama sanitarne zaštite ležišta podzemnih voda;

7) dokaz o pravu svojine, odnosno o pravu službenosti na zemljištu na kome se nalaze objekti u funkciji korišćenja podzemnih voda ili geotermalnih resursa;

8) dokaz o plaćenju republičkoj, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi, kada se eksploatacioni prostor nalazi na teritoriji autonomne pokrajine.

Nadležni organ odbiće rešenjem zahtev iz člana 58. ovog zakona ako:

1) uz zahtev nije dostavljena kompletna dokumentacija iz stava 2. ovog člana;

2) podnosilac zahteva ima neizmirenih obaveza po pitanju naknade za geološka istraživanja i/ili zadržavanja istražnog prostora;

3) ako je za podnosioca zahteva pokrenut likvidacioni ili stečajni postupak.

Rešenje iz stava 3. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, a na rešenje iz stava 3. ovog člana koje izdaje nadležni organ autonomne pokrajine, može se izjaviti žalba ministru.

Član 60.

Rešenje kojim se izdaje odobrenje iz člana 58. ovog zakona sadrži podatke o:

1) nazivu nosioca korišćenja eksploatacionog prostora sa adresom njegovog sedišta;

2) nazivu elaborata, nazivu pravnog lica koje je izradilo elaborat i pravnog lica koje je izvršilo tehničku kontrolu elaborata;

3) koordinatama i površini eksploatacionog prostora, koji ne može biti veći od istražnog prostora na kome su prethodno vršena istraživanja podzemnih voda ili geotermalnih resursa;

4) katastarskom broju parcela obuhvaćenih eksploatacionim prostorom;

5) dozvoljenoj vrsti i količini resursa i rezervi koje se mogu koristiti u skladu sa elaboratom o resursima i rezervama za odgovarajuću kategoriju istraženosti za koju se odobrenje može izdati;

6) roku važenja rešenja o eksploatacionom prostoru u trajanju do pet godina, koji se može produžavati.

Član 61.

Zahtev za produženje roka važenja odobrenja podnosi se pre isteka roka određenog rešenjem o odobrenju u skladu sa članom 60. stav 1. tačka 6) ovog zakona.

Uz zahtev za produženje roka važenja iz stava 1. ovog člana podnosi se:

1) potvrda o utvrđenim i overenim resursima i rezervama podzemnih voda ili geotermalnih resursa izdata na osnovu elaborata o resursima i rezervama podzemnih voda, kojim su utvrđeni uslovi korišćenja podzemnih voda ili geotermalnih resursa u narednom petogodišnjem periodu;

2) elaborat o uslovima eksploatacije podzemnih voda ili geotermalnih resursa, samo u slučaju ako su potvrdom, odnosno inoviranim elaboratom o resursima i rezervama podzemnih voda promenjeni uslovi hidrodinamičkog režima podzemnih voda ili promenjen kvalitet i količina podzemne vode;

3) dokaz o plaćenju republičkoj, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi, kada se eksploatacioni prostor nalazi na teritoriji autonomne pokrajine.

Produženje odobrenja kojim se utvrđuje eksploatacioni prostor i količine rezervi podzemnih voda ili geotermalnih resursa, izdaje se rešenjem o produženju važenja odobrenja na novi period do pet godina.

Rešenje iz stava 3. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, a na rešenje iz stava 3. ovog člana koje izdaje nadležni organ autonomne pokrajine, može se izjaviti žalba ministru.

Član 62.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ukinuće rešenje kojim se utvrđuje eksploatacioni prostor i količina podzemnih voda ili geotermalnih resursa, ako se:

1) ne otpočne sa korišćenjem eksploatacionog prostora;

2) utvrdi da se ugrožava održivo korišćenje rezervi podzemnih voda i hidrogeotermalnih resursa ili postojeća korišćenja;

3) utvrdi da se korišćenje vrši većim kapacitetom od odobrenog;

4) ne dostavlja godišnji izveštaj o stanju rezervi podzemnih voda ili hidrogeotermalnih, odnosno petrogeotermalnih resursa;

5) korišćenje podzemnih voda ili geotermalnih resursa ne obavlja u skladu sa odobrenjem za eksploataciono polje, odnosno ne sprovode propisane mere zaštite na radu, potrebne mere obezbeđenja imovine, zdravlja ljudi i zaštite životne sredine.

Odobrenje za eksploatacioni prostor i količinu podzemnih voda ili geotermalnih resursa prestaje da važi:

1) istekom roka važenja rešenja;

2) na zahtev nosioca eksploatacionog prostora.

Rešenje iz st. 1. i 2. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, a na rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje nadležni organ autonomne pokrajine, može se izjaviti žalba ministru.

Član 63.

U okviru istog eksploatacionog prostora utvrđenog u skladu sa članom 58. ovog zakona može se dozvoliti preklapanje eksploatacionih prostora podzemnih voda ili geotermalnog resursa, po prethodno sprovedenom postupku za izdavanje odobrenja za utvrđivanje eksploatacionog prostora, samo ukoliko nema međusobnog štetnog uticaja na korišćenje podzemnih voda, odnosno samo ukoliko postoje geološki uslovi za nesmetano korišćenje tih resursa, pod uslovom i na način kojim se ne ugrožava postojeće korišćenje podzemnih voda ili geotermalnog resursa, što se potvrđuje elaboratom iz člana 61. stav 2. tačka 2) ovog zakona koji uzima u obzir aktuelno korišćenje resursa postojećeg nosioca eksploatacionog prostora.

Član 64.

Praćenje i kontrolu korišćenja resursa podzemnih voda i petrogeotermalnih resursa za potrebe vodosnabdevanja ili snabdevanja toplotnom energijom porodičnog domaćinstava fizičkog lica, vrši jedinica lokalne samouprave.

Prijava za korišćenje resurse iz stava 1. ovog člana sadrži osnovne podatke o: fizičkom licu - podnosiocu zahteva, vrsti geološkog resursa, nameni korišćenja, lokalitetu i katastarskom broju parcele na kojoj se planira korišćenje resursa.

Uz prijavu iz stava 2. ovog člana podnosi se:

- 1) overena fotokopija lične karte fizičkog lica;
- 2) geodetski plan u razmeri 1:1.000 ili pregledna topografska karta u odgovarajućoj razmeri sa ucrtanom granicom i koordinatama parcele na kojoj se planira korišćenje resursa;
- 3) dokaz o pravu svojine na zemljištu ili pravu službenosti na zemljištu na kome se planira korišćenje resursa;
- 4) za potrebe snabdevanja toplotnom energijom dostavlja se izveštaj o procenjenim resursima petrogeotermalnim resursima;
- 5) za potrebe vodosnabdevanja dostavlja se analiza vode sa podacima o biološkim i fizičko-hemijskim svojstvima, kao i podacima o dubini kolektora i količini vode;
- 6) dokaz o plaćenju administrativnoj taksi.

Izveštaj o procenjenim resursima podzemnih voda i petrogeotermalnim resursima iz stava 3. tačka 4) ovog člana izrađuje pravno lice koje ispunjava uslove iz člana 22. ovog zakona.

Nadležna jedinica lokalne samouprave dužna je da vodi katastar i evidenciju prijave za korišćenje resursa iz stava 1. ovog člana na svojoj teritoriji i trajno čuva izveštaje iz stava 4. ovog člana i da Ministarstvu dostavi izveštaj o podnetim prijavama i izvršenoj kontroli za prethodnu kalendarsku godinu, najkasnije do 31. januara naredne godine.

Podaci o ličnosti u izveštajima iz stava 5. ovog člana sadrže ime i prezime fizičkog lica koje je podnelo prijavu.

U slučaju da jedinica lokalne samouprave ne vrši povereni posao ili ga ne vrši pravilno ili blagovremeno, Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, preuzima poslove iz stava 1. ovog člana.

Poslovi iz stava 1. ovog člana vrše se kao povereni.

V. EKSPLOATACIJA REZERVI MINERALNIH SIROVINA

1. Uslovi i način izvođenja

Član 65.

Nosilac istraživanja ili privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik kome je nosilac istraživanja ustupio pravo korišćenja rezultata istraživanja, odnosno potvrdu o rezervama i resursima, na osnovu te potvrde dobija rešenje o odobrenju za eksploataciju i/ili eksploataciono polje, u skladu sa ovim zakonom.

Eksploataciju rezervi mineralnih sirovina mogu da izvode i strana pravna lica pod uslovima i na način propisan ovim zakonom i zakonom kojim se utvrđuju prava stranih lica u pogledu korišćenja dobara od javnog interesa.

Član 66.

Izgradnja zgrada, javnih puteva, železničkih pruga, kanala i drugih saobraćajnica, kao i električnih vodova visokog napona sa određenim zaštitnim stubovima na eksploatacionom polju, kao i ostalih infrastrukturnih objekata, može se odobriti po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva.

Pre izdavanja lokacijskih uslova koji se izdaju skladu sa posebnim propisima za izgradnju objekata iz stava 1. ovog člana, pribavlja se mišljenje privrednog subjekta koji vrši eksploataciju o predloženom pravcu i položaju ovih objekata na eksploatacionom polju.

Nosilac eksploatacije koji vrši eksploataciju ima pravo na naknadu stvarne štete prouzrokovane izgradnjom objekata iz stava 1. ovog člana.

Saglasnost Ministarstva se pribavlja na osnovu prostornog plana posebne namene.

Nadležnom organu za prostorno planiranje Republike Srbije i jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi eksploataciono polje, Ministarstvo odnosno nadležni organ autonomne pokrajine dostavlja jedan primerak rešenja na osnovu kojeg se utvrđuje rudno zemljište za izgradnju rudarskih objekata i izvođenje rudarskih radova u cilju obezbeđivanja podataka za izradu planskih dokumenata Republike Srbije, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Član 67.

Eksploataciju rezervi mineralnih sirovina izvođenje rudarskih radova u sklopu izgradnje građevinskih objekata, izradu investiciono-tehničke dokumentacije za izvođenje rudarskih radova, tehničku kontrolu rudarskih projekata i vršenje stručnog nadzora može izvoditi privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, (u daljem tekstu: privredni subjekt) koji je upisan u registar privrednih subjekata ili drugi registar za obavljanje te delatnosti i koji poseduje licencu za obavljanje tih poslova iz oblasti rudarstva.

Nosilac eksploatacije je dužan da obezbedi stručni nadzor pri eksploataciji mineralnih sirovina i nadzor pri izvođenju rudarskih radova.

Stručni nadzor obuhvata: kontrolu u pogledu izvođenja radova prema projektnoj dokumentaciji, praćenja projektovane dinamike radova; provere kvaliteta izvođenja radova i primene propisa iz oblasti rudarstva i tehničkih propisa; kontrolu

primene mera bezbednosti i zdravlja na radu; mera zaštite od požara; zaštite životne sredine; kulturnih dobara i vodnih objekata.

Poslove stručnog nadzora nad izgradnjom rudarskih objekata u skladu sa uslovima iz stava 1. ovog člana, kao i nad radom u pojedinim tehnološkim celinama u procesu eksploatacije, nosilac eksploatacije može poveriti i drugom preduzeću koje ima licencu u skladu sa ovim zakonom.

2. Odobrenja za vršenje eksploatacije mineralnih sirovina

Član 68.

Eksploatacija rezervi mineralnih sirovina i eksploatacija nemetalčnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala (u daljem tekstu: eksploatacija) vrši se na osnovu rešenja, kojim se izdaje:

- 1) odobrenje za eksploataciono polje ili odobrenje za eksploataciju;
- 2) odobrenje za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova;
- 3) odobrenje za upotrebu rudarskih objekata.

Nosilac odobrenja za eksploataciono polje i/ili eksploataciju dobija odobrenje za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenja rudarskih radova u skladu sa ovim zakonom, s time da se zahtev za izdavanje odobrenja za eksploataciono polje može podneti istovremeno sa zahtevom za izdavanje odobrenja za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova ili odobrenja za eksploataciju.

Odobrenja iz stava 1. tač. 1) - 3) ovog člana izdaje Ministarstvo, a za eksploataciju rezervi mineralnih sirovina, koja se izvodi na teritoriji autonomne pokrajine, odobrenja izdaje nadležni organ autonomne pokrajine.

Nadležni organ autonomne pokrajine dužan je da kod izdavanja rešenja Ministarstvu dostavi jedan primerak izdatog rešenja.

Nadležni organ autonomne pokrajine poslove iz stava 1. ovog člana vrši kao poverene.

Rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 69.

Ako su zahtev za izdavanje odobrenja u skladu sa odredbama člana 68. stav 1. ovog zakona, za eksploataciju istih mineralnih rezervi ili resursa na istom eksploatacionom prostoru podnela dva ili više pravnih lica, odnosno preduzetnika, prioritet u dobijanju odobrenja ima pravno lice odnosno preduzetnik, koji je prvi podneo potpun zahtev, prema datumu prijema zahteva kod nadležnog organa.

3. Odobrenje za eksploataciono polje

Član 70.

Uz zahtev za izdavanje odobrenja za eksploataciono polje podnosi se:

- 1) dokaz o plaćenju republičkoj administrativnoj taksi, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi kada se eksploatacija vrši na teritoriji autonomne pokrajine;
- 2) situaciona karta u razmeri 1:2500 ili u odgovarajućoj razmeri sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja i konturama utvrđenih rezervi mineralne sirovine,

javnim saobraćajnicama i drugim objektima koji se nalaze na tom polju i jasno vidljivim granicama i oznakama katastarskih parcela u pisanoj i digitalnoj formi;

3) potvrda o resursima i rezervama mineralnih sirovina koja se izdaje na osnovu izvršenih istraživanja u skladu sa važećim propisima o klasifikaciji resursa i rezervi;

4) potvrda o registraciji i kopija odgovarajućeg akta u kojem se navode šifre delatnosti za koje je podnosilac registrovan, matični broj preduzeća i odgovarajuća licenca;

5) studija izvodljivosti eksploatacije ležišta mineralnih sirovina;

6) akt jedinice lokalne samouprave nadležne za poslove urbanizma u pogledu usaglašenosti eksploatacije sa odgovarajućim prostornim, odnosno urbanističkim planovima i eventualna potreba izrade planskog dokumenta nižeg ranga.

Podnosilac zahteva iz stava 1. ovog člana dužan je da pre izrade studije izvodljivosti eksploatacije pribavi:

1) akt o uslovima za izradu studije procene uticaja eksploatacije na životnu sredinu izdat od strane nadležnog organa ili organizacije za zaštitu prirode;

2) akt o uslovima nadležnog zavoda za zaštitu kulturnog nasleđa;

3) akt o uslovima nadležnog ministarstva za poslove vodoprivrede.

Uslovi nadležnih organa iz stava 2. tač. 1) -3) ovog člana čine sastavni deo studije izvodljivosti eksploatacije.

Nadležni organ odbiće rešenjem zahtev za eksploataciono polje ako:

1) uz zahtev nije dostavljena kompletna dokumentacija iz stava 1. ovog člana;

2) studija izvodljivosti nije usklađena sa podzakonskim aktom o sadržaju studije izvodljivosti, drugim tehničkim propisima ili ako sadrži netačne podatke;

3) ako se prostor za koji se traži odobrenje za eksploataciono polje nalazi na prostoru ranije izdatog eksploatacionog polja za istu mineralnu sirovinu;

4) ako podnosilac zahteva ima neizmirena dugovanja po osnovu obaveze plaćanja naknada shodno čl. 158. i 159. ovog zakona;

5) ako je za podnosioca zahteva pokrenut likvidacioni ili stečajni postupak.

U slučaju iz stava 4. tač. 2) do 4) ovog člana nadležni organ će prethodno zatražiti da podnosilac zahteva izvrši ispravku ili dopunu zahteva u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja.

Rešenje iz stava 2. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Nosilac eksploatacije može podneti zahtev za izdavanje odobrenja za izmenu granica odobrenog eksploatacionog polja u skladu sa uslovima određenim ovim članom, osim u slučaju smanjenja odobrenog eksploatacionog polja kada se dostavljaju dokazi u skladu sa stavom 1. tač. 1), 2) i 4) ovog člana.

Član 71.

Odobrenje za eksploataciono polje sadrži:

- 1) poslovno ime nosioca odobrenja, matični broj i sedište;
- 2) vrstu mineralne sirovine, koja je definisana potvrdom o rezervama i resursima;
- 3) položaj, površinu i koordinate prelomnih tačaka granice eksploatacionog polja, broj eksploatacionog polja u katastru eksploatacionih polja;
- 4) rok u kome se moraju završiti pripremni radovi i pribaviti odobrenje za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova, koji ne može biti duži od dve godine;
- 5) uslove i obaveze u vezi vršenja eksploatacije u pogledu minimalnih i maksimalnih rastojanja kao i uslovima utvrđenim rešenjima drugih nadležnih organa;
- 6) zaštitni prostor oko eksploatacionog polja potreban radi mogućeg proširenja polja po zahtevu nosioca eksploatacije, i to:
 - (1) za eksploataciona polja površine do 25ha zaštitni prostor u širini do 500 m od odgovarajuće granice eksploatacionog polja;
 - (2) za eksploataciona polja površine od 25ha do 100ha zaštitni prostor u širini do 1500m od odgovarajuće granice eksploatacionog polja;
 - (3) za eksploataciona polja površine veće od 100 ha zaštitni prostor u širini do 2500m od odgovarajuće granice eksploatacionog polja.

Član 72.

Ministarstvo, odnosno nadležni pokrajinski organ ukinuće odobrenje za eksploataciju i/ili eksploataciono polje ako se:

- 1) ne pribavi odobrenje za izvođenje rudarskih radova i/ili izgradnju rudarskih objekata u određenom roku;
- 2) izvode rudarski radovi i/ili radovi na izgradnji rudarskih objekata bez odobrenja, odnosno koji nisu u skladu sa odobrenjem za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova;
- 3) eksploatacijom ugrožava život i zdravlje ljudi i životna sredina, a druge mere predviđene ovim zakonom i drugim propisima nisu dovoljne da se to spreči;
- 4) eksploatacijom ugrožava kulturno dobro, njegova zaštićena okolina ili prostor od kulturno-istorijskog, graditeljskog i arheološkog značaja;
- 5) u roku određenom pisanom opomenom nadležnog organa ne dostavi Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine godišnji operativni plan za narednu kalendarsku godinu i godišnji izveštaj o poslovanju za prethodnu kalendarsku godinu;
- 6) ne plaća naknadu za korišćenje mineralnih resursa;
- 7) ne vrši postupak rekultivacije u skladu sa odobrenom projektnom dokumentacijom i godišnjim operativnim planovima;
- 8) preduzeće ne pridržava uslova definisanih aktima drugih organa i institucija iz oblasti zaštite životne sredine, vodoprivrede i zaštite kulturnih dobara.

U slučajevima iz stava 1. tač. 2) - 8) ovog člana, nosilac eksploatacije dužan je da izradi projekat trajne obustave radova i sprovede radove po istom ili da deponuje sredstva predviđena za izvođenje radova prema projektu trajne obustave radova.

Rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 73.

Odobrenje za eksploataciju i/ili eksploataciono polje prestaje da važi:

- 1) na zahtev nosioca eksploatacije;
- 2) trajnom obustavom izvođenja rudarskih radova na eksploataciji resursa i rezervi mineralnih sirovina.

Rešenje o prestanku važenja odobrenja za eksploataciju i/ili eksploataciono polje u slučaju iz stava 1. ovog člana donosi Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, ako se prethodno utvrdi da su obaveze preduzeća koje je vršilo eksploataciju po pitanju naknade za korišćenje mineralnih sirovina izmirene i da je inspekcijskim izveštajem potvrđeno da je izvršena rekultivacija u skladu sa projektnom dokumentacijom.

Rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 74.

Nosilac eksploatacije može na istom eksploatacionom polju da vrši i eksploataciju drugih mineralnih sirovina i geotermalnih resursa koji nisu obuhvaćeni datim odobrenjem, pod uslovima i na način propisanim ovim zakonom.

4. Odobrenje za ručno ispiranje plemenitih metala i drugih minerala

Član 75.

Ručno ispiranje plemenitih metala iz aluvijalnih nanosa i sakupljanje drugih minerala sa površine zemlje može se odobriti fizičkom licu. Isprane količine metala nosilac odobrenja dužan je da ponudi Narodnoj banci Srbije po tržišnim cenama, a za isprane plemenite metale i za sakupljene druge minerale da Ministarstvu podnese izveštaj o količinama i mestu gde su isprani ili sakupljeni.

Zahtev se može podneti za samo jedan glavni vodotok sa njegovim pritokama ili jednu lokaciju za sakupljanje drugih minerala, s time da odobrenje za ručno ispiranje plemenitih metala i sakupljanje drugih minerala koje vrši fizičko lice, izdaje Ministarstvo na period od godinu dana.

Uz zahtev za izdavanje odobrenja za ručno ispiranje plemenitih metala i/ili sakupljanje drugih minerala sa površine zemlje podnosi se:

- 1) topografski plan područja na kojem se planira ispiranje plemenitih metala sa naznačenim delovima glavnog vodotoka i pritoka na kojima se planira ispiranje plemenitih metala ili topografski plan prostora za sakupljanje drugih minerala sa naznakom naziva jedinice lokalne samouprave;
- 2) dokaz o plaćenju republičkoj administrativnoj taksi;
- 3) overenu fotokopiju lične isprave.

Odobrenje za ručno ispiranje plemenitih metala i sakupljanje drugih minerala sadrži:

- 1) podatke o fizičkom licu kome se odobrava ispiranje i/ili sakupljanje;

2) naziv reke ili potoka sa pritokama čiji će se nanosi ispirati i naziv jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se vrši ispiranje i/ili sakupljanje;

3) rok važenja odobrenja;

4) obavezu da Ministarstvu dostavi potvrdu, odnosno račun za izvršenu uslugu pretapanja, sa naznakom pretopljene mase;

5) obavezu da ponudi Narodnoj banci Srbije isprane količine metala u roku važenja odobrenja;

6) obavezu da u roku od 30 dana nakon isteka roka važenja odobrenja sa tačno navedenim lokacijama Ministarstvu dostavi izveštaj o prostoru na kojem je vršeno ručno ispiranje i količinama ispranog metala, odnosno o prostoru na kojem je vršeno sakupljanje i količinama sakupljenih minerala.

Rešenje iz stava 2. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 76.

Ministarstvo izveštava Narodnu banku Srbije o svakom izdatom odobrenju za ispiranje plemenitih metala iz aluvijalnih nanosa.

Ako Ministarstvo utvrdi da se fizičko lice kome je izdato odobrenje ne bavi ispiranjem plemenitih metala i/ili sakupljanjem drugih minerala iz aluvijalnih nanosa i sa površine zemlje, ili da dobijene količine ovih metala nije ponudilo u određenom roku Narodnoj banci Srbije, odnosno da nije podnelo izveštaj u skladu sa članom 75. stav 4. tačka 6) ovog zakona, ukinuće izdato odobrenje i o tome obavestiti Narodnu banku Srbije.

Naknada se ne plaća za dobijene količine ispranih plemenitih metala iz aluvijalnih nanosa i za količine sakupljenih drugih minerala sa površine.

Rešenje iz stava 2. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

5. Odobrenja za eksploataciju nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala i mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala

Član 77.

Eksploatacija nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala i eksploatacija mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala vrši se na osnovu rešenja o odobrenju za eksploataciju koje izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ako se eksploatacija vrši na teritoriji autonomne pokrajine.

Uz zahtev za izdavanje odobrenja za eksploataciju iz stava 1. ovog člana podnosi se:

1) dokaz o plaćenju republičkoj administrativnoj taksi, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi ako se istraživanje vrši na teritoriji pokrajine;

2) situaciona karta u razmeri 1:2500 ili u odgovarajućoj razmeri sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja, javnim saobraćajnicama i drugim objektima i konturama utvrđenih resursa i rezervi mineralne sirovine ili mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala koji se nalaze na tom polju i jasno naznačenim granicama i oznakama katastarskih parcela u pisanoj i digitalnoj formi;

3) glavni rudarski projekat eksploatacije nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala sa izveštajem i potvrdom o tehničkoj kontroli projekta, a u slučaju kada se radi o eksploataciji prirodnih građevinskih materijala tehnički rudarski projekat eksploatacije mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala sa izveštajem i potvrdom o tehničkoj kontroli projekta;

4) saglasnost investitora na projekat;

5) potvrda o resursima i rezervama mineralnih sirovina koja se izdaje na osnovu izvršenih geoloških istraživanja, a u skladu sa važećim propisima o klasifikaciji resursa i rezervi mineralnih sirovina ili izveštaja o mineralnim resursima u slučaju eksploatacije prirodnih građevinskih materijala;

6) izjašnjenje jedinice lokalne samouprave nadležne za poslove urbanizma u pogledu usaglašenosti eksploatacije sa važećim prostornim, odnosno urbanističkim planovima i eventualnu potrebu izrade planskog dokumenta nižeg ranga;

7) akt organa nadležnog za poslove zaštite životne sredine kojim se daje saglasnost na studiju o proceni uticaja eksploatacije na životnu sredinu ili rešenje kojim se utvrđuje da nije potrebna izrada studije o proceni uticaja;

8) akt organa nadležnog za poslove vodoprivrede kojim se određuju uslovi za vršenje eksploatacije;

9) akt organa ustanove nadležne za zaštitu kulturnog nasleđa kojim se određuju uslovi za vršenje eksploatacije;

10) dokaz o pravu svojine ili pravu korišćenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno službenosti za površinu na kojoj je planirana izgradnja rudarskih objekata i izvođenje rudarskih radova za najmanje deset godina po dinamici definisanoj u projektu, odnosno dokaz o pravu svojine ili korišćenja, odnosno službenosti za celu površinu na kojoj je planirano izvođenje radova po tehničkom rudarskom projektu eksploatacije mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala, osim u slučaju eksploatacije na šumskom zemljištu u javnoj svojini kada se dokaz o pravu korišćenja, odnosno pravu službenosti dostavlja pre početka izvođenja rudarskih radova;

11) izvod iz registra privrednih subjekata o registraciji podnosioca zahteva, sa odgovarajućom licencom, osim u slučaju kada se vrši eksploatacija prirodnih građevinskih materijala kada se dostavlja samo izvod iz registra privrednih subjekata o registraciji podnosioca zahteva;

12) prva garancija banke ili menica ili korporativna garancija za izvršenje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije mora iznositi najmanje 30% od iznosa predviđenog glavnim rudarskim projektom za poslove sanacije i rekultivacije, i mora važiti najmanje tri godine od dana izdavanja garancije. Svaka sledeća garancija banke ili menica ili korporativna garancija za izvršenje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije mora iznositi najmanje 30% vrednosti od preostalog iznosa za obavljanje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije i mora važiti najmanje dve godine. Poslednja garancija banke ili menica ili korporativna garancija za izvršenje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije mora da važi 60 dana duže od planiranog završetka eksploatacije rudnika po glavnom rudarskom projektu. Ukoliko nosilac eksploatacije izgubi pravo na eksploataciju prema uslovima iz ovog zakona, gubi i garanciju banke ili menicu ili korporativnu garanciju za izvršenje poslova rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije, osim u slučaju da sam izvrši rekultivaciju.

Prva garancija banke ili menica ili korporativna garancija treba da budu izdate sa klauzulom bezuslovna, neopoziva, naplativa na prvi poziv i bez prigovora, s tim da

se uz menicu dostavlja i potvrda banke o izvršenoj registraciji menice (original ili overena fotokopija od strane poslovne banke) i original ili overeni karton deponovanih potpisa i pripadajuće menično ovlašćenje.

Preduzetnici koji se bave eksploatacijom mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala, ne podležu obavezama iz stava 2. tačka 12) ovog člana.

Nadležni organ vrši proveru ispunjenosti zakonom i podzakonskim aktima utvrđenih uslova i ne upušta se u ocenu koncepcije eksploatacije definisane u tehničkoj dokumentaciji, koja je podneta uz zahtev iz stava 1. ovog člana.

Nadležni organ odbiće rešenjem zahtev za izdavanje odobrenja za eksploataciju nemetalčnih mineralnih sirovina i eksploataciju mineralnih sirovina za dobijanje prirodnih građevinskih materijala stava 1. ovog člana ako:

- 1) uz zahtev nije dostavljena kompletna dokumentacija iz stava 1. ovog člana;
- 2) podnosilac zahteva ima neizmirenih obaveza po pitanju naknade za korišćenje mineralnih sirovina;
- 3) ako je za podnosioca zahteva pokrenut likvidacioni ili stečajni postupak.

Nosilac eksploatacije može podneti zahtev za izdavanje odobrenja za izmenu granica odobrenog eksploatacionog polja u skladu sa uslovima određenim ovim članom, osim u slučaju smanjenja kada se dostavljaju dokazi u skladu sa tač. 1) i 2) ovog člana.

Rešenje iz st. 1. i 6. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz st. 1. i 6. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 78.

Odobrenje za eksploataciju iz člana 77. ovog zakona sadrži:

- 1) podatke o investitoru: tačan naziv, matični broj i sedište;
- 2) naziv rudarskog projekta i sastavne delove;
- 3) vrstu mineralne sirovine iz potvrde o rezervama i resursima, odnosno mineralnih resursa iz izveštaja o resursima prirodnih građevinskih materijala;
- 4) količinu mineralne sirovine određene za eksploataciju prema glavnom rudarskom projektu za eksploataciju nemetalčnih mineralnih sirovina ili količinu mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala koja ne može biti veća od 200m³ na godišnjem nivou;
- 5) položaj, površinu, broj u katastru i tačne granice eksploatacionog polja;
- 6) zaštitni prostor duž granice eksploatacionog polja potreban radi mogućeg proširenja polja po obrazloženom zahtevom nosioca eksploatacije u širini do 100m, osim u slučaju eksploatacije mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala;
- 7) obaveze u vezi pribavljanja upotrebne dozvole za izgrađene rudarske objekte;
- 8) obaveze u vezi sanacije i rekultivacije prostora, angažovanja lica sa odgovarajućom stručnom spremom na poslovima tehničkog rukovođenja, stručnog

nadzora i bezbednosti i zdravlja na radu, blagovremenog izveštavanja nadležnog organa i inspeksijskih službi o vršenju rudarskih radova;

9) rok važenja rešenja kojim se odobrava eksploatacija nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala, definisan u skladu sa dokazom o pravu svojine ili korišćenja, odnosno službenosti za prostor obuhvaćen rudarskim objektima i rudarskim radovima po projektu;

10) uslove i obaveze u vezi vršenja eksploatacije u pogledu minimalnih i maksimalnih rastojanja u cilju zaštite ljudi i objekata, određene tehničkim propisima, kao i uslovima utvrđenim rešenjima drugih nadležnih organa.

Član 79.

Nosilac rešenja kojim se odobrava eksploatacija nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala može najkasnije 30 dana pre isteka roka iz člana 78. stav 1. tačka 9) ovog zakona, podneti zahtev da se produži rok važenja rešenja.

Uz zahtev za produženje odobrenja za eksploataciju iz stava 1. ovog člana podnosi se:

1) dokaz o plaćenju republičkoj administrativnoj taksi odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi ako se istraživanje vrši na teritoriji pokrajine;

2) dopunski rudarski projekat eksploatacije nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala sa izveštajem i potvrdom o tehničkoj kontroli projekta;

3) situaciona karta u razmeri 1:2500 ili u odgovarajućoj razmeri sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja, javnim saobraćajnicama i drugim objektima i konturama utvrđenih resursa i rezervi mineralne sirovine koji se nalaze na tom polju i jasno naznačenim granicama i oznakama katastarskih parcela u pisanoj i digitalnoj formi;

4) dokaz o pravu svojine ili pravu korišćenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno službenosti za površinu na kojoj je planirano izvođenje rudarskih radova po projektu ili za površinu na kojoj je planirana izgradnja rudarskih objekata do kraja eksploatacije ili za najmanje pet narednih godina, a sve prema dinamici definisanoj u projektu.

Rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 80.

Ministarstvo, odnosno nadležni pokrajinski organ ukinuće odobrenje za eksploataciju iz člana 77. ovog zakona ako se:

1) eksploatacijom ugrožava život i zdravlje ljudi i životna sredina, a druge mere predviđene ovim zakonom i drugim propisima nisu dovoljne da se to spreči;

2) eksploatacijom ugrožava kulturno dobro, njegova zaštićena okolina ili prostor od kulturno-istorijskog, graditeljskog i arheološkog značaja;

3) blagovremeno, u skladu sa ovim zakonom ne dostavi Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine godišnji operativni plan za narednu kalendarsku godinu, godišnji izveštaj o poslovanju za prethodnu kalendarsku godinu i

garanciju banke ili menicu ili korporativnu garanciju za izvršenje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije;

- 4) ne plaća naknada za korišćenje mineralnih sirovina;
- 5) ne vrši postupak rekultivacije u skladu sa projektnom dokumentacijom;
- 6) ne pridržava uslova definisanih aktima drugih organa i institucija iz oblasti zaštite životne sredine, vodoprivrede i kulture.

Preduzetnici koji se bave eksploatacijom mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala, ne podležu obavezama iz stava 1. tačka 3) ovog člana.

U slučajevima iz stava 1. tač. 1) - 6) ovog člana, nosilac eksploatacije nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala dužan je da izradi projekat trajne obustave radova i sprovede radove po istom ili da deponuje sredstva predviđena projektom trajne obustave radova.

Rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 81.

Odobrenje za eksploataciju iz člana 77. stav 1. ovog zakona prestaje da važi:

- 1) na zahtev nosioca eksploatacije;
- 2) trajnom obustavom vršenja eksploatacije;
- 3) istekom roka važenja rešenja kojim se odobrava eksploatacija nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala.

Rešenje o prestanku važenja odobrenja za eksploataciju iz stava 1. ovog člana donosi Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, ako se prethodno utvrdi inspekcijским izveštajem da je rekultivacija izvršena u skladu sa odobrenom projektnom dokumentacijom.

Rešenje o prestanku važenja odobrenja u slučaju iz stava 1. ovog člana donosi Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine.

Rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 82.

Nemetalične mineralne sirovine za dobijanje građevinskih materijala i nemetalični mineralni resursi za dobijanje prirodnih građevinskih materijala mogu biti uključene u tržišni promet samo ako su iskopane na eksploatacionom polju, odobrenom u skladu sa odredbama ovog zakona.

Garanciju porekla mineralne sirovine, odnosno resursa iz stava 1. ovog člana, izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, potvrdom koju donosi na zahtev nosioca eksploatacije.

Uz zahtev za izdavanje potvrde o garanciji porekla dostavlja se podatak o: nosiocu eksploatacije, vrsti, količini i planiranoj upotrebi mineralne sirovine koja je predmet prometa.

Potvrda o garanciji porekla sadrži naročito:

- 1) poslovno ime, sedište i matični broj i poreski identifikacioni broj nosioca eksploatacije;
- 2) naziv i lokaciju eksploatacionog polja sa kojeg je sirovina iskopana;
- 3) podatke o vrsti i mogućnosti upotrebe mineralne sirovine ili resursa utvrđenih potvrdom o resursima i rezervama, odnosno izveštajem o mineralnim resursima, za građevinske materijale koji su predmet prometa.

Nosilac eksploatacije dužan je da kupcu mineralne sirovine izda fotokopiju potvrde o garanciji porekla overenu od strane nosioca eksploatacije i potvrdu o količini prodane mineralne sirovine, odnosno mineralnog resursa koji se stavlja u promet kao građevinski materijal.

Potvrda o garanciji porekla prestaje da važi posle njenog iskorišćenja, odnosno posle ostvarenog tržišnog prometa mineralne sirovine za koju je izdata.

Potvrda o garanciji porekla je prenosiva.

VI. INVESTICIONO-TEHNIČKA DOKUMENTACIJA ZA IZVOĐENJE RUDARSKIH RADOVA

1. Vrste investicione i tehničke dokumentacije

Član 83.

Eksploatacija rezervi i resursa mineralnih sirovina izvodi se prema investiciono-tehničkoj dokumentaciji za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova, za eksploataciju nemetalnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala i za eksploataciju mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala.

Dokumentacija iz stava 1. ovog člana izrađuje se na osnovu rezultata istraživanja, odnosno elaborata o resursima i rezervama, razvrstanih u skladu sa propisima o klasifikaciji resursa i rezervi, izveštaja o mineralnim resursima u slučaju eksploatacije prirodnih građevinskih materijala i druge dokumentacije kojima se razrađuju i analiziraju tehnički, tehnološki i ekonomski uslovi izvođenja radova, uslovi bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite od požara, zaštite životne sredine, zaštite kulturnih dobara i dobara koja uživaju prethodnu zaštitu, zaštite voda i drugi uslovi od uticaja na ocenu tehničko-tehnološke i ekonomske opravdanosti eksploatacije i izvođenja rudarskih radova.

Član 84.

Investiciono-tehničkom dokumentacijom u smislu ovog zakona smatra se :

- 1) prethodna studija opravdanosti;
- 2) studija izvodljivosti eksploatacije ležišta mineralne sirovine;
- 3) dugoročni program eksploatacije;
- 4) rudarski projekti;
- 5) godišnji operativni plan.

Rudarskim projektom iz stava 1. tačka 4) ovog člana smatra se:

- 1) glavni rudarski projekat;
- 2) dopunski rudarski projekat;

- 3) tehnički rudarski projekat;
- 4) tehnički rudarski projekat za eksploataciju mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala;
- 5) rudarski projekat na istraživanju čvrstih mineralnih sirovina;
- 6) uprošćeni rudarski projekat.

Član 85.

Investiciono-tehnička dokumentacija mora biti usklađena sa:

- 1) odredbama ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, odredbama tehničkih propisa, propisa o bezbednosti i zdravlja na radu, kao i drugim propisima koji se primenjuju u oblasti eksploatacije mineralnih sirovina;
- 2) propisima o zaštiti životne sredine, uslovima iz akta za uređenje prostora u skladu sa urbanističkim planom, vodne saglasnosti, propisima o zaštiti kulturnih dobara i dr;
- 3) odredbama propisa iz oblasti zaštite od požara koje definišu sadržinu tehničke dokumentacije.

Član 86.

Prethodna studija opravdanosti je dokument koji se izrađuje u toku geoloških istraživanja po potrebi privrednog društva u cilju procene opravdanosti nastavka vršenja geoloških istraživanja.

Prethodnom studijom opravdanosti eksploatacije ležišta mineralnih sirovina se indicirani i izmereni resursi prevode u verovatne i dokazane rezerve mineralnih sirovina na osnovu varijantnih rešenja eksploatacije i prerade mineralnih sirovina, ekologije, tržišta i ekonomske ocene i donosi odluka o opravdanosti ulaganja u dodatne istražne radove i izradu studije izvodljivosti.

Član 87.

Studija izvodljivosti eksploatacije ležišta mineralnih sirovina sadrži prikaz uslova i idejno rešenje načina eksploatacije, pripreme mineralnih sirovina, plasmana mineralnih sirovina, radni vek i godišnji kapacitet, analizu uticaja na životnu sredinu sa merama zaštite i sanacije životne sredine, mere rekultivacije, uticaj rudarskih aktivnosti na društvenu zajednicu, tehno-ekonomsku ocenu sa novčanim tokom i potrebnim novčanim sredstvima i brojem angažovanih i zaposlenih lica.

Član 88.

Za eksploataciono polje za koji postoji akt Vlade, odnosno za eksploataciju resursa i rezervi mineralnih sirovina, koji su od značaja za Republiku Srbiju, obavezno je da se izradi dugoročni program eksploatacije za period od najmanje deset godina.

Dugoročni program iz stava 1. ovog člana predstavlja stručnu podlogu za izradu prostornog plana posebne namene.

Član 89.

Rudarski radovi izvode se prema glavnom rudarskom projektu, dopunskom rudarskom projektu, tehničkom rudarskom projektu, uprošćenom rudarskom projektu, tehničkom rudarskom projektu za eksploataciju mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala i rudarskom projektu za izvođenje rudarskih radova pri geološkim istraživanjima čvrstih mineralnih sirovina.

Član 90.

Glavni rudarski projekat izrađuje se u skladu sa studijom izvodljivosti eksploatacije kada je njena izrada predviđena odredbama ovog zakona za: izvođenje rudarskih radova u podzemnim i površinskim rudnicima; izgradnju stacionarnih rudarskih objekata, izgradnju novih sabirnih stanica pri eksploataciji nafte i gasa, izgradnju postrojenja za pripremu mineralnih sirovina; ponovno pokretanje neaktivnih rudnika; utvrđivanje izvedenog stanja rudarskih objekata i nastavka eksploatacije na eksploatacionom polju; trajnu obustavu radova i zatvaranje rudnika; kao i za skladištenje ugljovodonika u tečnom i gasovitom stanju kada se objekti za skladištenje nalaze na eksploatacionom polju i drugih materija u podzemne rudarske objekte.

Glavni rudarski projekat je izvođački projekat koji naročito sadrži osnovnu koncepciju, tehničke projekte na osnovu kojih se izvode rudarski radovi, grade rudarski objekti, rudnička infrastruktura, tehničko-tehnološke celine i tehnno-ekonomsku ocenu projekta.

Glavni rudarski projekat izrađuje se na osnovu rezervi mineralnih sirovina, na prostoru zahvaćenom projektovanim rudarskim radovima.

Član 91.

Dopunski rudarski projekat se izrađuje za odstupanja od glavnog rudarskog projekta pri promeni kapaciteta rudnika, za eksploataciju novih rudnih tela ležišta nafte i gasa kao i proširenje postojećih ležišta u aktivnim rudnicima, pri unapređenju primenjenih ili uvođenju novih metoda eksploatacije mineralnih sirovina, pri uvođenju novih metoda za pripremu mineralnih sirovina, konzervaciji rudnika i privremenoj obustavi rudarskih radova, kao i za utvrđivanje izvedenog stanja rudarskih objekata i nastavka eksploatacije na eksploatacionim poljima, kao i za produženje roka važenja rešenja za eksploataciju nemetalčnih mineralnih sirovina za građevinske materijale i produženja roka važenja rešenja za izvođenje rudarskih radova.

Dopunski rudarski projekat izrađuje se na osnovu rezervi mineralnih sirovina, na prostoru zahvaćenom projektovanim rudarskim radovima.

Dopunski rudarski projekat je izvođački projekat koji naročito sadrži: osnovnu koncepciju, tehničke projekte na osnovu kojih se unapređuje rudnička infrastruktura, tehničko-tehnološke celine i stacionarne rudarske objekte i tehnno-ekonomsku ocenu projekta.

Član 92.

Tehnički rudarski projekti izrađuju se u skladu sa glavnim i dopunskim rudarskim projektom za tehnološke operacije izvođenja rudarskih radova: bušenja i miniranja, otkopavanja, transporta i deponovanja korisne mineralne sirovine; otkopavanja, transporta i odlaganja jalovih stenskih materijala; transporta i odlaganja flotacijske jalovine; zaštite rudarskih objekata od dotoka površinskih i podzemnih voda; pri rekonstrukciji ili unapređenju rudarskih objekata i rudničke infrastrukture i stacionarnih rudarskih objekata, utvrđivanja mera, uslova, kao i izvođenja radova tehničke rekultivacije i u skladu sa istim daje postupak biološke rekultivacije zemljišta na kojem se vrši eksploatacija.

Tehnički rudarski projekti za rekonstrukciju ili unapređenje rudarskih objekata i rudničke infrastrukture i stacionarnih rudarskih objekata izrađuju se za objekte koji imaju upotrebnu dozvolu izdatu u skladu sa članom 107. stav 1. ovog zakona.

Tehničkim rudarskim projektima koji se izrađuju za izvođenje rudarskih radova, detaljno se definiše dinamika radova za odgovarajući period eksploatacije.

Tehnički rudarski projekat za eksploataciju mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala izrađuje se za izvođenje rudarskih radova tradicionalnim ručnim alatima, bez upotrebe mašina za eksploataciju, eksploziva i eksplozivnih sredstava, na osnovu izveštaja o mineralnim resursima za dobijanje prirodnih građevinskih materijala i sadrži i tehničko rešenje rekultivacije prostora zahvaćenog eksploatacijom.

Član 93.

Rudarski projekat na istraživanju čvrstih mineralnih sirovina predstavlja projekat na osnovu kojeg se izvode rudarski radovi u okviru odobrenog projekta geoloških istraživanja na istražnom prostoru ili eksploatacionom polju (izvan prostora obuhvaćenog glavnim ili dopunskim rudarskim projektom), u cilju uzimanja uzoraka za laboratorijska i tehnološka ispitivanja na licu mesta ili u industrijskim uslovima i izvođenja rudarskih radova u okviru istraživanja ležišta.

Rudarski projekat na istraživanju mineralnih sirovina je izvođački projekat koji naročito sadrži: osnovni koncept sa dinamikom izvođenja rudarskih radova, tehnička rešenja po kojima će se izvoditi rudarski radovi, predmer i predračun radova, mere bezbednosti i zdravlja na radu, kao i mere za sanaciju i rekultivaciju prostora obuhvaćenog radovima u slučaju obustave istraživanja. U slučaju izvođenja istražnih podzemnih rudarskih radova na osnovu ovog projekta potrebno je predvideti mere za održavanje podzemnih prostorija, objekata i instalacija po završetku istražnih radova.

Član 94.

Uprošćeni rudarski projekat izrađuje se za:

- 1) sva manja odstupanja od usvojenih tehničkih rešenja obrađenih u tehničkom projektu koji je sastavni deo glavnog ili dopunskog rudarskog projekta, s tim da izvođenje rudarskih radova prema uprošćenom rudarskom projektu može trajati do jedne godine;
- 2) izradu pojedinačnih bušotina za istraživanje i eksploataciju nafte i prirodnog gasa, radove u njima, kao i za nadzemna postrojenja i uređaje za eksploataciju, pripremu i transport nafte i gasa do sabirne stanice;
- 3) za transport i izmeštanje osnovne opreme za eksploataciju na eksploatacionom polju;
- 4) za tekuće investiciono održavanje stacionarnih rudarskih objekata;
- 5) za izradu objekata za sprečavanje i otklanjanje posledica akcidentnih situacija u trajanju ne dužem od godinu dana.

Član 95.

Nosilac eksploatacije je dužan da izradi godišnji operativni plan, kao i godišnji izveštaj o poslovanju za prethodnu kalendarsku godinu.

Godišnji operativni plan iz stava 1. ovog člana dostavlja se organu koji je izdao odobrenje za eksploataciju najkasnije do 31. januara za tekuću kalendarsku godinu.

Godišnji izveštaj o poslovanju iz stava 1. ovog člana nosilac eksploatacije izrađuje najkasnije do 28. februara tekuće godine i dostavlja ga nadležnom organu koji je izdao odobrenje za eksploataciju najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Izveštaji iz stava 1. ovog člana podnose se na propisanom obrascu.

Ministar propisuje sadržinu, oblik i način dostavljanja godišnjeg operativnog plana i godišnjeg izveštaja o poslovanju iz stava 1. ovog člana.

Član 96.

Glavni projektant i odgovorni projektanti koji su izradili rudarski projekat, pisanom izjavom potvrđuju da su u projektu ispunjeni uslovi iz člana 85. ovog zakona.

Pisana izjava iz stava 1. ovog člana čini sastavni deo rudarskog projekta.

Za sva rešenja i kvalitet projekta odgovorno je privredno društvo koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije, glavni projektant i odgovorni projektanti.

Ministar bliže propisuje sadržinu investiciono-tehničke dokumentacije iz člana 84. ovog zakona, u skladu sa savremenim naučnim dostignućima i pravilima rudarske struke.

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije, mora biti osigurano od odgovornosti za štetu koju može pričiniti drugoj strani, odnosno trećem licu.

2. Tehnička kontrola

Član 97.

Tehnička kontrola se vrši za rudarske projekte iz člana 84. stav 2. tač. 1) - 5) ovog zakona.

Tehnička kontrola obuhvata kontrolu projekta u pogledu usklađenosti sa zakonom i drugim propisima iz oblasti rudarstva, primene savremenih dostignuća i metoda rudarske struke i nauke, kao i usklađenosti sa važećim propisima o bezbednosti i zdravlju na radu, sigurnosti ljudi i objekata i zaštite životne sredine i zaštite kulturnih dobara i dobara koja uživaju prethodnu zaštitu, kao i usklađenost sa uslovim izdatim u skladu sa posebnim propisima iz zaštite životne sredine, vodoprivrede i spomenika kulture.

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koje obavlja poslove tehničke kontrole rudarskih projekata, mora biti osigurano od odgovornosti za štetu koju može pričiniti drugoj strani, odnosno trećem licu.

Ministar bliže propisuje uslove i način vršenja tehničke kontrole rudarskih projekata.

Član 98.

Izveštaj i potvrdu o tehničkoj kontroli rudarskog projekta izdaje privredni subjekt koji je izvršio tehničku kontrolu. Tehnička kontrola mora biti potvrđena overom svakog primerka projekta od strane privrednog subjekta koji je izvršio tehničku kontrolu.

Za kvalitet vršenja tehničke kontrole rudarskih projekata odgovoran je privredni subjekt koji je izvršio tehničku kontrolu.

Član 99.

Tehničku kontrolu rudarskih projekata ne može vršiti, odnosno u vršenju tehničke kontrole ne može učestvovati:

- 1) privredni subjekt koji je izradio taj projekat i nosilac eksploatacije;
- 2) lice zaposleno u privrednom subjektu i u nosiocu eksploatacije, koji je izradilo rudarski projekat ili je učestvovalo u izradi tog projekta;
- 3) lice zaposleno u Ministarstvu, nadležnom organu autonomne pokrajine.

3. Projekti urađeni u inostranstvu

Član 100.

Rudarski projekti urađeni u inostranstvu podležu tehničkoj kontroli u skladu sa ovim zakonom.

Tehnička kontrola iz stava 1. ovog člana obuhvata kontrolu u pogledu primene mera i normativa bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite životne sredine, zaštite od požara i eksplozija, sigurnosti objekata i ljudi i podzemnih, površinskih i susednih objekata, kao i kontrolu u pogledu primene savremenih dostignuća i metoda rudarske nauke i tehnike.

Tehničkom kontrolom rudarskih projekata urađenih u inostranstvu proverava se da li su primenjeni propisi, mere i uslovi koji odgovaraju propisima Republike Srbije, za izvođenje rudarskih radova određenih za izvođenje radova koji su predmet rudarskog projekta i usklađenost mera i mernih jedinica i drugih pokazatelja koji se primenjuju kod izrade rudarskih projekata.

4. Odobrenje za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova

Član 101.

Izgradnja rudarskih objekata i izvođenje rudarskih radova vrše se po glavnom i dopunskom rudarskom projektu i izvode se na osnovu rešenja o odobrenju za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova, koje izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, na zahtev nosioca odobrenja za eksploataciju i/ili eksploataciono polje.

Ukoliko se rudarski radovi ne izvode u skladu sa odobrenom projektom dokumentacijom i posle isteka roka za otklanjanje nedostataka koje je utvrdio rudarski inspektor, pri čemu rok za otklanjanje nedostataka ne može biti duži od 180 dana, primeniće se odredbe člana 72. ovog zakona.

Odobrenje za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova iz stava 1. ovog člana prestaje da važi:

- 1) na zahtev nosioca odobrenja i podnošenjem prijave o trajnoj obustavi radova;
- 2) istekom roka važenja rešenja kojim se odobrava izgradnja rudarskih objekata i /ili izvođenje rudarskih radova.

Rešenje o prestanku važenja odobrenja iz stava 3. ovog člana donosi Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, ako se prethodno utvrdi inspeksijskim izveštajem da je rekultivacija izvršena u skladu sa odobrenom projektom dokumentacijom.

Rešenje iz st. 1. i 4. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz st. 1. i 4. ovog člana, koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 102.

Odobrenje za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova iz člana 101. ovog zakona sadrži:

- 1) podatke o investitoru: tačan naziv, matični broj i sedište;

- 2) vrstu i tip rudarskog projekta, naziv i sastavne delove projekta;
- 3) naziv ležišta i vrstu mineralne sirovine, broj eksploatacionog polja, godišnji kapacitet proizvodnje i naziv jedinice lokalne samouprave na kojoj će se izvoditi rudarski radovi;
- 4) obaveze u vezi pribavljanja upotrebne dozvole za izgrađene rudarske objekte;
- 5) obaveze u vezi sanacije i rekultivacije prostora, angažovanja lica sa odgovarajućom stručnom spremom na poslovima tehničkog rukovođenja, stručnog nadzora i bezbednosti i zdravlja na radu, blagovremenog izveštavanja nadležnog organa i inspeksijskih službi o vršenju rudarskih radova;
- 6) u slučaju kada je odobren projekat za izgradnju rudarskih objekata rok do kada preduzeće mora pribaviti rešenje kojim se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploataciji mineralne sirovine, koji ne može biti duži od pet godina;
- 7) vrsta i rok važenja dostavljenog instrumenta obezbeđenja iz člana 103. stav 1. tačka 11) ovog zakona;
- 8) rok važenja rešenja kojim se odobrava izvođenje rudarskih radova, definisan u skladu sa dokazom o pravu svojine ili korišćenja, odnosno službenosti za površinu na kojoj je planirano izvođenje rudarskih radova, osim u slučaju eksploatacije nafte i gasa;
- 9) uslove i obaveze u vezi vršenja eksploatacije u pogledu minimalnih i maksimalnih rastojanja u cilju zaštite ljudi i objekata, određene tehničkim propisima, uslovima utvrđenim rešenjima nadležnih zavoda za zaštitu spomenika kulture kao i uslovima utvrđenim rešenjima drugih nadležnih organa;

Nosilac rešenja kojim se odobrava izgradnja rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova, može podneti zahtev za produženje roka važenja rešenja iz stava 1. tačka 8) ovog člana, najkasnije 30 dana pre isteka predmetnog roka.

Uz zahtev za produženje odobrenja za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) dokaz o plaćenju republičkoj administrativnoj taksi odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi ako se izvođenje radova vrši na teritoriji pokrajine;
- 2) situaciona karta trenutnog stanja u razmeri 1:2500 ili u odgovarajućoj razmeri sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja, javnim saobraćajnicama i drugim objektima i konturama utvrđenih resursa i rezervi mineralne sirovine koji se nalaze na tom polju i jasno naznačenim granicama i oznakama katastarskih parcela u pisanoj i digitalnoj formi sa konturom projektovanih radova za naredni period za koji se traži produženje roka;
- 3) dopunski rudarski projekat overen od strane nosioca odobrenja za eksploataciono polje i tehničke kontrole projekta;
- 4) dokaz o pravu svojine ili pravu korišćenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno pravu službenosti za površinu na kojoj je planirano izvođenje rudarskih radova po projektu i za površinu na kojoj je planirana izgradnja rudarskih objekata do kraja eksploatacije ili za najmanje pet narednih godina, a sve prema dinamici definisanoj u projektu.

Član 103.

Uz zahtev za izdavanje odobrenja za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova iz člana 101. ovog zakona dostavlja se:

1) dokaz o plaćenju republičkoj administrativnoj taksi, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi kada se eksploatacija vrši na teritoriji pokrajine;

2) rudarski projekat overen od strane nosioca odobrenja za eksploataciono polje i tehničke kontrole;

3) saglasnost nosioca eksploatacije i/ili odobrenja za eksploataciono polje na projekat;

4) izjašnjenje jedinice lokalne samouprave nadležne za poslove urbanizma u pogledu usaglašenosti eksploatacije sa urbanističko – planskom dokumentacijom i potrebe izrade planskog dokumenta nižeg reda;

5) dokaz o pravu svojine ili pravu korišćenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno pravu službenosti za površinu na kojoj je planirana izgradnja rudarskih objekata i izvođenje rudarskih radova za najmanje deset godina, osim u slučaju nafte i gasa kada se dostavlja za period do deset godina, a u slučaju eksploatacije rezervi mineralnih sirovina koji su od strateškog značaja za Republiku Srbiju dostavlja se poseban akt Vlade o utvrđivanju javnog interesa za period od pet godina eksploatacije;

6) potvrda o resursima i rezervama mineralnih sirovina;

7) akt organa nadležnog za poslove zaštite životne sredine kojim se daje saglasnost na studiju o proceni uticaja eksploatacije na životnu sredinu;

8) saglasnost nadležne ustanove za zaštitu spomenika kulture;

9) akt nadležnog ministarstva za poslove vodoprivrede;

10) saglasnost na tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara izdatu od organa nadležnog za poslove zaštite od požara u skladu sa posebnim propisima;

11) menica ili dokaz o garanciji banke ili korporativna garancija za izvršenje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije u korist Republike Srbije, izdate radi obezbeđenja urednog izmirenja obaveze izvršenja poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije, utvrđene ovim zakonom.

Prva garancija banke ili menica ili korporativna garancija za izvršenje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije mora iznositi najmanje 30% od iznosa predviđenog glavnim rudarskim projektom za poslove sanacije i rekultivacije i mora važiti najmanje tri godine od dana izdavanja garancije.

Svaka sledeća garancija banke ili menica ili korporativna garancija za izvršenje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije mora iznositi najmanje 30% vrednosti od preostalog iznosa za obavljanje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije i mora važiti najmanje dve godine.

Poslednja garancija banke ili menica ili korporativna garancija za izvršenje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije mora da važi 60 dana duže od dana planiranog završetka eksploatacije rudnika po glavnom rudarskom projektu.

Prva garancija banke ili menica ili korporativna garancija treba da budu izdate sa klauzulom bezuslovna, neopoziva, naplativa na prvi poziv i bez prigovora, s tim da se uz menicu dostavlja i potvrda banke o izvršenoj registraciji menice (original ili overena fotokopija od strane poslovne banke) i original ili overeni karton deponovanih potpisa i pripadajuće menično ovlašćenje.

Ukoliko nosilac eksploatacije izgubi pravo na eksploataciju prema uslovima iz ovog zakona, gubi i garanciju banke ili menicu ili koorporativnu garanciju za izvršenje poslova rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije, osim u slučaju kada sam izvrši rekultivaciju.

Nadležni organ isključivo vrši proveru ispunjenosti zakonom utvrđenih uslova i ne upušta se u ocenu tehničke dokumentacije, podnete uz zahtev iz stava 1. ovog člana.

Ako su za izvođenje radova iz stava 1. ovog člana posebnim zakonom propisani i drugi uslovi, uz zahtev se podnose i dokazi o ispunjenosti tih uslova.

Nadležni organ odbiće rešenjem zahtev iz stava 1. ovog člana ako:

- 1) uz zahtev nije dostavljena kompletna dokumentacija iz stava 1. ovog člana;
- 2) podnosilac zahteva ima neizmirena dugovanja po osnovu obaveze plaćanja naknada određenih shodno čl. 158. i 159. ovog zakona;
- 3) je za podnosioca zahteva pokrenut likvidacioni ili stečajni postupak.

Rešenje iz stava 9. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 9. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 104.

Rudarski radovi po rudarskom projektu iz člana 84. stav 2. tačka 5) ovog zakona izvode se na osnovu odobrenja koje izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni pokrajinski organ na zahtev nosioca istraživanja odnosno nosioca eksploatacije.

Uz zahtev za izdavanje odobrenja dostavlja se:

- 1) dokaz o plaćenju republičkoj administrativnoj taksi, odnosno pokrajinskoj administrativnoj taksi kada se eksploatacija vrši na teritoriji pokrajine;
- 2) odobrenje za istraživanje, odnosno odobrenje za eksploataciju i/ili eksploataciono polje;
- 3) rudarski projekat na istraživanju čvrstih mineralnih sirovina usaglašen sa projektom geoloških istraživanja, overen od strane tehničke kontrole;
- 4) saglasnost nosioca eksploatacije odnosno istraživanja na projekat;
- 5) saglasnost vlasnika, odnosno korisnika ili dokaz o pravu svojine ili pravu korišćenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno pravu službenosti na zemljištu koje je određeno za izvođenje rudarskih radova na istraživanju mineralne sirovine za površine terena obuhvaćene projektom.

Ako su za izvođenje radova iz stava 1. ovog člana posebnim zakonom propisani i drugi uslovi, uz zahtev se podnose i dokazi o ispunjenosti tih uslova.

Rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana, koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 105.

Izvođenju rudarskih radova po tehničkim rudarskim projektima i uprošćenim rudarskim projektima može se pristupiti na osnovu prijave koja se podnosi

Ministarstvu, odnosno nadležnom pokrajinskom organu, pre početka izvođenja radova.

Uz prijavu iz stava 1. ovog člana dostavlja se i primerak tehničkog rudarskog projekta i uprošćenog rudarskog projekta, s tim da se uz primerak uprošćenog rudarskog projekta za izradu pojedinačnih bušotina za naftu, gas i nadzemna postrojenja i uređaje za eksploataciju, pripremu i transport nafte i gasa do sabirne stanice dostavlja i popis katastarskih parcela sa priloženim saglasnostima vlasnika, odnosno korisnika ili dokaz o pravu svojine, pravu korišćenja, pravu zakupa, odnosno pravu službenosti na zemljištu koje je zahvaćeno radovima po uprošćenom projektu.

Član 106.

Nosilac eksploatacije i nosilac istraživanja je dužan da o početku izvođenja radova izvesti rudarskog inspektora i nadležni organ jedinice lokalne samouprave i nadležnu ustanovu zaštite spomenika kulture na čijoj teritoriji će izvoditi rudarske radove najkasnije 15 dana pre početka izvođenja radova.

5. Odobrenje za upotrebu rudarskih objekata

Član 107.

Rudarski objekat izgrađen po glavnom i dopunskom rudarskom projektu može se koristiti kada se pribavi odobrenje za upotrebu rudarskog objekta (u daljem tekstu: upotrebna dozvola), koje se izdaje rešenjem nadležnog organa iz člana 101. stav 1. ovog zakona, na zahtev nosioca eksploatacije.

Upotrebna dozvola može se izdati i za rudarski objekat koji predstavlja tehničko-tehnološku celinu i može se kao takav samostalno koristiti.

Ako je za izdavanje odobrenja za upotrebu rudarskog objekta posebnim zakonom propisana obaveza prethodnog pribavljanja saglasnosti ili dozvole drugih organa ili organizacija, uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se i ta saglasnost, odnosno dozvola.

Rešenje iz stava 1. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

Član 108.

Rudarski objekti rekonstruisani po tehničkom rudarskom projektu mogu se koristiti po ponovnom pribavljanju odobrenja za upotrebu rudarskog objekta u skladu sa odredbama člana 107. ovog zakona.

Član 109.

Upotrebna dozvola se izdaje ako se utvrdi:

1) da je rudarski objekat ili njegov deo izgrađen u skladu sa rudarskim projektom na osnovu koga je izdato odobrenje za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova, u skladu sa propisima čija je primena obavezna pri izgradnji rudarskih objekata;

2) da su ispunjeni propisani uslovi u pogledu mera bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite voda, zaštite od požara, zaštite životne sredine i drugi propisani uslovi za izgradnju i korišćenje te vrste objekata;

3) da su pribavljene saglasnosti drugih organa u skladu sa posebnim propisima, na osnovu uslova izdatih u proceduri pribavljanja odobrenja za vršenje eksploatacije;

4) da je rešenjem nadležnog organa za zaštitu od požara utvrđena podobnost objekta za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara predviđenih u tehničkoj dokumentaciji u skladu sa posebnim propisom.

Član 110.

Ispunjenost uslova iz člana 109. ovog zakona utvrđuje se tehničkim pregledom objekata.

Tehnički pregled rudarskog objekta obuhvata, prema nameni rudarskog objekta, tehnički pregled rudarskih, mašinskih i građevinskih radova, električnih postrojenja (uređaja i instalacija), postrojenja za zaštitu od požara i postrojenja za zaštitu životne sredine, zaštitu voda, kao i tehnički pregled rudarske opreme i postrojenja.

Ministar bliže propisuje uslove i način vršenja tehničkog pregleda.

Član 111.

Ministarstvo, odnosno nadležni pokrajinski organ obavljanje tehničkog pregleda rudarskog objekta poverava privrednom subjektu koji ima zaposlena lica sa odgovarajućom licencom.

Tehnički pregled rudarskog objekta ne mogu obavljati, odnosno u obavljanju pregleda ne mogu učestvovati privredni subjekti i lica koja su izradila, odnosno učestvovala u izradi rudarskog projekta za taj objekat i privredni subjekti koji su vršili tehničku kontrolu tog projekta, kao i lica zaposlena u Ministarstvu, odnosno organu autonomne pokrajine. Troškove tehničkog pregleda snosi nosilac eksploatacije.

Član 112.

Ako se radi utvrđivanja podobnosti za upotrebu rudarskog objekta, koji je izgrađen prema projektnoj dokumentaciji za koju je pribavljeno odobrenje za izvođenje rudarskih radova i/ili za izgradnju rudarskih objekata od strane Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, mora vršiti prethodna provera instalacija, uređaja i postrojenja, stabilnosti ili bezbednosti objekta, kao i druga ispitivanja ili kada je to predviđeno rudarskim projektom, može se odobriti puštanje objekta u probni rad.

Rešenje o odobrenju za puštanje objekta u probni rad izdaje nadležni organ koji je izdao odobrenje za eksploataciju i/ili eksploataciono polje.

Odobrenjem iz stava 2. ovog člana utvrđuje se početak i trajanje probnog rada, koji ne može biti duži od šest meseci.

Pre puštanja objekta u probni rad, nosilac eksploatacije i/ili odobrenja za eksploataciono polje je dužan da obavesti nadležnog rudarskog inspektora o početku probnog rada i da obrazuje stručnu komisiju koja će pratiti rezultat tog rada.

Po završetku probnog rada, nosilac eksploatacije i/ili odobrenja za eksploataciono polje je dužan da zatraži tehnički pregled objekta i da stavi na uvid dokumentaciju o rezultatima probnog rada.

Rešenje iz stava 2. ovog člana koje izdaje Ministarstvo je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana, koje je doneo nadležni organ autonomne pokrajine, žalba se podnosi ministru.

6. Rudarska merenja i rudarski planovi

Član 113.

Privredni subjekt je dužan da organizuje obavljanje poslova rudarskih merenja i da na osnovu izvršenih merenja izrađuje planove, odnosno karte iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova, njihov međusobni položaj i položaj rudarskih radova u odnosu na prethodno izvedene rudarske radove, na objekte i vode na površini i na životnu sredinu.

U okviru poslova rudarskih merenja privredni subjekt dužan je da izrađuje odgovarajuću grafičku dokumentaciju koja sadrži podatke o promenama na površini terena i o stanju rudarskih objekata u eksploatacionom polju.

Član 114.

Situacioni plan eksploatacionog polja i sva rudarska merenja i grafička prikazivanja rudarskih radova moraju biti povezana sa tačkama državne trigonometrijske mreže.

O svim izvršenim rudarskim merenjima, privredni subjekt dužan je da vodi meračke knjige.

Meračke knjige moraju biti overene na način utvrđen propisima o overavanju poslovnih knjiga.

Član 115.

Ministar bliže propisuje vršenje rudarskih merenja, način čuvanja originala planova i karata, izradu rudarskih planova i njihove razmere, iz člana 113. ovog zakona, kao i vođenje meračkih knjiga sa internim popisom nepokretnosti rudnika iz člana 114. ovog zakona.

7. Rudarska merenja pri podzemnoj i površinskoj eksploataciji

Član 116.

Privredni subjekt dužan je da za vreme izvođenja rudarskih radova obezbedi:

1) situacioni plan - kartu eksploatacionog polja u odgovarajućoj standardnoj razmeri, i to pre početka izvođenja radova na eksploatacionom polju i na kraju svake kalendarske godine, kao i po potrebi na kraju pojedinih faza definisanih projektnom dokumentacijom. Situaciona karta izrađena na kraju godine predstavlja deo dokumentacije u sklopu godišnjih izveštaja o poslovanju;

2) geološku kartu eksploatacionog polja i njegove okoline u odgovarajućoj standardnoj razmeri sa karakterističnim geološkim profilima;

3) hidrološke i tektonske planove, kao i planove sa naznačenim mestima za ispuštanje vode propisanog kvaliteta u prijemnike za rudarske objekte sa velikim dotokom vode i složenom tektonikom;

4) ažuran situacioni plan rudarskih radova na površinskim kopovima, odnosno, plan rudarskih radova u podzemnoj eksploataciji i otkopavanju mineralne sirovine, rudarskim objektima na eksploatacionom polju, odlagališta, jalovišta, stanje depoa korisne mineralne sirovine ili komercijalnih proizvoda, transportnih komunikacija i drugih objekata;

5) za rudnike sa podzemnom eksploatacijom:

(1) plan praćenja sleganja terena;

- (2) otkopne i etažne planove svih podzemnih rudarskih radova;
- (3) planove provetravanja podzemnih rudarskih objekata i jama;
- (4) planove odbrane i spasavanja od iznenadnih opasnosti po život i zdravlje ljudi i bezbednost objekata;
- 6) planove energetske mreže (električne mreže, komprimiranog vazduha i dr.) i vodovodne mreže.

Član 117.

Kopije planova iz člana 116. ovog zakona privredni subjekt dužan je da, bez odlaganja, da na uvid rudarskom inspektor.

Planovi iz člana 116. tač. 4) i 5) ovog zakona, moraju se dopunjavati svakog meseca prema napredovanju rudarskih radova, a planovi i karta iz člana 116. tač. 1), 2), 3) i 6) ovog zakona kad nastanu promene.

Ako se podzemni radovi izvode u blizini prethodno izvedenih radova ili napuštenih delova jama, dopunjavanje planova vrši se prema potrebi i u kraćim rokovima.

U nove rudarske planove moraju se preneti svi detalji iz prethodnih rudarskih planova, kao što su prethodni jamski otvori, prethodno izvedeni radovi i rasedi, visinske kote i drugi detalji.

8. Rudarska merenja pri eksploataciji tečnih i gasovitih mineralnih sirovina

Član 118.

Privredni subjekt koji vrši eksploataciju nafte i gasa, ostalih prirodnih gasova, kao i geotermalnih resursa, mora obezbediti:

- 1) situacioni plan eksploatacionog polja, sa naznačenjem svih istražnih i eksploatacionih bušotina i ostalih uređaja;
- 2) geološku kartu eksploatacionog polja i njegove okoline, sa karakterističnim geološkim profilima;
- 3) tehnološku šemu eksploatacije i šemu rudarskih objekata na naftno-gasnom polju;
- 4) strukturnu kartu sa naznačenim granicama kontura ležišta;
- 5) podatke i izveštaje o bušenju, karotažnim merenjima, zacevljenju, perforaciji, osvajanju i merenju dinamičkog i statičkog pritiska, o količinama proizvedenih fluida, gasnom faktoru i svim ostalim fizičko-hemijskim analizama kolektora i fluida.

Kopije planova iz stava 1. ovog člana privredni subjekt dužan je da bez odlaganja da na uvid rudarskom inspektor.

9. Stručna sprema za obavljanje određenih poslova pri eksploataciji

Član 119.

Poslove tehničkog rukovođenja i stručnog nadzora, izrade i tehničke kontrole rudarskih projekata, vršenje kontrole i nadzora bezbednosti i zdravlja na radu, vršenje kontrole i nadzora zaštite životne sredine, samostalnog obavljanja rudarskih merenja i izrade rudarskih planova, upravljanje i nadzor nad rudarskim otpadom,

samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima i druge stručne poslove pri eksploataciji mineralnih sirovina, mogu obavljati lica koja u pogledu stepena i vrste školske spreme i radnog iskustva ispunjavaju propisane uslove i koji imaju ovlašćenje za obavljanje tih poslova.

Član 120.

Poslove tehničkog rukovođenja može obavljati lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije) oblast rudarskog inženjerstva u okviru obrazovno-naučnog polja: tehničko-tehnološke nauke rudarske struke, pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, ovlašćenje za obavljanje tih poslova i odgovarajuću licencu.

Član 121.

Poslove stručnog nadzora pri izgradnji i rekonstrukciji rudarskih objekata prema rudarskom projektu može obavljati lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije) oblast rudarskog inženjerstva u okviru obrazovno-naučnog polja: tehničko-tehnološke nauke rudarske struke, pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, ovlašćenje za obavljanje tih poslova i odgovarajuću licencu.

Stručni nadzor pri izgradnji i rekonstrukciji rudarskih objekata prema pojedinim delovima rudarskog projekta mogu obavljati lica koja imaju stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije) odgovarajuće struke, pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima i ovlašćenje za obavljanje tih poslova.

Stručni nadzor u oblasti zaštite od požara pri izgradnji, dogradnji, i rekonstrukciji rudarskih objekata mogu obavljati lica koja ispunjavaju uslove propisane posebnim propisima za vršenje stručnog nadzora u oblasti zaštite od požara.

Stručni nadzor pri eksploataciji mineralnih sirovina mogu obavljati lica koja imaju visoko obrazovanje stečeno na osnovnim akademskim studijama odgovarajuće struke u trajanju od najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima i ovlašćenje za obavljanje tih poslova.

Poslove nadzora pri izvođenju rudarskih radova može obavljati lice sa srednjim obrazovanjem u području rada geologije, rudarstva i metalurgije, odgovarajućeg obrazovnog profila, tri godine radnog iskustva na odgovarajućim poslovima i ovlašćenje za obavljanje tih poslova.

Član 122.

Izradu rudarskih projekata može obavljati lice u svojstvu glavnog projektanta koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije), oblast rudarskog inženjerstva u okviru obrazovno-naučnog polja: tehničko-tehnološke nauke, pet godina radnog iskustva na poslovima izrade rudarskih projekata ili na poslovima tehničkog rukovođenja, nadzora i drugim stručnim poslovima za koje se projekat izrađuje, ovlašćenje za obavljanje tih poslova i odgovarajuću licencu.

Izradu pojedinih delova rudarskog projekta mogu obavljati lica u svojstvu odgovornog projektanta koja imaju stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog

stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije) odgovarajuće struke, tri godine radnog iskustva i ovlaštenje za obavljanje tih poslova.

Član 123.

Tehničkom kontrolom rudarskih projekata može rukovoditi lice u svojstvu glavnog revidenta koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije), oblast rudarskog inženjerstva u okviru obrazovno-naučnog polja: tehničko-tehnološke nauke rudarske struke, pet godina radnog iskustva na poslovima izrade rudarskih projekata, tehničke kontrole ili na poslovima tehničkog rukovođenja, nadzora i drugim stručnim poslovima u rudarskim objektima za koje se projekat izrađuje, ovlaštenje za obavljanje tih poslova i odgovarajuću licencu.

Tehničku kontrolu pojedinih delova rudarskog projekta mogu obavljati lica u svojstvu odgovornog revidenta koja imaju stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije) odgovarajuće struke, tri godine radnog iskustva na poslovima projektovanja ili tehničke kontrole i ovlaštenje za obavljanje tih poslova.

Član 124.

Poslovima bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite životne sredine i rudarskih merenja i izrade rudarskih planova može rukovoditi lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije) oblast rudarskog inženjerstva u okviru obrazovno-naučnog polja: tehničko-tehnološke nauke rudarske struke, pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, ovlaštenje za obavljanje tih poslova i odgovarajuću licencu.

Član 125.

Ovlaštenje za obavljanje poslova tehničkog rukovođenja, stručnog nadzora, projektovanja i drugih stručnih poslova utvrđenih ovim zakonom, stiče se polaganjem stručnog ispita.

Stručni ispit iz stava 1. ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje ministar nadležan za poslove rudarstva, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine za kandidate sa teritorije autonomne pokrajine.

Poslovi iz st. 1. i 2. ovog člana vrše se kao povereni.

Ministar bliže propisuje uslove, program i način polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana.

VII. LICENCE ZA OBAVLJANJE ODREĐENIH POSLOVA PRI GEOLOŠKIM ISTRAŽIVANJIMA I EKSPLOATACIJI

Član 126.

Licence za fizička lica u oblasti vršenja geoloških istraživanja su:

1) licenca za projektovanje, tehničku kontrolu, izvođenje i stručni nadzor geoloških istraživanja:

- (1) za istraživanje mineralnih sirovina;
- (2) za istraživanje nafte i prirodnog gasa;

- (3) za hidrogeološka istraživanja i istraživanje geotermalnih resursa;
 - (4) za inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja;
 - (5) za geofizička istraživanja i ispitivanja;
 - (6) za regionalna geološka istraživanja;
 - (7) za petrološka i geochemijska istraživanja;
 - (8) za mineraloška i kristalografska istraživanja;
 - (9) za paleontološka istraživanja;
- 2) licenca za kompetentno lice za ocenu elaborata o resursima i rezervama:
- (1) za čvrste mineralne sirovina;
 - (2) za naftu i prirodni gas.

Licence za fizička lica u oblasti rudarstva su:

- 1) Licenca za projektovanje i tehničku kontrolu:
- (1) za površinsku eksploataciju čvrstih energetskih sirovina;
 - (2) za površinsku eksploataciju metaličnih i nemetaličnih sirovina;
 - (3) za podvodnu eksploataciju mineralnih sirovina;
 - (4) za podzemnu eksploataciju uglja;
 - (5) za podzemnu eksploataciju metaličnih i nemetaličnih mineralnih sirovina;
 - (6) za naftu i gas;
 - (7) za pripremu mineralnih sirovina;
 - (8) za upravljanje rudarskim otpadom;
- 2) licenca za izvođenje rudarskih radova, stručni nadzor i tehničku kontrolu objekata za pribavljanje upotrebne dozvole:
- (1) za površinsku eksploataciju čvrstih energetskih sirovina;
 - (2) za površinsku eksploataciju metaličnih i nemetaličnih sirovina;
 - (3) za podvodnu eksploataciju mineralnih sirovina;
 - (4) za podzemnu eksploataciju uglja;
 - (5) za podzemnu eksploataciju metaličnih i nemetaličnih mineralnih sirovina;
 - (6) za naftu i gas;
 - (7) za pripremu mineralnih sirovina;
 - (8) za miniranje;
 - (9) za upravljanje rudarskim otpadom;
- 3) licenca za poslove zaštite životne sredine pri eksploataciji mineralnih sirovina;
- 4) licenca za obavljanje rudarskih merenja i izradu rudarskih planova;
- 5) licenca za kompetentno lice za rudarstvo:
- (1) za površinsku eksploataciju mineralnih sirovina;
 - (2) za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina;

- (3) za podvodnu eksploataciju mineralnih sirovina,
- (4) za naftu i gas;
- (5) za pripremu mineralnih sirovina.

Licence za fizička lica iz stava 1. ovog člana mogu da dobiju fizička lica koja imaju:

- 1) odgovarajuću stručnu spremu;
- 2) ovlašćenje za obavljanje poslova u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 3) pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, osim u slučaju licence za kompetentno lice za geologiju i kompetentno lice za rudarstvo za koje je potrebno deset godina radnog iskustva.

Član 127.

Licence za pravna lica za obavljanje određenih poslova u oblasti geoloških istraživanja su:

- 1) za izradu i tehničku kontrolu geološke tehničke dokumentacije:
 - (1) za naftu i prirodni gas;
 - (2) za čvrste mineralne sirovine;
 - (3) za podzemne vode i hidrogeotermalne resurse;
 - (4) za petrogeotermalne resurse;
 - (5) za inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja;
 - (6) za geofizička istraživanja;
- 2) za izvođenje geoloških istraživanja i stručni nadzor za izvođenje geoloških istraživanja:
 - (1) za naftu i prirodni gas;
 - (2) za čvrste mineralne sirovine;
 - (3) za podzemne vode i hidrogeotermalne resurse;
 - (4) za petrogeotermalne resurse;
 - (5) za inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja;
 - (6) za geofizička istraživanja;

Licence za pravna lica za obavljanje određenih poslova u oblasti rudarstva su:

- 1) licence za izradu i tehničku kontrolu investiciono-tehničke dokumentacije za izvođenje rudarskih radova i izradu planova za upravljanje rudarskim otpadom, i to:
 - (1) za površinsku eksploataciju čvrstih energetskih sirovina;
 - (2) za površinsku eksploataciju nemetaličnih mineralnih sirovina za građevinske materijale;
 - (3) za podvodnu eksploataciju mineralnih sirovina;
 - (4) za površinsku eksploataciju metaličnih mineralnih sirovina i drugih nemetaličnih sirovina;
 - (5) za podzemnu eksploataciju uglja;

- (6) za podzemnu eksploataciju metaličnih i nemetalčnih mineralnih sirovina;
- (7) za naftu i gas;
- (8) za izvođenje radova na miniranju u skladu sa ovim zakonom;
- (9) upravljanje rudarskim otpadom;

2) licence za izvođenje rudarskih radova, vršenje stručnog nadzora i tehničke kontrole radi izdavanja upotrebne dozvole i upravljanje rudarskim otpadom, i to:

- (1) za površinsku eksploataciju čvrstih energetskih sirovina;
- (2) za površinsku eksploataciju nemetalčnih mineralnih sirovina za građevinske materijale;
- (3) za površinsku eksploataciju metaličnih mineralnih sirovina i drugih nemetalčnih sirovina;
- (4) za podvodnu eksploataciju mineralnih sirovina;
- (5) za podzemnu eksploataciju uglja;
- (6) za podzemnu eksploataciju metaličnih i nemetalčnih mineralnih sirovina;
- (7) za naftu i gas;
- (8) za izvođenje radova na miniranju u skladu sa ovim zakonom;
- (9) upravljanje rudarskim otpadom.

Član 128.

Ispunjenost uslova za izdavanje licenci iz čl. 126. i 127. ovog zakona rešenjem utvrđuje Ministarstvo, na predlog radnih grupa koje obrazuje ministar.

Aktom o obrazovanju radnih grupa iz stava 2. ovog člana utvrđuju se zadaci i obaveze njenih članova.

Radne grupe iz stava 2. ovog člana imaju sedam članova od čega dva člana iz Ministarstva, a pet članova iz redova strukovnih udruženja, organizacija i institucija.

Podaci o ličnosti u licencama iz stava 1. ovog člana sadrže: ime i prezime ličnosti, datum i mesto rođenja.

Ministar bliže propisuje uslove, način izdavanja licenci, oduzimanja, sadržinu i obrazac licence iz čl. 126. i 127. ovog zakona.

Za izdavanje rešenja iz stava 1. ovog člana podnosilac zahteva plaća republičku administrativnu taksu.

Izdatu licencu na predlog radne grupe ministar će oduzeti rešenjem, ako se na osnovu dostavljenih podataka utvrdi da ovlašćeno lice nesavesno i nestručno obavlja poslove za koje je licenca izdata.

Rešenje iz st. 1. i 7. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ministarstvo vodi evidenciju o svim izdatim licencama u koju se unose isti podaci kao podaci u licencama. Pravo uvida u evidenciju imaju svi zainteresovani subjekti.

VIII. ZAŠTITNE MERE

Član 129.

Radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, privredni subjekt dužan je da:

- 1) uredi bezbednost i zdravlje zaposlenih na radu, u skladu sa specifičnostima i opasnostima koje se mogu pojaviti;
- 2) organizuje obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa ovim zakonom i propisima o bezbednosti i zdravlju na radu;
- 3) obezbedi lična zaštitna sredstva i ličnu zaštitnu opremu zaposlenima;
- 4) obezbedi zaštitu od požara, havarija, akcidenata i hemijskih i drugih udesa i da organizuje poslove spasavanja;
- 5) organizuje obuku radnika iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i akcije spasavanja, u slučajevima iznenadnih opasnosti po život i zdravlje ljudi i bezbednost objekata po utvrđenom planu i programu, u toku cele godine i da proveru znanja vrši jednom godišnje.

Član 130.

Radi zaštite voda i životne sredine, privredni subjekt dužan je da:

- 1) planira mere kojima se sprečava ugrožavanje režima voda i životne sredine, odnosno mere rekultivacije i sanacije i da obezbedi izvršenje propisanih mera;
- 2) vodi podatke o vrstama i količinama opasnih i štetnih materija koje koristi u vršenju delatnosti, odnosno da vodi podatke o vrstama i količinama opasnih, štetnih i otpadnih materija koje ispušta ili odlaže u životnu sredinu;
- 3) sprovodi mere i uslove za sprečavanje ugrožavanja režima voda i životne sredine sadržane u analizi uticaja obavljanja delatnosti na životnu sredinu i režim voda u skladu sa posebnim zakonom.

Član 131.

Merama zaštite voda i životne sredine obezbeđuje se:

- 1) neposredna kontrola sprovođenja propisanih mera zaštite voda i životne sredine;
- 2) izrada planova zaštite od havarija, akcidenata i drugih udesa;
- 3) praćenje uticaja vršenja delatnosti na režim voda i na životnu sredinu;
- 4) davanje predloga za preduzimanje mera zaštite i unapređivanja životne sredine i režima voda u skladu sa posebnim zakonom.

Član 132.

Za organizovanje, sprovođenje i unapređivanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu i zaštite voda i životne sredine i za sprovođenje i unapređivanje mera bezbednosti i zdravlja na radu i mera zaštite voda i životne sredine, odgovoran je direktor privrednog subjekta koji je nosilac eksploatacije, kao i lica sa posebnim ovlašćenjima utvrđenim aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u istom privrednom subjektu.

Član 133.

Nosilac eksploatacije, prema specifičnosti tehničko-tehnološkog procesa, organizuje poslove spasavanja i poslove zaštite od požara, havarija, akcidenata i drugih udesa.

Poslove spasavanja i zaštite od požara obavljaju zaposleni, koji su za to osposobljeni u skladu sa ovim i drugim posebnim propisima.

Član 134.

Nosilac eksploatacije dužan je da vodi knjigu rudarskog nadzora u koju se upisuju naređenja rudarskog inspektora izdata na licu mesta u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje zaposlenih i veće materijalne štete.

U knjigu iz stava 1. ovog člana upisuju se i naređenja direktora i drugih lica sa posebnim ovlašćenjima, koja se odnose na bezbednost i zdravlje na radu i koja su izdata na licu mesta.

Knjiga rudarskog nadzora vodi se za svaku jamu, površinski kop, bušaće i remontno postrojenje, eksploataciono polje pri proizvodnji nafte i gasa, kao i za objekte pripreme mineralnih sirovina.

Član 135.

Zabranjeno je u rudarske podzemne prostorije i ostale rudarske objekte, u kojima se pojavljuju metan i drugi zapaljivi gasovi ili opasna ugljena prašina i u zone opasnosti od eksplozija, na objektima koji se nalaze na naftnim i gasnim poljima, unosenje lako zapaljivih materija, pribora za pušenje ili drugih sredstava koja mogu izazvati požar, upalu ili eksploziju, što mora biti obeleženo znacima upozorenja na vidnim mestima.

U podzemne rudarske prostorije, kao i ostale rudarske objekte, mogu se unositi i koristiti aparati za zavarivanje, samo pod uslovima i na način utvrđen posebnim propisima.

Zaposleni koji rukuje magacinom, skladištem ili rukovodi prevozom i prenosom eksplozivnih sredstava ili obavlja poslove miniranja, kao i druga lica koja po bilo kom osnovu dolaze u skladišne prostorije ili pomažu pri prevozu i prenosu eksplozivnih sredstava i miniranju, moraju se pridržavati propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite životne sredine i mera zaštite od požara.

Odgovorna lica i drugi zaposleni koji učestvuju u tehnološkom procesu i obavljaju stručne poslove bezbednosti i zdravlja na radu, dužni su da sprovede i kontrolišu sprovođenje mera zaštite na radu i mera zaštite od požara koje se odnose na zaštitu od opasnosti eksplozije metana, drugih opasnih gasova ili ugljene prašine ili od agresivne mineralne prašine, jonizujućih zračenja, silikoze, provale vode ili požara.

Član 136.

Zadržavanje radnika u podzemnim rudarskim prostorijama posle radnog vremena, dozvoljeno je samo radi obavljanja poslova tehničko-tehnološkog procesa odobrenog od strane tehničkog rukovodioca rudarskog objekta.

Član 137.

Zaposleni i odgovorna lica dužni su da rade sa punom pažnjom radi bezbednosti svog života i zdravlja i života i zdravlja ostalih zaposlenih, zaštite rudarskih objekata, sredstava rada i drugih materijalnih dobara i da se pridržavaju utvrđenih mera bezbednosti i zdravlja na radu.

Zaposleni i odgovorna lica koja se ne pridržavaju utvrđenih mera bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite od požara i drugih mera utvrđenih ovim zakonom, čine težu povredu radne obaveze.

Član 138.

Svaki zaposleni je dužan da bez odlaganja obavesti odgovorno lice o svakoj pojavi opasnosti pri izvođenju rudarskih radova, a naročito o pojavi eksplozivnih, zagušljivih i otrovnih gasova, o provali vode, požaru, klizanju zemljišta ili drugim pojavama koje mogu ugroziti bezbednost zaposlenih, materijalnih dobara i imovine i život i zdravlje ljudi.

Odgovorno lice dužno je da u slučaju iz stava 1. ovog člana preduzme sve neophodne mere za sprečavanje nastupanja težih posledica po bezbednost zaposlenih i imovine i da o tome, bez odlaganja, obavesti rudarskog inspektora i organ unutrašnjih poslova i drugu nadležnu inspekciju.

Član 139.

U rudnicima sa podzemnom eksploatacijom u kojima mogu nastati potencijalne opasnosti, požari, upale i eksplozije metana i ugljene prašine, prodora gasova, peska, vode i mulja, zarušavanja jamskih prostorija, nosilac eksploatacije dužan je da organizuje svakodnevna dežurstva u cilju kontrole primene mera zaštite i bezbednosti zaposlenih i pravovremenog reagovanja na licu mesta u slučaju potrebe.

Odgovorno lice koje obavlja poslove dežurstva dužno je da u slučaju iz stava 1. ovog člana preduzme sve neophodne mere za sprečavanje nastupanja težih posledica po bezbednost zaposlenih i imovine i da o tome, bez odlaganja, obavesti nosioca eksploatacije, rudarskog inspektora i organ unutrašnjih poslova.

Član 140.

O pojavama opasnosti pri izvođenju rudarskih radova, nosilac eksploatacije je dužan da vodi evidenciju koja naročito sadrži: podatke o vrsti pojave, vremenu njenog trajanja, uzroku nastanka i štetu koja je usledila nastankom pojave, kao i podatke o utvrđenoj odgovornosti.

Nosilac eksploatacije dužan je da bez odlaganja izvesti rudarskog inspektora i organ unutrašnjih poslova o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi i teškoj povredi na radu, a u slučaju havarija, akcidenata i drugih udesa, nadležnu inspekciju.

Član 141.

Privredni subjekti su dužni da u slučaju nesreće ili udesa jedni drugima neodložno pružaju pomoć, osim u slučaju kada pružanje te pomoći nije moguće zbog opasnosti po sopstvenu bezbednost.

Član 142.

U slučaju opasnosti za nosioca eksploatacije i nosioca istraživanja, vlasnici i korisnici zemljišta dužni su da dozvole da se na njihovom zemljištu izvrše neophodni radovi potrebni za otklanjanje opasnosti.

U slučaju iz stava 1. ovog člana nosilac eksploatacije dužan je da nadoknadi pričinjenu štetu.

Član 143.

Ministar propisuje posebne mere i način kontrole primene mera zaštite od požara i eksplozija u rudarskim objektima za podzemnu eksploataciju. U ostalim

rudarskim objektima primenjuju se važeći propisi iz oblasti zaštite od požara i eksplozije.

Ministar propisuje posebne mere i način kontrole bezbednosti i zdravlja pri izvođenju radova na geološkim istraživanjima i eksploataciji mineralnih sirovina.

U pogledu mera bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite životne sredine, zaštite od požara i eksplozija i drugih mera zaštite koje se odnose na izvođenje rudarskih radova, a koje nisu uređene ovim zakonom, primenjivaće se odredbe posebnih propisa kojima se uređuju te mere zaštite.

IX. OSTALE ODREDBE O EKSPLOATACIJI

1. Upravljanje rudarskim otpadom

Član 144.

Odlaganje i upravljanje rudarskim otpadom vrši se na osnovu dozvole za upravljanje rudarskim otpadom koju izdaje Ministarstvo odnosno nadležni pokrajinski organ, u skladu sa planom upravljanja otpadom i drugom pratećom dokumentacijom, kojom se definiše vrsta, način upravljanja i izveštavanja, kao i druge obaveze po pitanju upravljanja rudarskim otpadom.

Vlada će utvrditi uslove i postupak izdavanja dozvole za upravljanje otpadom, kao i kriterijume, karakterizacije, klasifikacije i izveštavanja o rudarskom otpadu.

Član 145.

U rudarski otpad ne spada otpad koji je nastao prilikom istraživanja, eksploatacije i pripreme mineralne sirovine, koji nije u direktnoj vezi sa navedenim aktivnostima (otpadna ulja, hrana, dotrajala vozila i istrošene baterije i akumulatori), niti otpad nastao od ekstraktivne industrije koji može biti radioaktivan, kao ni otpad nastao industrijskom preradom mineralnih sirovina.

2. Napušteni rudnici

Član 146.

Napušteni rudnici i rudarski objekti su objekti koji su nastali do dana stupanja na snagu ovog zakona, usled nepropisnog obustavljanja rudarskih radova i napuštanja rudarskih objekata, bez primenjenih tehničkih i tehnoloških postupaka sanacije i rekultivacije, a za koji nije poznat ili više ne postoji nosilac odobrenja za eksploataciju i/ili eksploataciono polje i ne može se utvrditi vlasništvo nad predmetnim prostorom.

Vlada će utvrditi uslove, kriterijume, programiranje, postupak i način vršenja sanacije i rekultivacije napuštenih rudnika i rudarskih objekata iz stava 1. ovog člana.

Sredstva potrebna za rešavanje vršenja sanacije i rekultivacije napuštenih rudnika i rudarskih objekata iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije.

Član 147.

Ministarstvo vodi posebnu knjigu isprava o napuštenim rudnicima i rudarskim objektima, kao i evidenciju o saniranim i rekultiviranim rudnicima i rudarskim objektima iz člana 146. ovog zakona.

Član 148.

Postupci sanacije i rekultivacije napuštenih rudnika i rudarskih objekata obavljaju se na osnovu:

- 1) elaborata zatečenog stanja, rudarskih radova i objekata;
- 2) projekta inženjersko-geoloških istraživanja radi utvrđivanja tehničko-tehnoloških podloga za izradu projekta sanacije i rekultivacije;
- 3) projekta sanacije i rekultivacije napuštenih rudnika i rudarskih objekata.

Ministar propisuje sadržinu elaborata i projekata iz stava 1. ovog člana, u skladu sa savremenim naučnim dostignućima i pravilima rudarske i ostalih struka.

3. Privremena obustava rudarskih radova

Član 149.

Ako se radovi u jamama i površinskim kopovima i njihovim delovima ili naftnim i gasnim poljima, moraju privremeno obustaviti zbog nepredviđenih okolnosti (provala gasova ili vode, problemi u vezi sa gorskim udarom, jamski požari, poremećaji na glavnim putevima za provetravanje, prolaženje, odvodnjavanje i prevoz, klizanje terena, erupcije, promene režima voda i sl.) ili usled više sile nosilac eksploatacije obaveštava o razlozima obustave radova rudarskog inspektora, najkasnije u roku od 24 sata od obustave radova.

O privremenoj obustavi radova, koja je unapred planirana, nosilac eksploatacije je dužan da obavesti rudarskog inspektora, najkasnije 15 dana pre obustave radova.

Pre planirane obustave radova iz stava 2. ovog člana, koja će trajati duže od 30 dana, nosilac eksploatacije je dužan da izvrši potrebno premeravanje, dopunu rudarskih projekata i planova i da sačini zapisnik o razlozima obustavljanja radova, sa navođenjem opasnosti koje se mogu pojaviti prilikom ponovnog otvaranja jame ili njenog dela, odnosno puštanja naftnog i gasnog polja u ponovnu proizvodnju.

Za vreme privremene obustave radova glavni jamski prostori i objekti na naftnim i gasnim poljima moraju se održavati u takvom stanju da se njima može prolaziti bez opasnosti.

U slučaju da privremena obustava radova traje duže od dve godine primenjuje se član 150. ovog zakona.

4. Trajna obustava radova

Član 150.

Ako iz bilo kog razloga dođe do potpunog i trajnog obustavljanja eksploatacije u jamama ili pojedinim revirima ili delovima jama, površinskim kopovima ili na poljima za eksploataciju nafte i gasa, nosilac eksploatacije i/ili odobrenja za eksploataciono polje dužan je da obavesti organ koji je izdao odobrenje za eksploataciju i/ili odobrenje za eksploataciono polje, odnosno odobrenje za izvođenje rudarskih radova, najkasnije 30 dana pre obustave radova.

Član 151.

U slučaju trajne obustave radova, nosilac eksploatacije dužan je da preduzme sve mere zaštite rudarskog objekta i zemljišta na kome su se radovi izvodili i mere zaštite i sanacije životne sredine radi obezbeđenja života i zdravlja ljudi i imovine, u svemu prema glavnom rudarskom projektu trajne obustave radova.

Rudarske projekte, planove i skice, meračke knjige i ostalu dokumentaciju o stanju rudarskih radova i stanju resursa i rezervu mineralnih sirovina u vreme obustave rada, privredno društvo sa većinskim državnim kapitalom kao nosilac eksploatacije dužno je da preda na čuvanje organu koji je izdao odobrenje za eksploataciju, odnosno odobrenje za izvođenje rudarskih radova.

Dokumentacija iz stava 2. ovog člana dostupna je svakom privrednom subjektu koji je zainteresovan za obnovu radova na napuštenom eksploatacionom polju.

Za obnovu radova iz stava 3. ovog člana pribavlja se odobrenje za eksploataciju, u skladu sa odredbama ovog zakona.

5. Planirana trajna obustava radova

Član 152.

Javno preduzeće koje vrši eksploataciju, u slučaju planirane trajne obustave rudarskih aktivnosti dužno je da prethodno izradi program zatvaranja rudnika (u daljem tekstu: Program).

Program sadrži naročito sledeće mere za:

- 1) izradu plana aktivnosti za zatvaranja rudnika;
- 2) sanaciju napuštenih rudarskih objekata i mogućnosti korišćenja napuštenih rudarskih objekata;
- 3) sanaciju i rekultivaciju zemljišta na kojem je vršena eksploatacija;
- 4) rešavanje problema zaštite životne sredine nastalih usled zatvaranja rudnika;
- 5) potrebu rešavanja problema lokalnih zajednica nastalih usled obustave rudarskih aktivnosti na prostoru rudnika koji se zatvara;
- 6) donošenje programa rešavanja viška zaposlenih, u skladu sa zakonom;
- 7) određivanje iznosa sredstava potrebnih za realizaciju plana zatvaranja rudnika.

Vlada daje saglasnost na Program.

Sredstva potrebna za realizaciju Programa obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Nadzor nad sprovođenjem Programa vrši Ministarstvo.

6. Sanacija i rekultivacija

Član 153.

Nosilac eksploatacije je dužan da u toku i po završetku izvođenja radova na eksploataciji, a najkasnije u roku od jedne godine od dana završetka radova na površinama na kojima su rudarski radovi završeni, izvrši rekultivaciju zemljišta u svemu prema tehničkom projektu tehničke i biološke rekultivacije, koji je sastavni deo glavnog ili dopunskog rudarskog projekta.

O merama iz stava 1. ovog člana izveštava se Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine i ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede i vodoprivrede, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine.

Ukoliko se otvori postupak likvidacije ili stečaja nad nosiocem eksploatacije prioritetno se iz likvidacione ili stečajne mase podmiruju troškovi sanacije i rekultivacije zemljišta na kojem je vršena eksploatacija.

7. Štrajk

Član 154.

U privrednom subjektu koje vrši eksploataciju sirovina pravo na štrajk se ostvaruje pod uslovom da se u vreme održavanja štrajka obezbedi sigurnost objekata, uređaja i instalacija, bezbednost i zdravlje ljudi.

Član 155.

Radi obezbeđivanja uslova iz člana 154. ovog zakona, u privrednom subjektu koje vrši eksploataciju, u vreme štrajka obavljaju se poslovi kojima se ostvaruje:

1) odvodnjavanje, provetravanje, održavanje prohodnosti puteva u objektu i održavanje uređaja, opreme i instalacija;

2) završetak započetih radova na osiguranju, izolaciji i transportu iskopina čije odlaganje može ugroziti bezbednost i zdravlje zaposlenih i bezbednost rudarskih objekata, postrojenja i uređaja.

Zabranjeno je organizovanje i sprovođenje štrajka u jamskim prostorijama ili u drugim objektima i prostorijama u kojima postoji potencijalna opasnost po život i zdravlje ljudi.

Opštim aktom privrednog subjekta određuju se radna mesta u okviru kojih se vrše poslovi iz stava 1. ovog člana, a čije je obavljanje neophodno za obezbeđivanje uslova iz člana 154. ovog zakona, kao i objekti, odnosno prostorije iz stava 2. ovog člana.

Član 156.

U slučaju povreda odredaba o štrajku utvrđenih ovim zakonom, koje mogu imati za posledicu nastupanje neposredne opasnosti ili izuzetno teške posledice za bezbednost i zdravlje ljudi ili njihovu bezbednost i bezbednost imovine ili druge štetne neotklonjive posledice, Ministarstvo preduzima mere neophodne za sprečavanje nastupanja tih posledica, i to:

1) uvođenje radne obaveze;

2) angažovanje radnika iz drugih tehničko tehnoloških sistema i drugih radnika - pojedinaca;

3) pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti direktora i članova organa upravljanja.

X. NAKNADE ZA GEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA I KORIŠĆENJE MINERALNIH SIROVINA I GEOTERMALNIH RESURSA

Član 157.

Za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja koja se kao poslovi od javnog interesa finansiraju iz budžeta Republike Srbije, kao i za korišćenje podataka i dokumentacije geoloških istraživanja koji su postali javna svojina-državna svojina po osnovu koncesionih ugovora, plaća se naknada u visini do 5% od realne vrednosti izvedenih istraživanja na određenom istražnom prostoru.

Sredstva ostvarena u skladu sa stavom 1. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije.

Visina i način plaćanja naknade iz stava 1. ovog člana utvrđuje se posebnim aktom koji donosi ministar.

Član 158.

Nosilac istraživanja plaća naknadu za primenjena geološka istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa i naknadu za zadržavanje istražnog prostora u skladu sa ovim zakonom.

Visina naknada iz stava 1. ovog člana određuje se u iznosu od 10.000,00 dinara, po kilometru kvadratnom istražnog prostora, osim u slučaju istražnog prostora manjeg od 0,5 kilometara kvadratnih kada naknade iznose 5.000,00 dinara.

Način plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana bliže određuje Vlada.

Sredstva ostvarena od naknade iz člana 157. stav 1. ovog zakona i stava 1. ovog člana su prihod budžeta Republike Srbije.

Član 159.

Nosilac eksploatacije kojem je odobreno izvođenje rudarskih radova plaća naknadu za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa u skladu sa ovim zakonom.

Naknada iz stava 1. ovog člana utvrđuje se prema sledećim osnovama:

- 1) za sve vrste uglja i uljnih škriljaca 3% od prihoda;
- 2) za ugljovodonike u tečnom i gasovitom stanju (nafta i gas) i ostale prirodne gasove 7% od prihoda;
- 3) za radioaktivne sirovine 2% od prihoda;
- 4) za sve metalne sirovine 5% od neto prihoda od topionice;
- 5) tehnogene sirovine koje su rezultat eksploatacije i prerade mineralnih sirovina 1% od prihoda;
- 6) za nemetalne sirovine 5% od prihoda;
- 7) za sve vrste soli i sonih voda 1% od prihoda;
- 8) za podzemne vode iz kojih se dobijaju korisne mineralne sirovine, kao i podzemne vode vezane za rudarsku tehnologiju i gasove koji se sa njima javljaju 3% od prihoda.

Prihod iz stava 2. ovog člana predstavlja iznos koji nosilac eksploatacije ostvaruje od iskorišćenih ili prodatih mineralnih sirovina, određen na osnovu prihoda ostvarenog od prodaje neprerađene mineralne sirovine ili prihoda ostvarenog od prodaje tehnološki prerađene mineralne sirovine.

Neto prihod od topionice iz stava 2. tačka 4) ovog člana predstavlja prihod od prodaje krajnjeg proizvoda umanjeno za troškove topljenja, rafinacije, transporta, pretovara, osiguranja i prodaje. Neto prihod od topionice ne može se umanjivati po osnovu amortizacije, troškova kapitala ili poreskih olakšica.

Za nemetalne sirovine za dobijanje građevinskog materijala (laporac, krečnjak, glina, pesak, šljunak, tehničko-građevinski i arhitektonsko-građevinski kamen i dr) i magnezita, naknada iz stava 1. ovog člana utvrđuje se u dinarskom iznosu određenom po toni iskopane mineralne sirovine.

Visinu naknade iz stava 5. ovog člana određuje Vlada u poslednjem kvartalu tekuće godine za narednu godinu, prema vrsti mineralne sirovine.

Naknada se plaća za sve komponente mineralne sirovine koje se koriste ili prodaju, a ne plaća se za uzorke mineralnih sirovina koji se koriste za tehničko-tehnološka ispitivanja u industrijskim uslovima.

Prinudnu naplatu i kontrolu obračuna i uplate naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa vrši nadležni poreski organ. U pogledu prinudne naplate, kontrole, kamate i zastarelosti naknade za korišćenje mineralnih sirovina, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim je uređen poreski postupak.

Način plaćanja naknade i uslove odlaganja plaćanja duga po osnovu naknada iz stava 1. ovog člana bliže određuje Vlada.

Član 160.

Sredstva ostvarena u skladu sa članom 159. ovog zakona od naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa, u visini od 60% prihod su budžeta Republike Srbije, u visini od 40% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se vrši eksploatacija.

Od sredstava iz stava 1. ovog člana koja pripadaju budžetu Republike, 35% se koristi u skladu sa godišnjim programom radi podsticanja razvoja rudarstva i sprečavanja i otklanjanja štetnih posledica nastalih eksploatacijom mineralnih sirovina, koji se donosi u skladu sa strategijom, kao i planom i programima ostvarivanja strategije.

Godišnjim programom iz stava 2. ovog člana utvrđuje se korišćenje ostvarenih sredstava, vrste i obim radova, uslovi i način korišćenja sredstava namenjenih za realizaciju programa.

Vlada donosi godišnji program iz stava 2. ovog člana, na predlog Ministarstva.

Sredstva ostvarena od naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa, koja su prihod jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se vrši eksploatacija, koriste se na osnovu posebnog programa mera koji donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave za unapređenje uslova života lokalne zajednice, a posebno za izgradnju infrastrukturnih objekata i drugih objekata u cilju poboljšavanja uslova života, na koji saglasnost daje Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine.

Kada se eksploatacija vrši na teritoriji autonomne pokrajine, sredstva ostvarena u skladu sa članom 159. ovog zakona od naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa, u visini od 50% prihod su budžeta Republike Srbije, u visini od 40% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji vrši eksploatacija, u visini od 10% su prihod budžeta autonomne pokrajine.

XI. KATASTAR I INFORMACIONI SISTEM U OBLASTI GEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA I RUDARSTVA

Član 161.

Radi efikasnijeg prikupljanja, obrade, arhiviranja, pretraživanja i distribuciju geoloških podataka i informacija, jednostavnijeg i efikasnijeg pristupa geološkim podacima i informacijama o osnovnim geološkim karakteristikama i resursima Republike Srbije, jednostavnijeg praćenja, ažuriranja i analiziranja rezultata geoloških istraživanja, u cilju optimalnog planiranja i projektovanja geoloških istraživanja, kao i

radi efikasnog prikupljanja, obrade, praćenja i evidencije podataka neophodnih za sprovođenje mineralne politike i politike razvoja i strategije u oblasti rudarstva, Ministarstvo vodi:

- 1) Geološki informacioni sistem Srbije;
- 2) Informacioni sistem za geološka istraživanja i rudarstvo;
- 3) katastar istražnih i eksploatacionih prostora podzemnih voda;
- 4) katastar istražnih i eksploatacionih prostora geotermalnih resursa;
- 5) katastar istražnih prostora i eksploatacionih polja čvrstih mineralnih sirovina, nafte i gasa;
- 6) katastar ležišta mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa;
- 7) katastar polja rudarskog otpada;
- 8) katastar napuštenih rudnika i rudarskih objekata;
- 9) katastar aktivnih i saniranih rudarskih objekata;
- 10) knjigu isprava.

Ministar bliže propisuje uslove i način prikupljanja, obrade i čuvanja podataka, Geološkog informacionog sistema Srbije (u daljem tekstu: GeolISS) i i

Informacionog sistema za geološka istraživanja i rudarstvo (u daljem tekstu: CIS GIR), kao i uslove razmene podataka sa međunarodnim geološkim i rudarskim informacionim sistemima.

Informacioni sistemi i katastri iz stava 1. ovog člana sadrže podatke o ličnosti, i to: ime i prezime ličnosti i datum i mesto rođenja ličnosti.

Ministar bliže propisuje način vođenja i sadržinu katastra iz stava 1. ovog člana, knjige isprava i način upravljanja i razmene podataka, način održavanja i korišćenja.

Pravo uvida u katastar iz stava 1. ovog člana tač. 3) - 9), knjigu isprava i CIS GIR, imaju svi zainteresovani subjekti, za koji se plaća republička administrativna taksa.

Ministarstvo saraduje sa republičkim i drugim organima, javnim i drugim preduzećima i ustanovama koje prikupljaju i čuvaju podatke iz oblasti geoloških proučavanja i istraživanja geoloških resursa, kao i istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa.

Član 162.

Katastar istražnih prostora i eksploatacionih polja i katastar aktivnih i saniranih rudarskih objekata vodi nadležni organ koji je izdao odobrenje za istraživanje i odobrenje za eksploataciju.

U katastar odobrenih istražnih prostora unose se podaci o nosiocu istraživanja, istražnom prostoru, predmetu geoloških istraživanja, rezultatima istraživanja, kao i naloženim merama od strane geoloških i rudarskih inspektora.

U katastar eksploatacionih polja unose se svi podaci iz odobrenja za eksploataciju na određenom eksploatacionom polju, utvrđeno ograničenje eksploatacije, podaci o rudarskim objektima i dinamici rudarskih radova na eksploatacionom polju, nastale izmene u vezi sa korisnikom eksploatacionog polja, podaci o obustavljanju radova, kao i naloženim merama od strane geoloških i rudarskih inspektora.

U katastar aktivnih i saniranih rudarskih objekata unose se podaci o položaju i statusu rudnika i objekata. U katastar istražnih i eksploatacionih prostora podzemnih voda i hidrogeotermalnih resursa unose se svi podaci iz odobrenja za istraživanje i odobrenja za korišćenje na određenom eksploatacionom prostoru, utvrđena količina podzemnih voda koja se koristi, kao i osnovni podaci iz elaborata o rezervama podzemnih voda.

U katastar istražnih i eksploatacionih prostora petrogeotermalnih resursa unose se svi podaci iz odobrenja za istraživanje i odobrenja za korišćenje na određenom eksploatacionom prostoru, kao i osnovni podaci iz elaborata o utvrđenoj potencijalnosti resursa, odnosno elaborata o korišćenju resursa.

Nadležni organ autonomne pokrajine dužan je da Ministarstvu dostavi podatke o nosiocu istraživanja, istražnom prostoru i predmetu odobrenih i realizovanih geoloških istraživanja i sve podatke vezane za vršenje eksploatacije.

Član 163.

Katastar ležišta i bilans mineralnih sirovina i podzemnih voda, kao i katastar geotermalnih resursa vodi Ministarstvo odnosno nadležni organ autonomne pokrajine.

U katastar ležišta i bilansa iz stava 1. ovog člana unose se podaci o prostornom obuhvatu, lokalitetu i nazivu ležišta, podaci o vrsti, količini i kvalitetu mineralne sirovine, podaci o nosiocu istraživanja i/ili eksploatacije, podaci o izdatim potvrdama o rezervama za dato ležište i promene u pogledu bilansa, kao i drugi podaci vezani za izradu bilansa mineralnih sirovina.

Član 164.

Katastar polja rudarskog otpada i katastar napuštenih rudnika i rudarskih objekata vodi Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine.

U katastar polja rudarskog otpada unose se podaci o granicama polja rudarskog otpada, podaci o nosiocu istraživanja i/ili eksploatacije, odnosno privrednom subjektu koje stvara rudarski otpad, podaci o privrednom subjektu koji je operater rudarskog otpada, podaci o karakterizaciji i kategorizaciji svih odlagališta rudarskog otpada na polju rudarskog otpada, kao i drugi podaci vezani za upravljanje rudarskim otpadom.

U katastar napuštenih rudnika i rudarskih objekata unose se podaci o položaju i statusu istih rudnika i objekata, kao i sprovedenim merama sanacije i rekultivacije.

Član 165.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ili jedinica lokalne samouprave vodi knjigu isprava i evidenciju privrednih subjekata, kojima je izdato odobrenje za izvođenje geoloških istraživanja i eksploataciju.

Knjigu isprava sačinjavaju odobrenje za izvođenje geoloških istraživanja, odobrenje za zadržavanje istražnog prostora, odobrenje za eksploataciono polje ili odobrenje za eksploataciju, odobrenje za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova i upotrebna dozvola, kao i drugi podaci koji se odnose na geološko istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina.

Član 166.

GeolISS predstavlja osnovu za sagledavanje geoloških resursa Republike Srbije, pojava i ležišta mineralnih sirovina i podzemnih voda, izradu različitih vrsta i

namena geoloških karata, izradu karte geoloških hazarda i rizika, kao i sprovođenje svih vrsta aktivnosti u oblasti geološkog planiranja, odlučivanja i projektovanja geoloških istražnih radova, ostvarivanje globalne geokomunikacije i komercijalizacije geoloških informacija.

CIS GIR obezbeđuje formiranje, klasifikovanje, održavanje, prezentaciju i distribuciju numeričkih, opisnih i prostornih baza podataka o: odobrenim geološkim istraživanjima, rudnim rezervama, rudničkoj infrastrukturi, arhivskoj dokumentaciji i odobrenjima, licencama i potvrdama, katastru istražnih i eksploatacionih polja, katastru ležišta i bilansa mineralnih sirovina, katastru rudarskih radova i objekata, katastru rudarskog otpada i napuštenih, saniranih i zatvorenih rudnika, knjizi isprava, finansijskim obavezama u pogledu naknade koju plaća nosilac istraživanja i eksploatacije, izvršenog nadzora i naloženih mera od strane inspekcijskih službi, proizvodnji i potrošnji mineralnih sirovina i drugim informacijama od značaja.

Podaci iz GeolISS i CIS GIR informacionog sistema su javni, odnosno dostupni za korišćenje u skladu sa ovim zakonom.

Nadležni organ autonomne pokrajine dužan je da Ministarstvu dostavi podatke potrebne za vođenje GeolISS-a i CIS GIR -a u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana.

GeolISS i CIS GIR čine sastavni deo jedinstvenog informacionog sistema Republike Srbije, koji nadležni organ autonomne pokrajine koristi.

Član 167.

Informacioni sistem obezbeđuje razmenu informacija, preko GIS portala ili web strana, direktno ili sa drugim informacionim sistemima i harmonizaciju svih relevantnih informacija na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

Poslovi izgradnje i održavanja centralnog informacionog sistema finansiraju se iz budžeta Republike Srbije ili drugih izvora u skladu sa zakonom.

XII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 168.

Inspekcijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih za njegovo sprovođenje vrši Ministarstvo, preko geoloških i rudarskih inspektora.

Sadržina granice, ovlašćenja, prava i obaveze pri vršenju inspekcijskog nadzora utvrđeni su ovim zakonom i posebnim propisima iz oblasti inspekcijskom nadzora.

U slučaju vršenja geoloških istraživanja i eksploatacije na osnovu rešenja izdatih od strane nadležnog pokrajinskog organa po osnovu vršenja poverenih poslova, inspekcijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih za njegovo sprovođenje vrši nadležni organ autonomne pokrajine.

Poslovi iz stava 2. ovog člana vrše se kao povereni.

Inspektor iz st. 1. i 2. ovog člana ima službenu legitimaciju, oznaku i odgovarajuću opremu.

Službena legitimacija sadrži: mali grb Republike Srbije; organizacioni položaj i naziv nadležne inspekcije; ime i prezime inspektora; sliku inspektora; jedinstveni broj legitimacije; oblasti u kojima je inspektor nadležan da vrši nadzor i ovlašćenja inspektora za preduzimanje radnji i naganje mera u inspekcijskom nadzoru; potpis i pečat nadležnog organa.

Izgled obrasca službene legitimacije i vrstu opreme geoloških i rudarskih inspektora propisuje ministar.

Član 169.

Poslove geološkog inspektora može obavljati lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije), oblast geološkog inženjerstva u okviru obrazovno-naučnog polja: tehničko-tehnološke nauke i radno iskustvo od najmanje pet godina na poslovima geoloških istraživanja, položen stručni ispit i ispit za inspektora.

Poslove rudarskog inspektora može obavljati lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije i specijalističke strukovne studije), oblast rudarskog, mašinskog, tehnološkog i elektrotehničkog inženjerstva u okviru obrazovno-naučnog polja: tehničko-tehnološke nauke i radno iskustvo od najmanje pet godina na poslovima eksploatacije mineralnih sirovina, položen stručni ispit i ispit za inspektora.

Rudarski inspektor koji vrši nadzor nad rudarskim objektima koji su ugroženi metanom ili opasnom ugljenom prašinom, mora imati najmanje tri godine radnog iskustva u jamama sa metanom ili opasnom ugljenom prašinom ili na poslovima istraživanja i eksploatacije nafte i gasa.

Član 170.

Geološki inspektor u vršenju inspekcijaskog nadzora ima pravo i dužnost da proverava da li se:

- 1) obavljanje delatnosti geoloških istraživanja i izvođenja geoloških istražnih radova vrši prema propisanim uslovima;
- 2) projekat i završni izveštaj o rezultatima geoloških istraživanja izrađuje u skladu sa zakonom i drugim propisima i da li je tehnička kontrola izvršena od strane ovlašćenog privrednog subjekta koji je upisan u sudski registar;
- 3) godišnji izveštaj o rezultatima geoloških istraživanja izrađuje i overava na propisan način;
- 4) geološka istraživanja, vrše na osnovu i u skladu sa odobrenjem za istraživanje;
- 5) prijavljuju geološka istraživanja i geološki istražni radovi nadležnom organu;
- 6) geološki istražni radovi izvode prema projektu geoloških istraživanja na osnovu koga je izdato odobrenje za istraživanje;
- 7) inženjersko-geološki i hidrogeološki radovi izvode prema projektu geoloških istraživanja i odobrenja nadležnog organa;
- 8) izvođenje geoloških istražnih radova vrši u skladu sa zakonom i drugim propisima;
- 9) preduzimaju mere bezbednosti lica, susednih objekata, saobraćaja i okoline, kao i sve potrebne mere bezbednosti i zdravlja na radu od strane privrednog subjekta koje izvodi geološka istraživanja;
- 10) vodi propisana evidencija o uzetim količinama mineralnih sirovina radi njihovog ispitivanja i o drugim mineralnim resursima čije je postojanje utvrđeno u toku geoloških istraživanja;

- 11) vrši skladištenje i čuvanje jezgra istražnih bušotina;
- 12) obezbeđuje stručni nadzor u toku geoloških istraživanja i eksploatacije;
- 13) primenjuju propisani uslovi po pitanju ispunjavanja uslova školske spreme i ovlašćenja za obavljanje tih poslova za lica koja rukovode izvođenjem istražnih radova i koja vrše stručni nadzor nad izvođenjem tih radova;
- 14) uzima veća količina mineralnih sirovina za ispitivanje od količine određene odobrenjem za istraživanje;
- 15) uzima mineralna sirovina (za različite namene) bez odobrenja za istraživanje;
- 16) vodi knjiga o stanju rezervi mineralnih sirovina i geotermalnih resursa;
- 17) izrađuje geološka tehnička dokumentacija o svim radovima na eksploataciji.

Geološki inspektor vrši i druge poslove utvrđene zakonima koji se primenjuju u oblasti geoloških istraživanja.

Član 171.

Rudarski inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora ima pravo i dužnost da proverava da li se:

- 1) pri izvođenju rudarskih radova primenjuju propisane mere bezbednosti i zdravlje na radu i propisi o bezbednosti pokretne i nepokretne imovine u svojini privrednih subjekata i fizičkih lica;
- 2) eksploatacija vrši na osnovu odobrenja izdatih u skladu sa ovim zakonom;
- 3) eksploatacija vrši na nivou parametara iz rudarskog projekta;
- 4) eksploatacija vrši na osnovu odobrene metode otkopavanja;
- 5) odlaganje flotacijske jalovine vrši na osnovu odobrene projektne dokumentacije i da li se vrši geodetsko snimanje krune nasute brane u odnosu na nivo vode u taložnom jezeru;
- 6) organizuje obuka radnika i sprovode mere akcije spasavanja u slučajevima iznenadnih opasnosti po život i zdravlje ljudi i bezbednost objekata;
- 7) spoljna i unutrašnja odlagališta na površinskim kopovima formiraju u skladu sa odobrenom projektnom dokumentacijom;
- 8) pri izvođenju rudarskih radova u svemu primenjuju tehnički propisi koji se odnose na te radove;
- 9) rudarski objekti u jami i na površini grade u skladu sa projektima;
- 10) rudarski radovi na eksploataciji izvode po godišnjem operativnom planu;
- 11) vrše propisana rudarska merenja, pravilno izrađuju i redovno dopunjavaju rudarski planovi i ostala dokumentacija potrebna za izvođenje rudarskih radova i uredno vode meračke knjige;
- 12) primenjuju propisani uslovi za raspoređivanje zaposlenih na odgovarajuće poslove i vrši njihovo osposobljavanje za rad na određenim poslovima;
- 13) transport, uskladištenje i rukovanje eksplozivnim materijalom i tečnim gorivom vrši na propisan način;
- 14) pripremni radovi kao i radovi na otkopavanju otkrivke/jalovine na površinskim kopovima vrše u skladu sa projektom;

15) zapunjavanje otkopanih prostora pri podzemnoj eksploataciji vrši u skladu sa projektom metode otkopavanja;

16) sprovode propisane mere pri rukovanju rudarskim otpadom u jami i na površini, na eksploatacionom polju i izvan eksploatacionog polja.

Član 172.

Geološki inspektor je ovlašćen da naredi:

- 1) da se utvrđene nepravilnosti otklone u roku koji on odredi;
- 2) da se obustavi dalje izvođenje istražnih radova ako:
 - (1) u određenom roku nisu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;
 - (2) se istražni radovi ne vrše u skladu sa odobrenjem za istraživanje ili se ne vrše prema projektu istraživanja;
 - (3) utvrdi nedostatke koji predstavljaju neposrednu opasnost po život i zdravlje ljudi ili opasnost po imovinu.

Nosilac istraživanja, kome je naloženo otklanjanje nedostataka i nepravilnosti u smislu stava 1. tačka 1) ovog člana, dužan je da po njihovom otklanjanju o tome obavesti geološkog inspektora u roku koji odredi inspektor, a koji ne može biti duži od osam dana.

Pored preduzimanja mera iz stava 1. ovog člana, geološki inspektor je ovlašćen i da:

- 1) odredi mere obezbeđenja u slučaju opasnosti za život i zdravlje ljudi ili za bezbednost imovine;
- 2) podnese prijavu nadležnom organu za privredni prestup i da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;
- 3) obavesti organ nadležan za izdavanje odobrenja u skladu sa ovim zakonom i drugi organ, ako postoje razlozi za preduzimanje mera za koje je taj organ nadležan.
- 4) naredi izvršenje drugih propisanih mera ili obaveza u određenom roku.

Član 173.

U vršenju inspekcijskog nadzora rudarski inspektor je ovlašćen da:

- 1) utvrđene nepravilnosti i nedostatke koji su tokom pregleda konstatovani, otklone u roku koji on odredi;
- 2) zabrani rad na eksploataciji ako se rudarski radovi izvode bez odobrenja za eksploataciju i odobrenja za izvođenje rudarskih radova;
- 3) zabrani rad ako se izvođenje rudarskih radova ne vrši prema odobrenoj tehničkoj dokumentaciji;
- 4) zabrani rad ako se pristupi korišćenju rudarskih objekata bez izdate upotrebne dozvole;
- 5) naredi da izradu i tehničku kontrolu rudarskih projekata vrše lica koja u pogledu stepena i vrste stručne spreme i radnog iskustva ispunjavaju propisane uslove i imaju ovlašćenje za obavljanje tih poslova;
- 6) naredi da poslove tehničkog rukovođenja, stručnog nadzora, rukovanja eksplozivnim sredstvima i druge stručne poslove mogu obavljati lica koja ispunjavaju propisane uslove, imaju ovlašćenje za obavljanje tih poslova i odgovarajuću licencu;

7) zabrani rad ako je neposredno ugrožena bezbednost i zdravlje zaposlenih;

8) zabrani rad zaposlenima na radnom mestu sa povećanim rizikom ako nisu podvrgnuti lekarskim pregledima;

9) zabrani rad zaposlenom koji nije osposobljen za bezbedan i zdrav rad na radnom mestu na kome radi;

10) zabrani rad na sredstvima za rad na kojima nisu primenjene mere bezbednosti i zdravlje na radu;

11) naredi da se uredi bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa specifičnostima i opasnostima koje se mogu pojaviti u privrednom subjektu;

12) naredi organizovanje poslova spasavanja u slučajevima iznenadne opasnosti po život i zdravlje ljudi i bezbednosti objekata po utvrđenom planu i programu;

13) naredi da se organizuje obuka radnika iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i akcije spasavanja u slučajevima iznenadne opasnosti;

14) naredi da se obezbede lična zaštitna sredstva i lična zaštitna oprema zaposlenima koji istu moraju redovno koristiti;

15) zabrani ulaz u magacine, pomoćna skladišta i spremišta eksplozivnih sredstava, kao i rukovanje eksplozivnim sredstvima i miniranje u rudarstvu licima koja nisu stručno osposobljena;

16) se redovno vrše geodetska merenja, izrade geodetskih karata i planova sa kojih se može utvrditi stanje izvedenih rudarskih radova;

17) naredi izradu odgovarajuće dokumentacije u vezi provetravanja jama, površinskih otkopa, energetske mreže, vodovodne mreže kao i jamskih postrojenja sa osnovnim tehničkim podacima;

18) se vodi knjiga rudarskog nadzora za svaku jamu, površinski kop, bušaće i remontno postrojenje, eksploataciono polje pri proizvodnji nafte i gasa, kao i za objekte pripreme mineralnih sirovina;

19) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup i da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;

20) obavesti nadležni organ za izdavanje odobrenja u skladu sa ovim zakonom i drugi organ ako postoje razlozi za preduzimanje mera za koje je taj organ nadležan.

21) naredi izvršenje drugih propisanih mera ili obaveza u određenom roku.

Nosilac eksploatacije kome je rešenjem naloženo otklanjanje nedostataka i nepravilnosti u smislu stava 1. ovog člana dužan je da po njihovom otklanjanju o tome obavesti rudarskog inspektora u roku određenom rešenjem, koji ne može biti duži od osam dana.

Član 174.

U vršenju nadzora nad primenom mera bezbednosti i zdravlja na radu u rudarskim objektima, geološki i rudarski inspektor ima u svemu ovlašćenja i dužnosti inspektora rada, predviđene propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

Nosilac eksploatacije je dužan da omogući inspektoru iz stava 1. ovog člana ulazak u poslovne i pogonske prostorije, uzimanje uzoraka mineralnih sirovina i pogonskog materijala u cilju ispitivanja, kao i obezbeđivanje drugih dokaza.

Član 175.

Nosilac istraživanja ili nosilac eksploatacije, u kome se dogodi smrtni ili grupni nesrećni slučaj u toku izvođenja geoloških istraživanja ili u toku izvođenja eksploatacije, dužan je da o tome odmah obavesti geološkog ili rudarskog inspektora.

Inspektor iz stava 1. ovog člana je dužan da odmah na licu mesta ispita uzroke smrtnih i grupnih nesrećnih slučajeva, kao i da naredi mere koje se bez odlaganja moraju preduzeti i da u najkraćem roku podnese nadležnim organima obrazloženi izveštaj sa mišljenjem o uzrocima nesreće.

Član 176.

Protiv rešenja geološkog inspektora, odnosno rudarskog inspektora koja se donose u skladu sa članom 168. st. 1. i 2. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba izjavljena protiv rešenja geološkog, odnosno rudarskog inspektora ne odlaže izvršenje rešenja.

XIII. KAZNE NE ODREDBE

1. Krivična dela

Član 177.

Ko organizuje ili učestvuje u sprovođenju štrajka u jamskim prostorijama ili drugim objektima i prostorijama iz člana 155. stav 2. ovog zakona kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

Član 178.

Ko u jamu sa metanom ili drugim zapaljivim gasom ili opasnom ugljenom prašinom ili u objekat na naftnom i gasnom polju unese lako zapaljivu materiju ili druge stvari čije je unošenje u takvu jamu, odnosno objekat zabranjeno (član 135. stav 1), kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

Za pokušaj dela iz stava 1. ovog člana, učinilac će se kazniti.

Ako je delo iz st. 1. i 2. ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Član 179.

Ko se, ulazeći po bilo kom osnovu u magacin, skladište ili spremište eksplozivnih sredstava, ne pridržava propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu (član 135. stav 3), kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

2. Privredni prestupi

Član 180.

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara za privredni prestup kazniće se privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako:

1) vrši izradu projekata geoloških istraživanja i završnih izveštaja o rezultatima geoloških istraživanja, odnosno izvodi geološka istraživanja, a ne ispunjava uslove za vršenje tih poslova (član 22. stav 1);

2) poslove rukovođenja izradom projekata geoloških istraživanja i završnih izveštaja o rezultatima geoloških istraživanja i rukovođenje geološkim istraživanjima poveri suprotno propisanim uslovima (član 22. stav 2);

3) geološka istraživanja ne izvodi prema projektu geoloških istraživanja (član 24. stav 1);

4) ne vrši tehničku kontrolu projekta geoloških istraživanja pod uslovima i na način propisan zakonom u skladu sa članom 25. ovog zakona;

5) ne obezbedi vršenje stručnog nadzora nad izvođenjem geoloških istraživanja u skladu sa članom 27. ovog zakona;

6) ne vrši tehničku kontrolu završnog izveštaja pod uslovima i na način propisan u članu 28. ovog zakona;

7) izvodi geološka istraživanja bez odobrenja za istraživanje (član 30. stav 1. i član 31. stav 1);

8) uzme veću količinu mineralnih sirovina za geološko istraživanje od odobrene količine (član 45);

9) ne postupi u skladu sa članom 50. ovog zakona;

10) ne vodi knjigu o stanju resursa i rezervi mineralnih sirovina, resursa i rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa ili o stanju tih resursa i rezervi ne dostavlja podatke (član 53. stav 1).

11) ne vrše primenjena inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, projektovanja i izgradnje građevinskih, rudarskih i drugih objekata (član 21. stav 2);

12) izvode geološka istraživanja bez odobrenja za istraživanje (član 30. stav 1. i član 31. stav 1);

13) vrši nastavak geoloških istraživanja bez odobrenja (član 38);

14) vrši inženjerskogeološko-geotehnička istraživanja bez prijave radova (član 32. stav 2);

15) vrši geološka istraživanja geotermalnih resursa za potrebe snabdevanja toplotnom energijom porodičnog domaćinstava fizičkog lica bez prijave radova (član 33. stav 2);

16) vrši zadržavanje prava na istražni prostor u cilju pripreme dokumentacije za odobrenje za eksploataciju bez odobrenja (član 40);

17) vrši korišćenje eksploatacionog prostora i resursa i/ili rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa niske entalpije bez odobrenja (član 58);

18) ne omogući geološkom inspektoru ulazak u poslovne i pogonske prostorije ili razgledanje projekata i planova, izveštaja i druge dokumentacije o stanju geoloških radova ili ako na drugi način ometa inspektora u vršenju inspeksijskog nadzora (član 50. stav 1. tačka 14).

Član 181.

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara za privredni prestup kazniće se privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako:

1) bez propisane saglasnosti eksploatiše mineralne sirovine na području na kome je za ove radove potrebna posebna saglasnost u skladu sa članom 7. ovog zakona;

2) pri izradi rudarskog projekta ne postupi u skladu sa članom 67. stav 1. ovog zakona;

3) ako izradu rudarskih projekata i tehničku kontrolu poveri preduzeću koje ne ispunjava propisane uslove iz člana 67. stav 1. ovog zakona;

4) vrši eksploataciju bez odobrenja izdatih u skladu sa članom 68. stav 1. i članom 77. stav 1. ovog zakona;

5) ne izvrši tehničku kontrolu rudarskog projekta saglasno sa članom 97. ovog zakona;

6) vrši izgradnju rudarskih objekata i izvodi rudarske radove bez odgovarajuće tehničke dokumentacije i bez odobrenja nadležnog organa (član 101. stav 1. i član 104. stav 1);

7) ne prijavi izvođenje radova po tehničkom i uprošćenom rudarskom projektu iz člana 105. stav 1. ovog zakona;

8) ne izvesti rudarskog inspektora i organ jedinice lokalne samouprave u određenom roku o početku rudarskih radova na eksploataciji (član 106);

9) otpočne sa korišćenjem objekta, prostorija i uređaja pre nego što pribavi upotrebnu dozvolu (član 107. stav 1. i član 108);

10) ne izvrši tehnički pregled rudarskog objekta saglasno članu 110. ovog zakona;

11) ne postupi u skladu sa članom 112. ovog zakona;

12) nema rudarske planove ili ih redovno ne dopunjava (član 113. stav 1);

13) ako rešenjem odredi lice koje ne ispunjava uslove iz čl. 122. i 123. ovog zakona;

14) ne organizuje obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, protivpožarne zaštite i spasavanja ili se ne snabde potrebnom opremom i ne organizuje poslove zaštite voda i životne sredine u skladu sa čl. 129, 130. i 131. ovog zakona;

15) ne vodi knjigu rudarskog nadzora (član 134. stav 1);

16) upravlja rudarskim otpadom bez odobrenja nadležnog organa (član 144. stav 1);

17) ne vrši sanaciju i rekultivaciju napuštenih rudarskih objekata shodno članu 153. stav 1. ovog zakona;

18) nastavi sa izvođenjem radova po prijemu rešenja o zabrani njihovog izvođenja pre nego što otkloni utvrđene nepravilnosti i nedostatke u skladu sa čl. 172. i 173. ovog zakona;

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu i preduzetniku, novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara.

3. Prekršaji

Član 182.

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako:

1) ne obezbedi vršenje stručnog nadzora i drugih poslova (član 27. stav 1);

2) ne dostavi primerak elaborata o inženjerskogeološkim-geotehničkim uslovima izgradnje objekta, završnog i godišnjeg izveštaja o rezultatima geoloških istraživanja, odnosno izveštaje o radovima i rezultatima tih radova (član 28. st 1. i 2. i član 29. stav 1);

3) ne čuva primerak završnog i godišnjeg izveštaja o rezultatima geoloških istraživanja na propisani način (član 29. stav 2);

4) blagovremeno ne prijavi početak istražnih radova u skladu sa članom 43. ovog zakona;

5) po otklanjanju nedostataka i nepravilnosti o tome ne obavesti geološkog inspektora u određenom roku (član 172. stav 2);

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu i preduzetniku, novčanom kaznom 100.000 do 200.000 dinara.

Kada geološki inspektor utvrdi da je učinjen prekršaj iz stava 1. ovog člana na licu mesta izriče odgovornom licu u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu i preduzetniku mandatnu kaznu u iznosu od 5.000 dinara.

Član 183.

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako:

1) u propisanom roku ne donese godišnji operativni plan (član 95. stav 1);

2) ne vodi evidenciju o pojavama nastalih opasnosti pri izvođenju rudarskih radova, o uzrocima i posledicama tih pojava (član 140. stav 1);

3) u određenom roku ne obavesti nadležne organe o obustavi radova ili o smrtnom ili grupnom nesrećnom slučaju (član 149. stav 2. i član 175);

4) po otklanjanju nedostataka i nepravilnosti o tome ne obavesti rudarskog inspektora u određenom roku (član 173. stav 2);

5) ne omogući rudarskom inspektoru ulazak u poslovne i pogonske prostorije ili razgledanje projekata i planova, izveštaja i druge dokumentacije o stanju rudarskih radova, ili ako na drugi način ometa inspektora u vršenju inspekcijškog nadzora (član 174. stav 2).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu i preduzetniku novčanom kaznom 100.000 do 200.000 dinara.

Kada rudarski inspektor utvrdi da je učinjen prekršaj iz stava 1. ovog člana, na licu mesta izriče odgovornom licu u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu i preduzetniku mandatnu kaznu u iznosu od 5.000 dinara.

Član 184.

Novčanom kaznom od 5.000 do 30.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako vrši ispiranje plemenitih metala iz rečnih nanosa bez odobrenja ili ako isprane količine plemenitih metala ne preda Narodnoj banci Srbije suprotno članu 75. stav 1. ovog zakona.

Kada rudarski inspektor utvrdi da je učinjen prekršaj iz stava 1. ovog člana, na licu mesta izriče fizičkom licu mandatnu kaznu u iznosu od 5.000 dinara.

Član 185.

Novčanom kaznom od 5.000 dinara kazniće se za prekršaj na licu mesta fizičko lice, ako ne sprovede mere bezbednosti i zdravlja na radu u smislu člana 137. ovog zakona.

Kada rudarski ili geološki inspektor utvrdi da je učinjen prekršaj iz stava 1. ovog člana, na licu mesta izriče fizičkom licu mandatnu kaznu u iznosu od 5.000 dinara.

Član 186.

Kada rudarski ili geološki inspektor izriče mandatnu kaznu iz čl. 182, 183, 184. i 185. ovog zakona na licu mesta izdaje nalog za uplatu mandatne kazne, koju je subjekat nadzora dužan uplatiti u roku od tri dana od dana izricanja kazne.

Ako subjekat nadzora, u roku iz stava 1. ovog člana ne dostavi dokaz inspektoru o uplaćenju mandatnoj kazni, inspektor će podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 187.

Privredna društva i druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica, koji su vršili geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina do dana stupanja na snagu ovog zakona, dužna su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odobrenja i saglasnosti, koja su izdata na osnovu Zakona o rudarstvu („Službeni glasnik RS”, br. 44/95, 85/05 - dr. zakon, 101/05 - dr. zakon, 34/06 i 104/09), Zakona o geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS”, br. 44/95 i 101/05 –dr. zakon) i Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 88/11) do dana stupanja na snagu ovog zakona, važiće do isteka roka na koji su izdati.

Član 188.

Lica koja su položila stručni ispit kojim je izvršena provera stručne osposobljenosti za rad na poslovima određenim ovim zakonom po propisima koji su bili na snazi u vreme njihovog polaganja, kao i lica kojima je tim propisima priznato pravo vršenja određenih poslova i bez provere stručne osposobljenosti, ispunjavaju uslove za vršenje tih poslova i prema odredbama ovog zakona, ako ispunjavaju i ostale propisane uslove.

Član 189.

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po propisima po kojima su započeti.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine preuzeće od nadležnog organa jedinice lokalne samouprave predmete i arhivu za poslove koje je organ jedinice lokalne samouprave obavljao kao poverene.

Član 190.

Geološki zavod Srbije osnovan Zakonom o rudarstvu i geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 88/11), danom stupanja na snagu ovog zakona nastavlja sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 191.

Propisi za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 192.

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, primenjivaće se propisi doneti na osnovu:

1) Zakona o jedinstvenom načinu utvrđivanja, evidentiranja i prikupljanja podataka o rezervama mineralnih sirovina i podzemnih voda i o bilansu tih rezervi („Službeni list SFRJ”, br. 53/77, 24/86 i 17/90 i „Službeni list SRJ”, broj 28/96);

2) Zakona o rudarstvu („Službeni glasnik RS”, br. 44/95, 85/05 - dr. zakon, 101/05 - dr. zakon, 34/06 i 104/09);

3) Zakona o geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS”, br. 44/95 i 101/05 - dr. zakon);

4) Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 88/11).

Član 193.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

1) Zakon o rudarstvu i geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 88/11);

2) Pravilnik o uslovima i načinu prenosa odobrenja za primenjena geološka istraživanja i odobrenja za eksploataciju rezervi mineralnih sirovina i geotermalnih resursa („Službeni glasnik RS”, broj 119/12).

Član 194.

Odredbe čl. 54 - 57. ovog zakona primenjuju se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 195.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima sadržan je u članu 87. st. 1. i 3. Ustava Republike Srbije kojim je određeno da su prirodna bogatstva dobra za koje je zakonom određeno da su od opšteg interesa i da se koriste pod uslovima i način predviđen zakonom i u članu 97. stav 1. tač. 6-8. Ustava Republike Srbije prema kojem Republika Srbije pored ostalog uređuje i obezbeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj privrednih subjekata, sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, zaštite na radu, socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti, druge ekonomske i socijalne odnose od opšteg interesa.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE NOVOG ZAKONA O RUDARSTVU I GEOLOŠKIM ISTRAŽIVANJIMA

Razlozi zbog kojih se predlaže donošenje novog zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima ogledaju se u potrebi potpunijeg regulisanja obavljanja delatnosti geoloških istraživanja i rudarstva, uzevši u obzir sve posebnosti raznih vrsta mineralnih sirovina i geoloških resursa, s time da se pri tome jasno odrede uslovi pod kojima se iste mogu koristiti uz poštovanje zaštite javnog interesa i potrebu privlačenja budućih investicionih ulaganja privrednih subjekata u predmetnim oblastima.

Naime, analizom efekata primene Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS” broj 88/11), uočena je potreba za izmenom i dopunom pojedinih normi, kako bi se na što bolji i efikasniji način dostigli ciljevi koji su se želeli postići njegovim usvajanjem.

Najbitnije novine u predloženom tekstu zakona odnose se na:

- s obzirom da su mineralni resursi, resursi podzemnih voda, geotermalni resursi, kao i drugi geološki resursi prirodno dobro u državnoj svojini i mogu se koristiti pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom, ovim zakonom su određene mineralni resursi odnosno mineralne sirovine od strateškog značaja za Republiku Srbiju, za koje se omogućava sprovođenje postupka eksproprijacije prema posebnim propisima;

- pored utvrđivanja mera i aktivnosti na realizaciji mineralne politike pokazalo se da je neophodno odrediti i mere i aktivnosti na realizaciji politika razvoja geoloških istraživanja mineralne politike radi postizanja strateških dugoročnih ciljeva u oblasti geoloških istraživanja svih vrsta mineralnih resursa i rezervi mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa, utvrđivanja hidrogeoloških i inženjerskogeoloških ili geotehničkih uslova korišćenja geološke sredine u postupku planiranja, projektovanja i izgradnje svih vrsta objekata, zaštite objekta geodiverziteta od posebnog značaja kao i geološkog hazarda i rizika sa aspekta aktiviranja opasnih geoloških procesa kao prirodnih elementarnih nepogoda i mogućih negativnih procesa na prirodu i ljude;

- s obzirom da je Geološki zavod Srbije obrazovan kao posebna organizacija koja obavlja osnovna geološka istraživanja, i finansira se iz budžeta Republike Srbije postoji potreba da isti zavod može da obavlja i druga geološka istraživanja, kao i poslove primenjenih geoloških istraživanja od važnosti za Republiku Srbiju, na osnovu posebne odluke koju donosi Vlada na predlog Ministarstva;

- proširen je opseg osnovnih geoloških istraživanja i primenjenih geoloških istraživanja, tako da je određeno da se primenjena inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja obavezno vrše za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja,

projektovanja i izgradnje građevinskih, rudarskih i drugih objekata radi definisanja inženjerskogeoloških - geotehničkih uslova izgradnje i/ili sanacije, kao i drugih karakteristika geološke sredine, kao i da se primenjena geološka istraživanja vrše za potrebe korišćenja hidrogeotermalnih ili petrogeotermalnih resursa, odnosno korišćenja unutrašnje toplote zemljine kore;

- bliže su definisani uslovi koje privredni subjekti trebaju da ispune da bi vršili geološka istraživanja, kao i uslovi za vršenje tehničke kontrole projekta i vršenje stručnog nadzora nad izvođenjem geoloških istraživanja;

- određeno je da se da primenjena geološka istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa, izvode na osnovu rešenja o odobrenju za geološka istraživanja koje izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ako se istraživanja izvode na teritoriji autonomne pokrajine po zahtevu privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica i preduzetnika, a jedinicama lokalne samouprave oduzeta je poverena delatnost izdavanja odobrenja s obzirom da isti organi u većini nisu preuzeli poverenu delatnost;

- omogućeno je da se i geološka istraživanja mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala vrše na osnovu odobrenja za istraživanje koje izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ako se istraživanja izvode na teritoriji autonomne pokrajine, po zahtevu preduzetnika;

- određeno je da praćenje i kontrolu inženjerskogeoloških-geotehničkih istraživanja, koja se izvode radi definisanja inženjerskogeoloških-geotehničkih uslova izgradnje i/ili sanacije, kao i drugih karakteristika geološke sredine za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, izgradnje građevinskih objekata, zaštite prirodnih dobara i objekata geonasleđa, sanacije i rekultivacije terena vrši jedinica lokalne samouprave;

- potpunije su određeni uslovi za izdavanje odobrenja za vršenje geoloških istraživanja, dužina istražnog roka, mogućnost produženja istražnog roka, i uvedena je mogućnost da nosilac istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa može podneti zahtev za zadržavanje prava na istražni prostor u cilju pripreme dokumentacije za odobrenje za eksploataciju, odnosno odobrenja za eksploataciono polje, najkasnije pre isteka istražnog roka određenog rešenjem kojim su odobrena istraživanja;

- definisana je i dozvoljena površina istražnog prostora za izvođenje primenjenih geoloških istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa, i uslovi pod kojima se u okviru istog istražnog prostora na kojem su odobrena primenjena geološka istraživanja nekog mineralnog ili geološkog resursa, mogu odobriti primenjena istraživanja drugog mineralnog ili geološkog resursa, samo ukoliko postoje prirodni (geološki) i drugi uslovi za nesmetano vršenje tih istraživanja;

- određene su dozvoljene količine mineralne sirovine koje se mogu uzeti za tehnološka ispitivanja u toku izvođenja odobrenih geoloških istraživanja radi utvrđivanja tehnoloških svojstava i dokazivanja rezervi mineralne sirovine;

- bliže je definisano pravo korišćenja i raspolaganja rezultatima primenjenih geoloških istraživanja i dokumentima koji sadrže rezultate geoloških istraživanja nosioca istraživanja;

- određeno je i da se razvrstavanje resursa i rezervi mineralnih sirovina, resursa i rezervi podzemnih voda, i geotermalnih resursa, vrši skladu sa odgovarajućim propisima i pravilnicima o izveštavanju i klasifikaciji čvrstih, tečnih i gasovitih mineralnih sirovina, podzemnih voda i geotermalnih resursa;

- određeni su i uslovi i način određivanja eksploatacionog prostora i količine resursa i rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa niske entalpije koje vrši ministarstvo odnosno nadležni pokrajinski organ, kao i uslovi i način praćenja i kontrole korišćenja resursa podzemnih voda i petrogeotermalnih resursa za potrebe vodosnabdevanja ili snabdevanja toplotnom energijom porodičnog domaćinstava fizičkog lica, koje vrši jedinica lokalne samouprave;

- određeno je da se eksploatacija rezervi mineralnih sirovina kao i eksploatacija nemetalnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala vrši na osnovu odobrenja za eksploataciono polje ili odobrenja za eksploataciju; odobrenja za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova; i odobrenja za upotrebu rudarskih objekata, s time da ako su zahtev za izdavanje odobrenja podnela dva ili više pravnih lica, odnosno preduzetnika, prioritet u dobijanju odobrenja ima pravno lice odnosno preduzetnik, koji je prvi podneo potpun zahtev;

- bliže su definisani uslovi za izdavanje odobrenja za vršenje eksploatacije, ukidanja i prestanka važnosti istih odobrenja s time da je kao uslov za izdavanje odobrenja za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova propisano dostavljanje dokaza o pravu svojine ili korišćenja, odnosno službenosti za površinu na kojoj je planirana izgradnja rudarskih objekata i izvođenje rudarskih radova za minimum deset godina, a u slučaju eksploatacije rezervi mineralnih sirovina koji su od strateškog značaja za Republiku Srbiju dostavlja se poseban akt Vlade o utvrđivanju javnog interesa za period od pet godina eksploatacije, kao i dostavljanje položene menice ili dokaz o garanciji banke ili korporativna garancija za izvršenje poslova sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije u korist Republike Srbije;

- bliže su definisani uslovi za odobravanje vršenja ručnog ispiranja plemenitih metala iz aluvijalnih nanosa i sakupljanje drugih minerala sa površine zemlje koje može vršiti fizičko lice;

- definisani su posebni uslovi i način vršenja eksploatacije nemetalnih mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala;

- određeno je i da nemetalne mineralne sirovine za dobijanje građevinskih materijala i nemetalni mineralni resursi za dobijanje prirodnih građevinskih materijala mogu biti uključene u tržišni promet samo ako su iskopane na eksploatacionom polju, uz potvrdu o poreklu koju izdaje Ministarstvo odnosno nadležni organ autonomne pokrajine;

- bliže je definisana vrsta investiciono-tehničke dokumentacije u smislu ovog zakona i utvrđeno je da se rudarski radovi izvode prema glavnom rudarskom projektu, dopunskom rudarskom projektu, tehničkom rudarskom projektu, uprošćenom rudarskom projektu, tehničkom rudarskom projektu za eksploataciju mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala, i rudarskom projektu za izvođenje rudarskih radova pri geološkim istraživanjima čvrstih mineralnih sirovina;

- oduzeta je poverena delatnost jedinicama lokalne samouprave za izdavanje odobrenja iz oblasti rudarstva;

- određeno je da se izgradnja rudarskih objekata i izvođenje rudarskih radova vrše se po glavnom i dopunskom rudarskom projektu i izvodi se na osnovu rešenja o odobrenju za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova, izdatog na zahtev nosioca odobrenja za eksploataciju i/ili eksploataciono polje;

- bliže su definisani uslovi koje treba da ispune fizička lica za vršenje poslova iz oblasti geoloških istraživanja i rudarstva, kao i uslovi za dobijanje licenci iz istih oblasti, predlaže se i uvođenje licenci za pravna lica, i definišu se načini izdavanja licenci;

- potpunije se definiše postupanje sa napuštenim rudnicima i rudarskim objektima koji su nastali do dana stupanja na snagu ovog zakona, usled nepropisnog obustavljanja rudarskih radova i napuštanja rudarskih objekata, bez primenjenih tehničkih i tehnoloških postupaka sanacije i rekultivacije, a za koji nije poznat ili više ne postoji, nosilac odobrenja za eksploataciono polje i ne može se utvrditi vlasništvo nad predmetnim prostorom;

- jasnije se određuju i obaveze nosilaca eksploatacije u vezi rekultivacije zemljišta u svemu prema tehničkom projektu tehničke i biološke rekultivacije, koji je sastavni deo glavnog ili dopunskog rudarskog projekta;

- potpunije su određeni uslovi da se za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja koji se kao poslovi od javnog interesa finansiraju iz budžeta Republike Srbije, i geoloških istraživanja koji su postali državna svojina po osnovu koncesionih ugovora, plaća naknada;

- predlaže se brisanje obaveze plaćanja naknade za eksploataciju geotermalnih izvora radi podsticanja korišćenja istih resursa i predloženog ukidanja izdavanja odobrenja za eksploataciju geotermalnih resursa s obzirom da je korišćenje istih resursa određeno propisima iz oblasti vodoprivrede;

- predlaže se da akt kojim se određuje način plaćanja naknade za korišćenje mineralnih sirovina odredi i mogući način i uslove odlaganja plaćanja naknade; - predlaže se potpunije definisanje vrsta i sadržine informacionih sistema, katastra i knjige isprava, kao evidencija koja se vode radi efikasnijeg prikupljanja, obrade, arhiviranja, pretraživanja i distribucije geoloških podataka i informacija, jednostavnijeg i efikasnijeg pristupa geološkim podacima i informacijama o osnovnim geološkim karakteristikama i resursima Republike Srbije, jednostavnijeg praćenja, ažuriranja i analiziranja rezultata geoloških istraživanja.

Pored navedenog, u primeni Zakona o rudarstvu i geologiji pokazalo se da su pojedini pojmovi i oblasti nedovoljno ili neprecizno definisani, što otežava sprovođenje zakonom propisanih uslova i načina korišćenja mineralnih i drugih resursa to je ovim zakonom izvršena i dopuna pojmovnika.

Novina uvedena Zakonom o rudarstvu i geologiji da se izdavanje određenih odobrenja iz oblasti vršenja geoloških istraživanja i eksploatacije nemetalčnih mineralnih sirovina poveri jedinicama lokalne samouprave u praksi nije u potpunosti zaživela, to je ovim zakonom predloženo da im se oduzme poverena delatnost i da sva odobrenja izdaje ministarstvo odnosno nadležni pokrajinski organ kada se sirovine nalaze na prostoru pokrajine, tako da bi predloženo rešenje vratilo kontinuitet u sprovođenju Zakona i nadzoru nad ovim aktivnostima, čime bi se na bolji način postigla svrha zakona.

Predloženi zakon ima osnov u Akcionom planu za sprovođenje Nacionalne strategije održivog razvoja Republike Srbije od 2009.-2017. godine („Službeni glasnik RS” broj 57/08) kao strateškim dokumentom u oblasti istraživanja i korišćenja mineralnih sirovina, koji je usvojen sa ciljem njene implementacije u obezbeđivanju okvira za održivi privredni razvoj Srbije, uz predlaganje konkretnih mera za očuvanje resursa i uz brz napredak u odgovarajućim segmentima pridruživanja Srbije Evropskoj uniji u skladu sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (2014-2018). Prema tome, ovaj Zakon uzeo je u obzir sva potrebna usaglašavanja i prevođenje direktiva EU u naše zakonodavstvo, u skladu sa potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), kojim se Republika Srbija obavezuje na postepeno usklađivanje zakonodavstva sa pravnim tekovinama Evropske unije, kao i na njegovu doslednu primenu.

Donošenje novog zakona planirano je i Programom rada Vlade za 2015. godinu.

1. Problemi koje zakon treba da reši

Novi zakon omogućio bi efikasnije vršenje delatnosti geoloških istraživanja svih mineralnih resursa, i to posebno istraživanja geološke sredine za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, projektovanja, izgradnje objekata, sanacije i rekultivacije terena radi prevencije problema nastalih usled klizišta, uveo kontrolu nad korišćenjem resursa i rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa niske entalpije, omogućio fizičkim licima da pod zakonom propisanim uslovima koriste resurse podzemnih voda i petrogeotermalnih resursa za potrebe vodosnabdevanja ili snabdevanja toplotnom energijom porodičnog domaćinstava fizičkog lica, obezbedio da se eksploatacija šljunka i peska iz aluvijalnih nanosa savremenih rečnih tokova i priobalnog zemljišta, može vršiti samo uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove

geologije i rudarstva, propisao uslove za vršenje istraživanja i eksploatacije nemetalične mineralne sirovine za dobijanje građevinskih materijala i nemetaličnih mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala kao veoma razgranate privredne aktivnosti, obezbedio jednostavniju proceduru za izdavanje odobrenja iz oblasti geoloških istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina i resursa i tako podsticao razvoj rudarstva, regulisao sprečavanje i otklanjanje štetnih posledica nastalih eksploatacijom mineralnih sirovina i zatvaranjem rudnika, obezbedio efikasnu naplatu naknade za vršenje geoloških istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina, kao prihoda države odnosno jedinice autonomne pokrajine i lokalne samouprave koji su od izuzetnog značaja za životni standard stanovništva, ostvario potpuniju kontrolu poslovanja privrednih subjekata koji vrše geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina, i realizovalo izdavanje licenci u oblasti rudarstva i geologije.

2. Ciljevi koji se donošenjem novog zakona postižu

Usvajanjem ovog zakona stvoriće se uslovi za transparentno izdavanje odobrenja za vršenje geoloških istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina, odnosno obezbede uslovi da iste aktivnosti zauzmu položaj koji bi omogućio da se postigne veći doprinos u budućnosti, stimulišući ekonomski rast i mogućnosti da se podrži održivi razvoj u sektoru mineralnih sirovina koji donosi koristi zajednicama i svim građanima Srbije.

Ujedno se omogućava i efikasnije vršenje delatnosti geoloških istraživanja svih mineralnih sirovina i resursa, kao i geološka istraživanja koja se izvode u cilju istraživanja geološke sredine za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, projektovanja, izgradnje objekata, sanacije i rekultivacije resursa, i geološka istraživanja i korišćenje resursa i rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa niske entalpije.

Donošenjem ovog zakona postigli bi se i uslovi za implementaciju propisa Evropske unije.

3. Razmatranje mogućnosti da se problem reši i bez donošenja zakona

Polazeći od našeg pravnog sistema, uzimajući u obzir potrebu efikasnijeg vršenja delatnosti geoloških istraživanja mineralnih resursa i eksploatacije mineralnih sirovina, potrebu podsticanja razvoja rudarstva, uz poštovanje održivog korišćenja mineralnih resursa, i imajući u vidu preuzete obaveze koje se odnose na implementaciju propisa Evropske Unije, nije bilo moguće bez donošenja Zakona rešiti probleme i izvršiti potrebnu implementaciju.

4. Zašto je donošenje zakona najbolji način rešavanja problema

Donošenje novog zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima je jedina mogućnost za prevazilaženje svih navedenih problema i jedini način da se primena zakona učini praktičnom i efikasnom.

III. OBJAŠNJENJA OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbama člana 1. ovog zakona precizno je definisan predmet zakona tako da je dopunjen sa politikom razvoja geoloških istraživanja i rudarstva, rekultivacijom terena, klasifikacijom geotermalnih resursa i zamenom pojma eksploatacije podzemnih voda sa pojmom drugih geoloških resursa.

Odredbama člana 2. ovog zakona određeni su poslovi u nadležnosti Geološkog zavoda Srbije, kao posebne organizacije sa svojstvom pravnog lica.

Odredbama člana 3. ovog zakona uvedeni su i definisani pojedini izrazi sa njihovim značenjem u smislu ovog zakona.

Odredbama čl. 4. do 10. ovog zakona regulisani su uslovi i pitanja vezana za javni interes u vezi načina korišćenja mineralnih resursa, resursa podzemnih voda i geotermalnih resursa, kao i drugih geoloških resursa koji su u svojini Republike Srbije, a mogu se koristiti pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom, tako da se u Zakonu definišu mineralne sirovine od strateškog značaja za Republiku Srbiju i bliže reguliše pitanje prenosa odobrenja za vršenje geoloških istraživanja i odobrenja za eksploataciju.

Odredbama čl. 11. do 13. ovog zakona regulisana su pitanja vezanih za mineralnu politiku i pitanja vezana za plan razvoja geoloških istraživanja i rudarske industrije Republike Srbije, kao i za Strategiju upravljanja mineralnim i drugim geološkim resursima Republike Srbije.

Odredbama čl. 14. do 15. ovog zakona definiše se delatnost Geološkog zavoda Srbije, kao i bliže određuju i druga pitanja u vezi obavljanja delatnosti Geološkog zavoda Srbije.

Odredbama čl. 16. do 20. ovog zakona određene su vrste osnovnih geoloških istraživanja, i sadržina godišnjih programa koji se donose radi izvođenja osnovnih geoloških istraživanja.

Odredbama čl. 21. do 53. ovog zakona, definisan je pojam, kao i uslovi i način izvođenja geoloških istraživanja, organ nadležan za izdavanje odobrenja iz oblasti geoloških istraživanja, uslovi i za izdavanje odobrenja za primenjena geološka istraživanja, odobrenja za produženje istražnog prava, zadržavanje prava na istražni prostor, sadržina odobrenja, uslovi za ukidanje i prestanak važnosti odobrenja, ovlašćenje za obavljanje poslova iz oblasti geoloških istraživanja vrste geoloških projekata, klasifikacija mineralnih resursa i rezervi, bilans mineralnih resursa i rezervi, i pri tome je oduzeta poverena delatnost jedinicama lokalne samouprave za izdavanje odobrenja iz oblasti geoloških istraživanja.

Odredbama čl. 54. do 57. ovog zakona definišu se uslovi izdavanja odobrenja za istraživanje ugljovodonika u tečnom i gasovitom stanju u skladu sa odredbama direktive Evropske unije.

Odredbama čl. 58. do 64. ovog zakona definišu se uslovi i način utvrđivanja eksploatacionog prostora za korišćenje resursa i rezervi podzemnih voda i geotermalnih resursa niske entalpije, i korišćenje resursa podzemnih voda i petrogeotermalnih resursa za potrebe vodosnabdevanja ili snabdevanja toplotnom energijom porodičnog domaćinstava fizičkog lica.

Odredbama čl. 65. do 118. ovog zakona propisani su uslovi i način izvođenja eksploatacije mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa, vrsta odobrenja na osnovu kojih se vrši eksploatacija, organ nadležan za izdavanje odobrenja iz oblasti rudarstva, uslovi za izdavanje odobrenja iz oblasti rudarstva, sadržina, način ukidanja i prestanak važenja odobrenja na osnovu kojih se vrši eksploatacija, izdavanje odobrenja za ručno ispiranje plemenitih metala i sakupljanje drugih minerala. Posebno su definisani uslovi i način vršenja eksploatacije nemetaličnih mineralnih sirovina za dobijanje građevinskih materijala i mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala, i određeno je da nemetalične mineralne sirovine za dobijanje građevinskih materijala i nemetalični mineralni resursi za dobijanje prirodnih građevinskih materijala mogu biti uključene u tržišni promet samo ako su iskopane na eksploatacionom polju uz pribavljanje odgovarajuće potvrde o poreklu, bliže je definisana vrsta investiciono-tehničke dokumentacije na osnovu koje se vrši izgradnja rudarskih objekata i izvode rudarski radovi. Ujedno je i oduzeta poverena delatnost jedinicama lokalne samouprave za izdavanje odobrenja iz oblasti rudarstva.

Odredbama čl. 119. do 128. ovog zakona određeni su uslovi za sticanje ovlašćenja za obavljanje poslova iz oblasti rudarstva, vrste licenci za fizička lica za obavljanje određenih poslova pri geološkim istraživanjima i eksploataciji, i uvedene su i licence za pravna lica iz oblasti geoloških istraživanja i rudarstva.

Odredbama čl. 129. do 143. ovog zakona određene su mere zaštite u oblasti vršenja eksploatacije .

Odredbama čl. 144. do 145. ovog zakona bliže određen pojam rudarskog otpada, i definisan je osnov za donošenje podzakonskog akta kojim će se regulisati uslovi i načina pribavljanja dozvole za upravljanje otpadom u skladu sa direktivom Evropske unije.

Odredbama čl. 146. do 153. ovog zakona definisano je postupanje sa napuštenim rudnicima, kao i postupci vezani za privremenu i trajnu obustavu rudarskih radova, način sanacije i rekultivacije zemljišta na kome su se izvodili rudarski radovi.

Odredbama čl. 154. do 156. ovog zakona regulisani su posebni uslovi u vezi štrajka u rudnicima.

Odredbama čl. 157. do 160. ovog zakona regulisani su uslovi vezani za plaćanje naknade za korišćenje podataka od geoloških istraživanja, uvedena je naknada za zadržavanje istražnog prostora, određene su vrste naknada za korišćenje mineralnih sirovina kao i uslovi i način plaćanja iste naknade, s time da je se više po novom zakonu ne plaća naknada za geotermalnu energiju i predloženo je da Vlada pored načina plaćanja naknade određuje i način i uslove odlaganja plaćanja duga po osnovu naknade za korišćenje mineralnih sirovina. Definisan je prihod budžeta Republike Srbije, budžeta autonomne pokrajine i budžeta jedinice lokalne samouprave ostvaren na ime sredstava uplaćenih po osnovu naknade za korišćenje mineralnih sirovina,.

Odredbama čl. 161. do 167. ovog zakona određene su vrste i uslovi vođenja i sadržaj katastra, knjige isprava i informacionog sistema.

Odredbama čl. 168. do 176. ovog zakona regulisano je vršenje inspekcijskog nadzora u skladu sa posebnim propisima i izbrisana su ovlašćenja jedinica lokalne samouprave u vezi vršenja inspekcijskog nadzora u oblasti geoloških istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

Odredbama čl. 177. do 186. ovog zakona propisane su kaznene odredbe zakona.

Odredbama čl. 187. do 195. ovog zakona propisane su prelazne i završne odredbe, kojima se određuje obaveza usklađivanja poslovanja sa odredbama ovog zakona, donošenje podzakonskih akata, vođenje postupaka započetih pre stupanja na snagu ovog zakona, i stupanje na snagu novog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije, s obzirom da su sredstva za delatnosti koje vrši Geološki zavod već obezbeđena na razdelu Geološkog zavoda Srbije.

Potrebna sredstva u narednim godinama koja se odnose na naknade članovima komisija, kao i za dopunu delatnosti koje će vršiti Geološki zavod, obezbediće se u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije, u okviru limita na razdelima Ministarstva rudarstva i energetike i Geološkog zavoda Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA

1. NA KOGA I KAKO ĆE UTICATI PREDLOŽENA REŠENJA

Analizom efekata primene Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS” broj 88/11), uočena je potreba za izmenom i dopunom pojedinih normi, kako bi se na što bolji i efikasniji način definisali uslovi i način korišćenja mineralnih sirovina i geoloških resursa, uzevši u obzir sve posebnosti raznih vrsta mineralnih sirovina i geoloških resursa, i potrebu privlačenja budućih investicionih ulaganja privrednih subjekta u predmetnim oblastima.

U cilju jasnijeg sagledavanja efekata izmena i dopuna važećeg Zakona, dajemo kratak prikaz osnovnih problema koje ovaj zakon treba da reši:

Ostvarivanje prava iz oblasti rudarstva i geologije

- potreba da se regulišu posebni uslovi i omogući sprovođenje vršenja postupka eksproprijacije mineralnih resursa, resursa podzemnih voda i geotermalnih resursa, kao i drugih geoloških resursa koji su u svojini Republike Srbije, a od strateškog su značaja za Republiku Srbiju;

- potreba vršenja inženjerskogeoloških istraživanja u postupku planiranja, projektovanja i izgradnje svih vrsta objekata, radi zaštite objekta geodiverziteta od posebnog značaja kao i sprečavanja aktiviranja opasnih geoloških procesa kao prirodnih elementarnih nepogoda i mogućih negativnih procesa na prirodu i ljude;

- potreba da se potpunije prati korišćenje hidrogeotermalnih ili petrogeotermalnih resursa radi zaštite istih obnovljivih resursa od posebnog značaja, kao i potreba kontrole korišćenja mineralnih resursa za dobijanje prirodnih građevinskih materijala, u cilju zaštite svih vrsta mineralnih resursa kao prirodnog bogatstva u javnoj svojini;

- potreba definisanja uslova koje treba da ispune fizička lica i pravna lica za vršenje poslova iz oblasti geoloških istraživanja i rudarstva, radi obezbeđivanja kontrole stručnosti i osposobljenosti za vršenje odgovornih poslova u oblasti geoloških istraživanja i rudarstva;

- potreba rešavanja pitanja u vezi postupanja sa napuštenim rudnicima i rudarskim objektima koji su nastali do dana stupanja na snagu ovog zakona, usled nepropisnog obustavljanja rudarskih radova i napuštanja rudarskih objekata, i pitanja vezana za rekultivaciju zemljišta nakon završetka rudarskih radova, koja su od značaja za zaštitu životne sredine i bezbednosti i zdravlja ljudi;

- potreba da se potpunije i jednostavnije odrede uslovi za izdavanje odobrenja za vršenje geoloških istraživanja i uslova za izvođenje eksploatacije mineralnih sirovina, i načina sprovođenja postupka, radi privlačenja budućih investicionih ulaganja privrednih subjekta u predmetnim oblastima.

Dostupnost javnosti

- potreba uspostavljanja efikasnijeg informacionog sistema, katastra i knjige isprava, kao evidencija koja se vode radi praćenja, ažuriranja i analiziranja rezultata geoloških istraživanja i rudarskih aktivnosti kao javnih podataka.

Izvršavanje poverenih delatnosti

Ustanovljeno ja da treba omogućiti bržu i efikasniju primenu zakona u oblasti postupanja po zahtevima privrednih subjekata zainteresovanih za vršenje geoloških istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina za koje je važećim zakonom povereno

obavljanje delatnosti jedinicama lokalne samouprave, s obzirom da iste jedinice poverenu nadležnost obavljaju u veoma malom obimu, odnosno većina jedinica lokalne samouprave se izjasnila da ne može obavljati poverenu delatnost.

Praćenje i kontrola plaćanja naknada za korišćenje podataka koji su nastali nakon izvršenih geoloških istraživanja i naknada za korišćenje mineralnih sirovina

Potreba omogućavanja korišćenja rezultata od koncesionih geoloških istraživanja, kao i efikasnije kontrole i naplate naknada iz oblasti geoloških istraživanja i rudarstva.

Donošenje potrebnih podzakonskih akata

Predloženim izmenama omogućava se da nadležno ministarstvo donese neophodne podzakonske akte iz oblasti geoloških istraživanja i tako obezbedi sprovođenje zakona, s obzirom da je važećim zakonom nepravilno određeno da većinu važnih podzakonskih akata donosi ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine umesto kako je to pravilno ministarstvo nadležno za poslove geoloških istraživanja.

Terminološke izmene

Izmene koje se tiču terminoloških pitanja ne zadiru u suštinu postojećih pravnih instituta, već prevashodno imaju za cilj da se izvrši jasnije formulisanje koje će olakšati tumačenje i primenu zakona u praksi.

Radi rešavanja navedenih problema predložena su rešenja koja će uticati na privredne subjekte koji obavljaju rudarske i geološke delatnosti, na jedinice lokalne samouprave, organe državne uprave, i fizička lica na sledeći način:

- predložena su nova rešenja koja će privrednim subjektima stvoriti obavezu da svoju organizaciju, rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona i pribave licence za pravna lica kao i obezbede da fizička lica koja obavljaju stručne poslove za nosioca istraživanja ili eksploatacije ispune uslove određene za sticanje ovlašćenja i licenca za obavljanje istih poslova u cilju postizanja efikasnosti, stručnosti i bezbednosti u obavljanju istih poslova;

- određene su mineralne sirovine od strateškog značaja za Republiku Srbiju Srbiju, i bliže se razrađuju uslovi koji će omogućiti da za potrebe privrednog subjekta koji je nosilac istraživanja i nosilac eksploatacije mineralnih sirovina i geotermalnih resursa, koje su određene kao sirovine i resursi od strateškog značaja za Republiku Srbiju nadležni organ može vršiti eksproprijaciju nepokretnosti;

- propisana je obaveza izvođenja inženjersko-geoloških istraživanja za potrebe planiranja, projektovanja i izgradnje objekata u cilju obezbeđivanja racionalnog korišćenja terena i sigurnije gradnje;

- uvedena je zakonska mogućnost za zadržavanje istražnog prostora radi pripreme za postupak pribavljanja odobrenja za eksploataciono polje;

- potpunije je definisan postupak izdavanja odobrenja iz oblasti geoloških istraživanja i rudarstva i smanjen je broj dokumenta koji se moraju dostaviti uz zahtev, radi postizanja veće efikasnosti organa u izdavanju odobrenja i obezbeđivanja pravne sigurnosti privrednih subjekta zainteresovanih za navedene delatnosti;

- uzevši u obzir posebnosti mineralnih resursa definisane su i posebne procedure za izdavanje odobrenja za vršenje eksploatacije;

- definisana je procedura izdavanja garancije o poreklu mineralne sirovine na zahtev nosioca odobrenja za eksploataciju, i tako uvedena kontrola tržišta nemetaličnih sirovina za građevinske materijale kao mera sprečavanja nelegalne eksploatacije koja je naročito izražena u istoj oblasti;

- izbrisana je obaveza plaćanja naknade za korišćenje geotermalne energije radi privlačenja investicija u vezi korišćenja istog geološkog resursa i predloženog ukidanja izdavanja odobrenja za eksploataciju geotermalnih resursa, s obzirom da je korišćenje ovog resursa na već regulisano kroz odredbe Zakona o energetici i Zakona o vodama;

- predloženo je da se posebnim aktom koji određuje način plaćanja naknade za korišćenje mineralnih sirovina odredi i mogući način odlaganja plaćanja naknade, odnosno plaćanja naknade na rate uzevši u obzir veliki broj zahteva nosioca eksploatacije da im se omogući plaćanje na rate usled poteškoća u poslovanju, i tako omogući dalji rad.

Prema tome, predloženim novim zakonskim rešenjima, stvara se pozitivan ambijent budućim investitorima za ulaganja u oblasti rudarstva i geologije.

Predložena rešenja će uticati i na fizička lica s obzirom da je novim zakonskim rešenjima regulisana i mogućnost da fizička lica koriste resurse podzemnih voda i petrogeotermalnih resursa za potrebe vodosnabdevanja ili snabdevanja toplotnom energijom porodičnog domaćinstava fizičkog lica.

Novim zakonskim rešenjima, određuju se i obaveze državnih organa, koje se ogledaju u sledećem:

- omogućavanju donošenja propisa neophodnih za izvršavanje ovog zakona s obzirom da je predloženim izmenama kao nadležno ministarstvo za primenu zakona definisano ministarstvo nadležno za poslove geoloških istraživanja i rudarstva, i tako je ispravljena nepravilnost u važećem zakonu / u kojem se kao nadležno navodi ministarstvo životne sredine / i postavljen je pravilan zakonski osnov za donošenje potrebnih podzakonskih akata;

- preciznije su definisane nadležnosti i dužnosti Geološkog zavoda Srbije kao državnog organa;

- pojednostavljen je postupak izdavanja odobrenja za vršenje delatnosti iz oblasti geologije i rudarstva;

- osigurana je efikasnija primena zakona u oblasti postupanja po zahtevima privrednih subjekata zainteresovanih za vršenje geoloških istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina za koje je važećim zakonom povereno obavljanje delatnosti jedinicama lokalne samouprave s obzirom da iste jedinice poverenu nadležnost obavljaju u veoma malom obimu /oko 20% /;

- određene su nadležnosti ministarstva kao organa koji izdaje licence za pravna i fizička lica koja obavljaju poslove u oblasti geoloških istraživanja i rudarstva;

- proširena je obaveza praćenja i kontrole vršenja geoloških istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa, kao i naplate naknade za vršenje delatnosti iz oblasti rudarstva i geologije, s obzirom da su uvedene nove vrste odobrenja u oblasti geoloških istraživanja /inženjersko-geoloških istraživanja i istraživanja i korišćenje podzemnih voda i petrogeotermalnih resursa/ kao i nova naknada za zadržavanje istražnog prostora.

2. KOJI SU TROŠKOVI KOJE ĆE PRIMENA AKTA IZAZVATI GRAĐANIMA I PRIVREDI, POSEBNO MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA

Pored obaveza koje su ustanovljene važećim Zakonom o rudarstvu i geološkim istraživanjima predloženim novim rešenjima Zakonom se u oblasti geoloških istraživanja uvodi i naknada za zadržavanje istražnog prostora, kojom će se obezbediti sredstva koja su prihod od budžeta Republike, a koja se određuje u odgovarajućoj dinarskoj vrednosti, a najviše do 10.000 dinara, po kilometru kvadratnom istražnog prostora.

S obzirom, da je po osnovu važećih zakonskih rešenja kojima se odobrava vršenje geoloških istraživanja realizovana naplata naknade iz oblasti geoloških istraživanja to se može očekivati da će nosioci istraživanja, i to 57 nosioca istraživanja važećih odobrenja za vršenje geoloških istraživanja čvrstih mineralnih sirovina i 111 nosioca važećih odobrenja za geološka istraživanja podzemnih voda i geotermalnih resursa, shodno predloženim novim zakonskim rešenjima podneti zahtev za zadržavanje istražnog prostora, i snositi obavezu plaćanja naknade u iznosu određenom zakonom. U oblasti rudarstva važno je istaći da je navedenim izmenama i dopunama predloženo da se posebnim aktom koji određuje način plaćanja naknade za korišćenje mineralnih sirovina odredi i mogući način odlaganja plaćanja naknade, s obzirom da se počev od decembra 2006. godine kada je počela naplata naknada u skladu sa tada donetim Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o rudarstvu („Službeni glasnik RS“ broj 88/06) beleži s jedne strane rast naplate naknade, povećanje stepena naplate i veća obuhvatnost privrednih društava po ovom osnovu, dok sa druge strane dolazi do uvećavanja dugovanja po ovom osnovu. Ova dugovanja su posledica pre svega nelikvidnosti domaće privrede kao posledice svetske ekonomske krize, nelikvidnosti putarske i građevinske industrije koja upravo koristi mineralne sirovine za dobijanje građevinskog materijala: laporac, krečnjak, glina, pesak, šljunak, tehničko-građevinski i arhitektonski kamen, a za koje se plaća naknada za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa, i s druge strane zastoja i opadanja investicija i dugovanja države putnoj industriji.

S obzirom da važećim Zakonom o rudarstvu i geološkim istraživanjima nije regulisano pitanje postupanja po osnovu zahteva za odlaganje plaćanja dugovanja, to se ukazalo kao neophodno da se propišu i uslovi i način odlaganja plaćanja, i postavbe zakonski uslovi za donošenje odluka i postupanje po zahtevima za odlaganje plaćanja naknada za korišćenje mineralnih sirovina. U Republici Srbiji trenutno 126 privrednih subjekata vrši eksploataciju mineralnih sirovina shodno izdatim odobrenjima i obveznici su plaćanja naknade shodno važećem zakonu, s time da 33 privredna subjekta imaju odobrenje za eksploataciju a ne vrše rudarske radove, 11 subjekata je u postupku privatizacije a 9 je u stečaju.

Takođe prema predloženim izmenama privredni subjekat će snositi troškove vezane za aktivnosti pribavljanja finansijskih sredstava potrebnih za saniranje posledica rudarskih radova uključujući troškove biološke i tehničke rekultivacije, te se kao troškovi za iste privredne subjekte može očekivati potreba obezbeđivanja 30% od iznosa predviđenog glavnim rudarskim projektom za poslove sanacije i rekultivacije, s time da u ovom trenutku 30% prosečnih troškova saniranja istog

terena iznosi oko 5.000 evra po hektaru, u dinarskoj protivvrednosti na dan izvođenja radova.

Osim toga, privredni subjekti će prema predloženim novim rešenjima snositi i troškove vezane za postupak pribavljanja licenci za pravna lica koja obavljaju delatnost iz oblasti geoloških istraživanja i rudarstva.

Shodno odredbama važećeg Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima odredbama Zakona o republičkim administrativnim taksama („Službeni glasnik RS”, br. 43/03, 51/03 - ispr., 61/05, 101/05 - dr. zakon, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 - usklađeni din. izn., 55/12 - usklađeni din. izn., 93/12, 47/13 - usklađeni din. izn., 65/13 - dr. zakon, 57/14 - usklađeni din. izn. i 45/15 - usklađeni din. izn.) tarifni broj 135. a koji reguliše pitanje taksi za koje je nadležno Ministarstvo rudarstva i energetike utvrđeni su sledeći iznosi: 1) za izdavanje licence za izvođenje rudarskih radova i za vršenje stručnog nadzora nad rudarskim radovima - 233.820 ; 2) za izdavanje licence za projektovanje rudarskih projekata - 116.920 ; 3) za izdavanje licence za vršenje tehničke kontrole rudarskih projekata i objekata - 116.920. Navedeni iznosi će se uskladiti sa predstojećim zakonskim rešenjima predloženim u Predlogu zakona u vezi licenci za fizička lica.

Ujedno će se i troškovi izdavanja licenci za pravna lica predviđeni Predlogu zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima odrediti predstojećim izmenama Zakona o republičkim administrativnim taksama (svake godine se ažuriraju iznosi taksi) na osnovu troškova koji će proizaći u vezi izdavanja licenci, administrativnih troškova, troškova izdavanja licenci i troškova za izradu pečata, s time da će se pri tome uzeti u obzir da privredni subjekti pored plaćanja troškova vezanih za izdavanje licence za pravno lice u većini slučajeva plaćaju i troškove za izdavanje licence za fizička lica koja su zaposlena kod njih.

U vezi propisivanja obaveze izvođenja inženjersko-geoloških istraživanja za potrebe planiranja, projektovanja i izgradnje objekata u cilju obezbeđivanja racionalnog korišćenja terena i sigurnije gradnje, bitno je ukazati sledeće:

Prirodne katastrofe ne možemo kontrolisati ali možemo umanjiti njihov negativan uticaj na prirodu i objekte kvalitetnim planiranjem i održivim korišćenjem prostora. Geološkim, a pre svih inženjerskogeološkim-geotehničkim istraživanjima dolazimo do podataka o kategorizaciji terena za gradnju (gde je povoljno, uslovno povoljno i nepovoljno za gradnju), gde su nestabilne padine i klizišta, gde su ležišta mineralnih sirovina, gde su nalazišta podzemnih voda itd., dakle ova istraživanja omogućavaju izradu inženjerskogeoloških podloga na osnovu kojih se stvara mogućnost pravilnog odabira namene određenog prostora i sigurne gradnje, čime se smanjuje i opasnost od geološkog hazarda i rizika (klizišta, odrona, erozije i td.).

Naime, planiranje i namena korišćenja prostora, od Prostornog plana Republike Srbije, preko regionalnih prostornih planova, prostornih planova posebne namene do prostornih planova jedinica lokalne samouprave, urbanističkih planova i projekata, do projektovanja pojedinačnih objekata pre svega zavisi od svojstava geološke sredine, koja se utvrđuju gore navedenim istraživanjima.

Iskustva evropskih zemalja nam govore da 1 dinar uložen u prevenciju vraća 7 dinara u slučaju nastanka prirodnih katastrofa. Dakle, potrebno je stvoriti preduslove da se bavimo pre svega prevencijom a što manje posledicama, a to je jedino moguće, ako imamo adekvatnu inženjerskogeološku-geotehničku dokumentaciju za svaki nivo prostornog i urbanističkog plana.

Brojni su primeri štetnih posledica nedovoljnog ili potpunog zanemarivanja inženjerskogeoloških svojstava terena, pri izradi planske dokumentacije, što su potvrdili i majski događaji tokom 2014. godine. Naime, ukoliko se na terenima koji su slabo nosivi, nestabilni vrši gradnja, povećava se rizik od pojave klizišta, odrona, erozije itd. a radovi na sanaciji - poboljšanju svojstava terena, odnosno temeljenju objekata, znatno poskupljuju izgradnju, do te mere da je često ona i potpuno neracionalna.

Troškovi izrade dokumentacije potrebne za vršenje inženjerskogeoloških-geotehničkih istraživanja za potrebe izgradnje i sanacije objekta sastoje se od troškova izrade dokumenta Projekta detaljnih inženjerskogeoloških-geotehničkih istraživanja koji iznose do 80.000,00 din, i troškova izvođenja istražnih radova i izrade Elaborata o inženjerskogeološkim-geotehničkim uslovima izgradnje objekta koji iznose ukupno do 150.000,00 din. /ovisno o vrsti i obimu radova/. Elaborat definiše inženjerskogeološke uslove izgradnje i/ili sanacije objekata i terena, gde se na osnovu detaljnih inženjerskogeoloških-geotehničkih istraživanja, analizira stanje temeljnog tla, napona i deformacija pod uticajem konstrukcije objekta. Ovaj elaborat je neophodan za Generalni građevinski projekat. U članu 117. Zakonu o planiranju i izgradnji, navodi se da Generalni projekat sadrži naročito podatke o: inženjerskogeološkim-geotehničkim karakteristikama terena sa aspekta utvrđivanja generalne koncepcije i opravdanosti izgradnje objekta;...

Troškovi izrade dokumentacije potrebne za vršenje detaljnih hidrogeoloških istraživanja podzemnih voda sastoje se od troškova izrade projekta koji iznose do 150.000,00 din, a troškovi izvođenja radova na vršenju hidrogeoloških istraživanja i izradi inoviranog elaborata o resursima i rezervama podzemnih voda iznose do 550.000,00 din /ovisno o vrsti i obimu radova/. Isti su neophodni imajući u vidu hidrološke i klimatske promene, kao i činjenicu da se smanjuje izdašnost pojedinih izvorišta tokom dužeg perioda eksploatacije, potpuno je stručno opravdano da se radi inovirani elaborat o resursima i rezervama podzemnih na osnovu kojeg se utvrđuje da li je došlo do promene kvaliteta i količine bilansnih rezervi i narušavanja režima podzemnih voda za određeno izvorište.

3. DA LI SU POZITIVNE POSLEDICE DONOŠENJA ZAKONA TAKVE DA OPRAVDAVAJU TROŠKOVE KOJE ĆE ON STVORITI

Donošenjem ovog zakona, obezbediće se uslovi za podsticaj sprovođenja planiranih istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina i drugih geoloških resursa, a sve u cilju ostvarenja ciljeva koji treba da se dostignu kroz promociju efikasnog ostvarivanja rezultata geoloških istraživanja resursa mineralnih sirovina, i kako bi se obezbedio pozitivan ambijent budućim investitorima za ulaganja u oblasti rudarstva i geologije i obezbedili uslovi za otvaranje novih rudnika odnosno razvoj rudarske delatnosti kao privredne grane od posebnog značaja za ruralne regione Republike Srbije.

Naime, s obzirom da je Predlogom zakona potpunije definisan postupak izdavanja odobrenja iz oblasti geoloških istraživanja i rudarstva i smanjen broj dokumenta koji se moraju dostaviti uz zahtev, radi postizanja veće efikasnosti organa u izdavanju odobrenja i obezbeđivanja pravne sigurnosti privrednih subjekta zainteresovanih za navedene delatnosti, i ukinuta je obaveza plaćanja naknade za geotermalnu energiju, navedene izmene dovesti će do sledećih pozitivnih posledica i ušteta:

Oblast geoloških istraživanja

Odredbe Zakon o rudarstvu i geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 88/11) predviđa da se prilikom podnošenja zahteva za izdavanje odobrenja za

primenjena geološka istraživanja pribavi mišljenje i saglasnost nadležnih zavoda za zaštitu prirode i zavoda za zaštitu kulturnog nasleđa.

Za dobijanje rešenja o uslovima zaštite prirode i životne sredine za izvođenje geoloških istražnih radova koje izdaje Zavod za zaštitu prirode Srbije, potrebno je uplatiti Republičku administrativnu taksu u iznosu od 300 dinara i naknadu za dobijanje Rešenja o uslovima zaštite prirode i životne u iznosu od 25.000 dinara, dok se prilikom izdavanja Saglasnosti na projekat primenjenih geoloških istraživanja plaća samo Republička administrativna taksa u iznosu od 500 dinara.

Za dobijanje Rešenja o uslovima za zaštitu spomenika kulture za potrebe izrade projekta primenjenih geoloških istraživanja koje izdaju nadležni regionalni Zavoda za zaštitu spomenika kulture plaća se naknada koja se kreće od 35.000-220.000 dinara (u zavisnosti od površine istražnog prostora i izlaska na teren i dr.), dok prilikom izdavanja Saglasnosti na projekat primenjenih geoloških istraživanja, istog zavoda plaća 50% od iznosa koji je plaćen prilikom izdavanja predmetnog rešenja nadležnog Zavoda za zaštitu spomenika kulture.

Predlogom zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima predviđeno je da je podnosilac Zahteva za dobijanje odobrenja za izvođenje geoloških istraživanja dužan da pribavi samo akt o uslovima za izradu projekta a ne i Saglasnost na projekat, čime se i ukupni troškovi za pribavljanje navedenih akata smanjuju.

Oblast rudarstva

Smanjenje potrebne dokumentacije koja je definisana u Predlogu zakona, a koja je išla u pravcu pojednostavljivanja i ubrzavanja procedura izdavanja odobrenja za vršenje eksploatacije mineralnih sirovina odnosi se na sledeće stavke:

– Objedinjena je procedura za izdavanje odobrenja za eksploataciju i odobrenja za izvođenje radova u jednu proceduru koja se zove: odobrenje za eksploataciju nemetaličnih mineralnih sirovina za građevinske materijale dovela je do značajnih ušteta i ubrzavanja procedure. Na ovaj način podnosilac zahteva plaća samo jednu administrativnu taksu i to za odobrenje za eksploataciju mineralnih sirovina. U ovom slučaju investitori su oslobođeni plaćanja administrativne takse u iznosu od 96.670,00 din. po važećem Zakonu o republičkim administrativnim taksama. Takođe, preduzeća koja se bave ovom vrstom eksploatacije nisu u obavezi da izrađuju Studiju izvodljivosti kao dokument koji se po važećem Zakonu dostavlja u proceduri odobravanja eksploatacionog polja, što smanjuje troškove za pripremu dokumentacije i do 600.000,00 din.

– Takođe, u istoj proceduri se prihvataju uslovi sledećih institucija: uslovi nadležne ustanove za zaštitu spomenika kulture, vodni uslovi, dok će se konačne saglasnosti podnositi kao dokaz u proceduri pribavljanja odobrenja za upotrebu. Na ovaj način smanjeni su troškovi u proceduri odobravanja eksploatacije i to: za pribavljanje vodne saglasnosti u iznosu od oko 5.000,00 din. i saglasnosti Zavoda za zaštitu spomenika kulture u iznosu od 20.000,00 din (aproksimativno).

– U skladu sa važećim Zakonom o rudarstvu i geološkim istraživanjima preduzeća su u obavezi da dostavljaju Godišnje operative planove sa tehničkom kontrolom. Novim predlogom zakona tehnička kontrola za godišnje operative planove je brisana, čime se preduzećima smanjuje trošak u vezi tehničke kontrole, a koji se kreće u zavisnosti od vrste objekata i načina eksploatacije do 25.000 din.

– U skladu sa važećim Zakonom preduzeća su u obavezi da obezbede vlasništvo na svim parcelama koje su u okviru eksploatacionog polja. Novim predlogom zakona eksploataciono polje će se odobravati bez dokaza o vlasništvu koji je potrebno pribaviti u sledećem koraku – odobrenju za izvođenje radova i to za period od 10 godina. Ovim su znatno smanjeni troškovi preduzeća na samom početku investicionih ulaganja kada su troškovi inače najveći, a dobit najmanja. Uštede po ovom pitanju su u rasponu koji je nemoguće proceniti i zavise od niza faktora.

Naknada za korišćenje geotermalne energije

Po osnovu predloženog ukidanja obaveze plaćanja naknade za korišćenje geotermalne energije treba navesti nekoliko razloga koji su uticali na donošenje ovakvog predloga. Kao prvo treba navesti, obzirom da sam pojam geotermalne energije nije Zakonom o rudarstvu i geološkim istraživanjima precizno vrednosno definisan, kao ni metodologija utvrđivanja prihoda koji se ostvaruje pri korišćenju geotermalne energije, javili su se problemi u primeni načina obračuna i plaćanja naknade za geotermalnu energiju. Ministarstvo rudarstva i energetike je izdalo 6 (šest) rešenja za korišćenje termomineralne vode koja se koristi kao geotermalna energija i to dva rešenja za grejanje plastenika sa cvećem ili povrćem, dva rešenja koja se odnose za zagrevanje i dva rešenja koja se odnose na prirodna lečilišta odnosno banje. Kod nekih rešenja za odobrenje eksploatacije termomineralne vode i geotermalne energije nije došlo do korišćenja usled nerealizacije investicija. Jedno privredno društvo koje je i jedino platilo naknadu u iznosu od 30.000,00 dinara, kada se počelo za primenom Izmena i dopuna Zakona o rudarstvu u decembru 2006. godine, se nalazi u stečaju. S druge strane javili su se problemi kod obračuna i naplate naknade termomineralne vode i geotermalne energije kod prirodnih lečilišta. Prihodi od ove vrste naknade ne bi trebalo da budu visoki iz razloga što treba stimulisati ovakvu vrstu ulaganja i korišćenje ovakvog vida energije.

Treba istaći i druge razloge koji govore u prilog ovom predlogu za ukidanje ove naknade, a isti se ogledaju u činjenici da je korišćenje ovog resursa i naplata naknada po ovom osnovu, već regulisano kroz odredbe Zakona o energetici i Zakona o vodama, to je stoga odredbama Predloga i predloženo ukidanje izdavanja odobrenja za vršenje eksploatacije geotermalnih resursa.

Naime, članom 79. stav 4. Zakona o energetici („Službeni glasnik RS”, broj 145/14) i Uredbom o visini posebne naknade za podsticaj u 2015. godini („Službeni glasnik RS”, broj 7/15) utvrđena je visina posebne naknade za podsticaj u 2015. godini koja iznosi 0,093 din/kWh koju, a koju u skladu sa zakonom plaćaju krajnji kupci. Uredbom predviđene su i podsticajne cene za otkup struje proizvedene u mini hidroelektranama, iz geotermalne energije i biomase. Prikupljena sredstva od naknade za podsticaj proizvodnje iz obnovljivih izvora energije koriste se za plaćanje električne energije otkupljene od povlašćenih proizvođača po podsticajnim cenama. Podsticajne cene za otkup struje proizvedene iz obnovljivih izvora energije su jedan od načina da Srbije dostigne cilj o povećanju udela energije iz obnovljivih izvora u potrošnji sa 21,2 na 27 odsto do 2020. godine.

Takođe na osnovu člana 191. Zakona o vodama („Službeni glasnik RS”, br. 30/10 i 93/12) Uredbom o visini naknada za vode za 2015. Godinu („Službeni glasnik RS”, broj 15/15) članom 3. utvrđena je naknada za korišćenje voda za termalne vode u iznosu od 4,3014 dinara po m³ zahvaćene vode.

Iz navedenih razloga smatramo da će predložene izmene podsticati korišćenje geotermalne energije, i doprineti privlačenju investicija u cilju privrednog razvoja Republike Srbije.

Shodno navedenom, troškovi koji će nastati usled plaćanja nove naknade za zadržavanje istražnog prostora, izdavanja licenci za pravna lica, troškovi vezani za otvaranje i zatvaranje rudnika, kao i za rekultivaciju i sanaciju posle prestanka rudarskih aktivnosti, doprineće poboljšanju sigurnosti i bezbednosti obavljanja rudarskih delatnosti, sprovođenju zaštite životne sredine, kao i podsticanju razvoja geoloških istraživanja i rudarstva u Republici.

4. DA LI AKT STIMULIŠE POJAVU NOVIH PRIVREDNIH SUBJEKATA NA TRŽIŠTU I TRŽIŠNU KONKURENCIJU

Nova zakonska rešenja doprinose pojavi novih privrednih subjekata iz razloga jer se jasnije i preciznije reguliše procedura izdavanja odobrenja za vršenje geoloških istraživanja i vršenje eksploatacije mineralnih rezervi i drugih geoloških resursa, i određuju mineralne sirovine od strateškog značaja za Republiku Srbiju za čiju eksploataciju će se sprovoditi postupak eksproprijacije zemljišta po zahtevu privrednih subjekata kojima se odobrava geološka istraživanja i eksploatacija iste mineralne sirovine.

5. DA LI SU SVE ZAINTERESOVANE STRANE IMALE PRILIKU DA IZNESU SVOJE STAVOVE

O predloženim zakonskim rešenjima su svoje stavove u okviru posebno obrazovane Radne grupe za izradu zakona, pored Ministarstva rudarstva i energetike, Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, Republičke Agencije za prostorno planiranje, izneli i Privredna komora Srbije, Rudarsko-geološki fakultet, Pokrajinski sekretarijat za energetiku Novi Sad, kao i javna preduzeća iz delokruga rada ovog ministarstva, značajni privredni subjekti iz oblasti rudarstva i geologije i to Elektroprivreda Srbije, DP Kolubara, DP Kostolac, RTB Bor, NIS, JP PEU Resavica, Rudarski institut iz Beograda, Institut za rudarstvo i metalurgiju Bor, i Geološki zavod Srbije.

U postupku pripreme zakona kojim se uređuje oblast geoloških istraživanja i rudarstva, Ministarstvo rudarstva i energetike je na osnovu zaključka Odbora za privredu i finansije Vlade 05 Broj: 011-4576 od 29.04.2015. godine sprovedo javnu raspravu o Nacrtu zakona, u periodu od 30. aprila do 19. maja 2015. godine, s time da je Javna rasprava o Nacrtu zakona, u formi prezentacije i rasprave o Nacrtu zakona, održana u Beogradu.

Dobijen je veliki broj sugestija i to od Udruženja inženjera u rudarstvu iz Bora, Akademije inženjerskih nauka Srbije, Društva geoloških inženjera i tehničara Srbije, Geološko rudarske asocijacije Srbije, Kompanije Stara Planina Resources d.o.o., Udruženja savremene industrije glinenih proizvoda, Avala Resources d.o.o., Aqua Mont Service d.o.o. Beograd, GEORAD ING d.o.o. Beograd, Poslovnog udruženja Cementna industrija Srbije, Republičkog hidrometeorološkog zavoda Srbije, Kompanije Rakita Explorations doo, Bor, Kompanije Freeport McMoran, Phoenix Arizona, USA, Koridora Srbije, i drugih. Razmotreni su svi pristigli predlozi i sagledana je mogućnosti njihovog integrisanja u tekst navedenog nacrtu zakona, s ciljem unapređenja zakonskih rešenja.

U vezi s tim, prihvaćene su sugestije koje se odnose na preciziranje pojedinih odredbi navedenog nacrtu zakona, brisanja uvođenja obaveze podnošenja

šestomesečnog izveštaja kao nepotrebnog povećanja administrativnih procedura, preciziranja odredbi da se eksproprijacija može vršiti za potrebe privrednog subjekta, bilo da je u privatnoj ili javnoj svojini, ako je nosilac istraživanja i/ ili eksploatacije strateških mineralnih sirovina, određeno je i da budžetu autonomne pokrajine pripada nadoknada štete, kada se nedozvoljena geološka istraživanja i/ili eksploatacija vrše na njenoj teritoriji, usklađene su odredbe u vezi prenosa odobrenja za uslovima za izdavanje odobrenja i izbrisana je odredba koja daje nadležnom organu mogućnost da se i pored definisanih uslova mogu tražiti i dodatni uslovi koji nisu precizirani, određeno je da se strategija izrađuje za period od deset godina, prihvaćeno je da se u slučaju kada se inženjerskogeološka-geotehnička istraživanja za potrebe izgradnje i sanacije objekata rudarske infrastrukture vrše na teritoriji autonomne pokrajine odobrenje izdaje nadležni organ autonomne pokrajine, uneta je odredba da privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije, mora biti osigurano od odgovornosti za štetu koju može pričiniti drugoj strani, odnosno trećem licu, precizirano je u kojim slučajevima će nadležni organ prethodno zatražiti da podnosilac zahteva izvrši ispravku ili dopunu zahteva u roku od trideset dana od dana prijema obaveštenja, određeno je da se istražni rok određuje u skladu sa zakonom i zahtevom stranke i počinje da teče od dana uručenja rešenja o odobrenju nosiocu istraživanja, izbrisano je ograničenje broja mogućih istražnih prostora, prihvaćen je predlog da se u okviru istog istražnog prostora može dati istražni prostor drugom licu samo uz saglasnost nosioca istraživanja, uz izuzeće u slučaju istraživanja nafte i gasa i podzemnih voda, povećana je dozvoljena količina mineralnih sirovina za tehnološke probe i određena je i za slučaj istraživanja laporca, laporovitog krečnjaka, gipsa i svih vrsta tufova za proizvodnju cementa i kreča, određeno je da se rezerve overavaju uz stručnu pomoć radnih grupa koje obrazuje ministar, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, i to samo za prelazni period neophodan za izdavanje licenci kompetentnog lica geološke struke i kompetentnog lica rudarske struke, /osim u slučaju podzemnih voda/, precizno je definisano da nosilac istraživanja ili privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik kome je nosilac istraživanja ustupio pravo korišćenja rezultata istraživanja, odnosno potvrdu o resursima i rezervama i rezervama i na osnovu te potvrde dobija rešenje o odobrenju za eksploataciju i/ili eksploataciono polje, u skladu sa ovim zakonom, kao i da nosilac odobrenja za eksploataciono polje i/ili eksploataciju dobija odobrenje za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenja rudarskih radova u skladu sa ovim zakonom, s time da se zahtev za izdavanje odobrenja za eksploataciono polje može podneti istovremeno sa zahtevom za izdavanje odobrenja za izgradnju rudarskih objekata i/ili izvođenje rudarskih radova ili odobrenja za eksploataciju, definisano je da uz zahtev umesto kopije statuta dostavlja kopija odgovarajućeg akta u kojem se navode šifre delatnosti za koje je podnosilac registrovan, proširen je zaštitni prostor oko eksploatacionog polja potreban radi mogućeg proširenja rezervi i resursa, izbrisan je predlog da se sakupljeni minerali ne mogu se prodavati izvan Srbije, definisano je da se uprošćeni rudarski projekat može izrađivati i za izradu pojedinačnih bušotina za istraživanje i eksploataciju nafte i prirodnog gasa, prihvaćena je mogućnost da ukoliko nosilac eksploatacije izgubi pravo na eksploataciju prema uslovima iz ovog zakona, ne gubi i garanciju banke ili menicu ili korporativnu garanciju za izvršenje poslova rekultivacije degradiranog zemljišta usled eksploatacije, u slučaju kada sam izvrši rekultivaciju, definisano je da trajanje probnog rada rudarskog objekta ne može biti duže od šest meseci i definisan je pojam stručnog nadzora u oblasti rudarstva.

Ostale sugestije i predlozi nisu prihvaćeni, s obzirom na to da su uređene na drugačiji način ili stvaraju veće obaveze i troškove za nosioca eksploatacije, kao što je predlog da se ponovo uvede obaveza da se rezerve čvrstih mineralnih sirovina i nafte i gasa obavezno overavaju svake pete godine, a koja je ukinuta 2011. godine, te s obzirom da primena zakona nije ukazala na potrebu ponovnog uvođenja ukinute

obaveze i kako nosilac eksploatacije već kroz više drugih dokumenta nadležnom organu dostavlja izveštaje i podatke o iskorišćenosti rezervi mineralnih sirovina koje eksploatiše nije prihvaćen isti predlog koji bi za privredne subjekte stvorio veće obaveze i troškove, ili predloge koji se se odnose na dodatno povećanje dužine istražnog roka s obzirom da je istražni rok već povećan u odnosu na važeći zakon i novim predlogom pružena je i mogućnost zadržavanja istražnog prostora, kao i predloge koji se odnose na definisanje licenci i određivanje posebnog tela koje izdaje licence, tako da s obzirom da nije postignuta saglasnost stručne javnosti oko predloga tela koje izdaje licence to je zadržan predlog da licence izdaje ministarstvo, s time da će se uslovi bliže definisati podzakonskim aktom u čiju izradu će se uključiti i predstavnici stručnih udruženja iz navedenih oblasti.

6. KOJE ĆE SE MERE TOKOM PRIMENE ZAKONA PREDUZETI DA BI SE OSTVARILA SVRHA DONOŠENJA AKTA

Tokom primene Predloga zakona preduzeće se sledeće zakonodavne, upravne i upravno nadzorne mere:

- Donošenje podzakonskih propisa i drugih opštih akata iz ove oblasti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, kao i njihova implementacija;

- Usaglašavanje sa propisima EU sprovedeće se donošenjem podzakonskih akata;

- Ministarstvo će organizovati i započeti sa sprovođenjem postupkom izdavanja licenci za pravna i fizička lica;

- Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega, koji vrši ministarstvo kao nadležni organ, preko inspektora u okviru delokruga utvrđenog zakonom, tako da su jasno propisane nadležnosti u sprovođenju odredbi zakona i sprovođenju inspekcijskog nadzora primene ovog zakona i iste usklađene sa odredbama posebnih propisa iz oblasti inspekcijskog nadzora. Ukoliko nadležni organ pri vršenju nadzora utvrdi da nisu ispoštovane odredbe zakona, on će pokrenuti postupak utvrđivanja privrednog prestupa ili prekršajni postupak i naložiće mere za njihovo otklanjanje. U slučaju da nadležni organ, pri vršenju nadzora, utvrdi da se ne sprovedu odredbe zakona i propisa, a koje su u nadležnosti drugih organa, dužan je da o tome odmah obavesti drugi nadležni organ.

Pored usvajanja navedenih podzakonskih akata, i drugih navedenih aktivnosti, sprovođenje ovog zakona ne zahteva nove institucionalne mere (finansijske, tehničko-tehnološke, organizacione i kadrovske mere).

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa-Vlada
Obrađivač -Ministarstvo rudarstva i energetike

2. Naziv propisa

Predlog zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima
Draft Law on Mining and Geological researches

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa,

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) Poglavlje II – Poslovno nastajivanje, član 53.stav 1, stav 3 i stav 5; Poglavlje III -Pružanje usluga, član 60. i Poglavlje IV - Tekuća plaćanja i kretanje kapitala, član 63. stav 2., stav 4. i stav 6.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) Naslov VIII - Politike saradnje, član 111 – Životna sredina i član 109 – Energetika Naslov VI – Usklađivanje propisa, primena prava i pravila konkurencije, član 72, stav 2 i 3.

Prelazni sporazum ne sadrži odredbe koje se odnose na navedeni zakon.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Odredbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) Poglavlje II – Poslovno nastajivanje, član 53 stav 1, stav 3 i stav 5 i član 54; Poglavlje III - Pružanje usluga, član 60. i Poglavlje IV - Tekuća plaćanja i kretanje kapitala, član 63. stav 2 , stav 4 i stav 6. se primenjuju sa stupanjem na snagu SSP-a.

Budući da SSP ne određuje poseban rok za članove 100, 109 i 111, važi opšti roku za usklađivanje saglasno članu 72. SSP.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Naslov V Poglavlje II Poslovno nastajivanje član 53. stav 1, stav 3 i stav 5; Poglavlje III -Pružanje usluga, član 60. i Poglavlje IV - Tekuća plaćanja i kretanje kapitala, član 63. stav 2. , stav 4 i stav 6. ispunjavaju se u potpunosti iz razloga jer je odredbama ovog zakona određeno da vršenje geoloških istraživanja, eksploatacije mineralnih sirovina i geotermalnih resursa kao i plaćanje naknade mogu da vrše privredna društva i društva kćeri osnovana od strane privrednih društava iz EU na teritoriji Srbije u smislu odredbi SSP-a jednako kao i domaće pravno i fizičko lice.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Ispunjava u potpunosti

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju predviđeno je donošenje novog Zakona o geološkim istraživanjima i rudarstvu u okviru poglavlja 3. Sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva u EU, poglavlje 3.27. Životna sredina potpoglavlje 3.27.3. Upravljanje otpadom, poglavlje 3.15 Energetika, potpoglavlje 3.15.1. Energetsko tržište - Ispunjava u potpunosti.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Deo treći, Politike zajednice i unutrašnje mere,

Naslov XX– Životna sredina, član 191 – delimično usklađeno,

Naslov XXI – Energetika, član 194. stav 1. tačka c) –delimično usklađeno

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

- Direktiva br. 94/22/EZ Evropskog parlamenta i saveta o uslovima za izdavanje i korišćenje ovlašćenja za prospekciju i proizvodnju ugljovodonika - Directive 94/22/EC of the European Parliament and of the Council of 30. may 1994. on the conditions for granting and using authorizations for the prospection, exploration and production of hydrocarbons

delimično usklađeno

- Direktiva br. 2006/21/EZ Evropskog parlamenta i saveta o upravljanju otpadom iz ekstraktivne industrije - Directive 2006/21/EC of the European parliament and of the Council of 15 March 2006 on the management of waste from extractive industries and amending Directive 2004/35/EC,

delimično usklađeno

- Direktiva br. 2009/31/EZ Evropskog parlamenta i saveta o geološkom skladištenju za karbon dioksid - Directive 2009/31/EC of the European parliament and of the Council OF 23 April 2009 on the geological storage of carbon dioxide and amending Council Directive 85/337/EEC,.

delimično usklađeno

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

Imajući u vidu važnost regulisanja pitanja rudarskog otpada u cilju poboljšanja postojećeg stanja u oblasti životne sredine i ostvarivanja održivog razvoja, kao i imajući u vidu osiguranje i poboljšanje uslova za napredak, istraživanja i proizvodnju u sektoru nafte i gasa, nije moguće doneti jedan propis kojim će se obuhvati sve posebne situacije.

Iz ovog razloga, Predlog zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima je načelno obuhvatio osnovne principe sadržane u navedenim direktivama potrebne za donošenje podzakonskih akata koji će u potpunosti preuzeti sadržaj odredbi i uputstava EU.

Podzakonskim aktima koji će se doneti na osnovu propisa regulisati će se sledeća ključna pitanja.

- pitanja vezana za uslove, kriterijume, postupak i način izdavanja odobrenja i druge posebne uslove u vezi sa vršenjem geološkim istraživanjima koje se odnose na izdvajanja povoljnih geoloških formacija i struktura kao i iscrpljenih ležišta mineralnih sirovina za skladištenje CO₂.

- pitanja vezana za izdavanje odobrenja za istraživanje ugljovodonika u tečnom i gasovitom stanju (nafta i gas) i ostalih prirodnih gasova, na osnovu prethodno sprovedenog postupka javnog tendera;

- kao i pitanja vezana za odlaganje i upravljanje rudarskim otpadom odnosno uslovi, kriterijumi i postupak izdavanja dozvole za upravljanje otpadom koja se izdaje u skladu sa planom upravljanja otpadom i drugom pratećom dokumentacijom, kojom se definiše: kategorija, upravljanje i izveštavanje o rudarskom otpadu.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Predviđeno da se uredbe Vlade i podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona kojima bi se postigla potpuna usklađenost propisa sa propisima EU donesu u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Prevedene su: Direktiva 2006/21/EZ i Direktiva 94/22/EZ, a Direktiva 2009/31/EZ još nije prevedena.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Predlog zakona nije preveden.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U izradi Predloga zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima nisu učestvovali konsultanti.